COORDONATOR:

Prof. Ionica Viorica **POPA**

Prof. Gabriela Antoanela **MARINESCU**

Prof. Florian **POPA**

Prof. Viorica Georgeta **MANOLACHE**

Ghid

pentru profesorii care predau disciplina **Religie**

la clasa a II-a – ***propuneri de activități***

Cultul Creștin-Ortodox

Ghid

pentru profesorii care predau Religie

la clasa a II-a – propuneri de activități

Cultul Creștin-Ortodox

COORDONATOR:

Prof. Ionica Viorica **POPA**

Prof. Gabriela Antoanela **MARINESCU**

Prof. Florian **POPA**

Prof. Viorica Georgeta **MANOLACHE**

Ghid

pentru profesorii care predau disciplina Religie
la clasa a II-a – propuneri de activități
Cultul Creștin-Ortodox

REFERENT: *PROF. DR. HRISANTI BULUGEA*
REDACTOR: *CRISTIAN UNTEA*
TEHNOREDACTORI: *ANA FĂLCARU*
IONUȚ-CRISTIAN ADAM-PAPADATU
GRAFICIENI: *GABRIEL NARCIS CHIPER*
ANA FĂLCARU
IOANA STAVĂR
CORECTOR: *ELENA TĂBUŞ*

ISBN: 978-606-29-0085-4

Cuprins

1. **Cuvânt înainte** 7

2. **Introducere** 9

3. **Competenţele profesionale ale cadrelor didactice** 11

4. **Domeniul** - *Iubirea lui Dumnezeu şi răspunsul omului* 13

Conținutul: Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului 15

Conținutul: Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet, în fiecare zi 20

Conținutul: Rugăciunile de mulțumire și de laudă aduse lui Dumnezeu 25

Conținutul: Darul, dovadă a iubirii noastre față de Dumnezeu 29

Conținutul: Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii față de Dumnezeu 33

Activități de evaluare 37

Nivelurile de performanță 40

5. **Domeniul** - *Dumnezeu se face cunoscut omului* 41

Conținutul: Dumnezeu ne iubește pe toți 43

Conținutul: Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem și să Îl iubim 49

Conținutul: Iisus Hristos S-a făcut om, din iubire 54

Conținutul: Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de om 58

Conținutul: Maica Domnului, îngerii și sfinții săvârșesc minuni 63

Activități de evaluare 71

Nivelurile de performanță 73

6. **Domeniul** - *Viaţa creştinului împreună cu semenii* 74

Conținutul: Oferirea de sfaturi și învățături 76

Conținutul: Recunoștința față de cei care ne fac bine 82

Conținutul: Iertarea celor care ne fac rău 88

Conținutul: Ajutorul dat celor bolnavi 95

Conținutul: Ajutorul dat celor singuri 100

Activități de evaluare 104

Niveluri de performanță 108

7. **Domeniul** - *Mari sărbători creştine* 109

Conținutul: Tradiții religioase de Crăciun 111

Conținutul: Tradiții populare de Crăciun și de Anul Nou 118

Conținutul: Tradiții religioase de Florii, Paști și Rusalii 125
Conținutul: Tradiții populare de Paști 133
Activități de evaluare 139
Nivelurile de performanță 143
8. **Concluzii** 144
9. **Anexe:** 145
A. Scurte povestioare după texte biblice 145
B. Programa școlară pentru predarea Religiei la clasa a II-a 151
C. Proiect interdisciplinar 159
D. Bibliografie orientativă recomandată profesorilor de Religie 166
E. Bibliografie utilizată pentru elaborarea ghidului 167

CUVÂNT ÎNAINTE

Dragi prieteni,

Lucrarea de față își propune să vă ofere un mic sprijin în activitatea didactică desfășurată la nivelul clasei a II-a, în predarea disciplinei Religie, Cultul Creștin-Ortodox.

Acest ghid este rodul muncii intense a unor profesori care și-au unit puterile și s-au străduit să răspundă cât mai bine chemării primite de a împărtăși din experiența lor în lucrul cu elevii. Cât de bine au reușit, vă rămâne vouă, dragi prieteni, să răspundeți.

Uimitor, îmbucurător și totodată încurajator este faptul că în realizarea acestui ghid, autoarele nu au fost singure, împreună cu ele fiind și adolescenți, cu vârste între 13 și 17 ani, care au realizat elementele grafice.

Dacă veți căuta în această lucrare cu ochiul celui care dorește să i se ofere proiecte și scenarii didactice, gata făurite, vă spunem dintru început că nu veți găsi. În schimb, veți găsi, credem noi, suficiente propuneri de activități de învățare care să vă susțină în demersul didactic.

Nu avem pretenția că am reușit să epuizăm complet toată gama activităților de învățare specifice unităților de conținut din noua programă școlară pentru disciplina Religie, Cultul Creștin-Ortodox, aprobată prin Ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013. Însă, ne-am bucura și, totodată, vă îndemnăm să vedeți în acest ghid nu un capăt de drum, ci un bun început pentru propria dumneavoastră călătorie realizată împreună cu elevii, pe care din rânduiala tainică a Bunului Dumnezeu îi aveți sau îi veți avea.

Sunt întrebări esențiale pe care noi înșine, ca profesori, ni le-am pus: Ce vreau de la elevii mei? Doar „să știe”, sau și „să aplice” în viață? Ori să învețe să aleagă?

Ce transmit acestor elevi? Doar simple cunoștințe, sau exemple de viață care să le încurajeze gândirea și alegerea liberă în Domnul? Să învețe să gândească, să cunoască și să iubească după modelul oferit lumii de Domnul Hristos în Biserica Sa?

Ce încurajez spre „creștere” în elevii mei, prin ceea ce le ofer și le transmit ca profesor? Ce laturi și ce „înclinații” din ei hrănesc prin ceea ce le ofer? Întărirea în bine, sau alunecarea spre rău? Conformism, supunere necondiționată, sau altruism, asumare a riscului, capacitatea de a alege, de a opta? Egoism, individualism, sau disponibilitatea de a lucra în echipă, încredere, bunătate, generozitate, iubire de aproapele, de Dumnezeu, de Sfânta Biserică, de țară și neam? Cine sunt eu, cine suntem noi ca și creștini ortodocși în această țară, în această Europă Unită, în această lume?

Ne-am străduit ca prin propunerile de activități practice incluse în această lucrare să vă oferim și posibile răspunsuri la unele întrebări precum cele menționate mai sus.

Celor care vor privi această lucrare numai cu ochi critic, le dorim să o facă privind doar prin ochi iubitor de frumos și adevăr, iar critica să fie constructivă.

Să începem, așadar, dragi prieteni, a privi dinspre mărturia Anei, elevă în clasa a XII-a, grafician și tehnoredactor al acestui ghid:

Pentru mine acest proiect a însemnat tipul de realizare la care atunci când privești retrospectiv nu poţi decât să te simți împlinit. Cred că acesta a fost o perpetuă oportunitate de învățare, perfecţionare şi autodepășire pentru mine, ajutându-mă să îmi depăşesc limitele şi să cunosc o mică parte din atribuţiile unui editor. De asemenea pot spune că dezvoltarea acestui ghid s-a aflat continuu într-un echilibru fin între muncă asiduă şi concentrare maximă, dar şi bucurie şi sastisfacţia de a şti că acest ghid va ajuta profesorii şi mai ales elevii din toată ţara. Sunt convinsă că datorită graficii cvasiludice, dar şi a exerciţiilor concepute cu cea mai mare pricepere, informaţia va fi absorbită și însuşită mult mai bine de către elevi. Sper ca întregul efort și întreaga dăruire să reiasă din acest ghid.

Mulțumindu-le celor doi elevi, care prin munca depusă ne-au dăruit din talentul și prea-plinul inimii lor, vă recomandăm acest ghid și, după îndemnul Sfântului Apostol Pavel, dragi prieteni, *Cuvântul lui Hristos să locuiască întru noi toţi cu bogăţie* și *orice am face, cu cuvântul sau cu lucrul, toate să le facem în numele Domnului Iisus*, *şi prin El să mulţumim lui Dumnezeu-Tatăl*.

Referent,

prof. dr. Hrisanti Bulugea

Introducere

Ghidul didactic pentru clasa a II-a se poate utiliza în cadrul orei de Religie şi vizează cadrele didactice, elevii, dar şi părinţii copiilor clasei a II-a. A fost conceput conform programei şcolare pentru disciplina Religie, cultul ortodox, clasa a II-a, aprobată de către M.E.N. prin Ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013.

Este structurat după cele patru domenii: *Iubirea lui Dumnezeu şi răspunsul omului, Dumnezeu se face cunoscut omului, Viaţa creştinului împreună cu semenii* şi *Mari sărbători creştine*, cu tema majoră *Dumnezeu este iubire*, fiecărui domeniu corespunzându-i o temă secundară: *Omul este fiul iubitor al lui Dumnezeu, Dumnezeu este Tatăl nostru iubitor, Oamenii îşi arată iubirea unii faţă de alţii, Crăciunul şi Anul Nou – tradiţii*, şi *Floriile, Paştile şi Rusaliile-tradiţii.*

Metodele de lucru predominante în ghid sunt de descoperire, explorare şi active: **exerciţiul, studiul de caz, jocul de rol, jocul de decizie**, elevul devenind astfel centrul activităţii desfăşurate de cadrul didactic.

Ghidul conţine activităţi de învăţare atractive, adaptate particularităţilor de vârstă ale copiilor de 7-9 ani. Astfel activităţile propuse au în vedere:

* stimularea interesului elevilor pentru propria credinţă;
* valorificarea experienţelor de învăţare a copiilor din mediul familial;
* evidenţierea utilităţii achiziţiilor de învăţare în viaţa reală a fiecărui copil;
* crearea unor situaţii de învăţare cât mai apropiate de realitatea creştină a copiilor, cunoscută de aceştia.

Materialul este într-un permanent **dialog cu elevii**, dialog realizat direct prin intermediul **albinuţei Tea**. Împreună vor descoperi **tainele minunate ale binelui, frumosului şi adevărului** dăruite de Dumnezeu omului, după modelul Sfântului Vasile cel Mare, care ne spune că *albina culege şi miere din flori, spre deosebire de alte fiinţe, care se bucură doar de frumuseţe şi miros.*

Prezentarea Ghidului

Ghidul conține ***Cuvântul înainte***, alcătuit de către referentul lucrării, ***Introducere***, compusă de către autori, ***Notă de prezentare*** a domeniului, ***Propuneri de activităţi de învățare și evaluare, Concluziile, Anexe*** (unde se regăsesc: ***Scurte povestioare după texte biblice, Programa școlară în vigoare, Proiect interdisciplinar, Bibliografie orientativă pentru profesorul de Religie, Bibliografie)***.

Fiecărui conţinut îi corespunde un număr de trei activităţi de învăţare, proiectate progresiv, astfel încât complexitatea lor să crească:

* **prima activitate este simplă** şi se potrivește profesorilor debutanţi şi elevilor cu dificultăţi de învăţare, atingând competenţele şi conţinuturile programei şcolare în vigoare;
* **a doua activitate** de învăţare **are un potenţial inovator mediu**, vizând îndeosebi comportamentele sau atitudinile elevilor şi valorificând experienţa proprie şi achiziţiile anterioare;
* **a treia activitate** este proiectată cu un **grad ridicat de complexitate**, cu scopul realizării unor conexiuni interdisciplinare variate.

Sarcinile de evaluare sunt formulate cu itemi variaţi ca tipologie şi dificultate, acoperind întregul domeniu de activitate pentru care au fost dezvoltate sarcinile de învăţare.

Itemii de lucru ai activităților de învățare și evaluare pot fi folosiți ca atare, adaptați sau chiar selectați, în funcție de timpul de lucru, de nivelul clasei și chiar de originalitatea profesorului.

În structura activităților au fost punctate următoarele aspecte:

* denumirea și prezentarea fiecărui domeniu;
* titlul conținutului;
* preachizițiile elevilor necesare desfășurării activității;
* conceptele cheie în jurul cărora gravitează activitatea;
* activități propriu-zise;
* activități de evaluare;
* niveluri de performanță;
* anexe.

Cu preţuire,

Autorii Ghidului didactic

Competenţele profesionale ale cadrelor didactice

Viaţa religioasă a elevilor este influenţată de atitudinea și comportamentul profesorului de Religie, și de aceea am conturat cele mai importante aspecte ale cadrului didactic, și anume:

* să fie bine pregătit din punct de vedere didactic;
* să fie el însuşi un model de comportament;
* să devină parte din comunitatea pedagogică a şcolii în care predă;
* să colaboreze cu ceilalţi profesori de discipline preponderent pozitiviste pentru organizarea de activităţi comune/corelate;
* să ofere elevilor situaţii de învăţare bazate pe experienţa lor de viaţă;
* să ofere elevilor informaţii relevante pentru viaţa de zi cu zi, religia nefiind caducă, neaparţinând doar trecutului, istoriei, ci fiind parte din viaţa reală, în orice tip de societate;
* să motiveze elevii pentru a aplica valorile moral-religioase despre care învaţă;
* să sensibilizeze elevii pentru valori precum: respectul faţă de celălalt și față de sine, spiritul dreptăţii și al iubirii, valorizarea muncii și cultivarea frumosului;
* să fie om al smereniei, raportându-se permanent la idealul suprem, Mântuitorul Iisus Hristos;
* să fie iertător, curajos, mărturisitor al Adevărului, fiind astfel liber și capabil de a-i învăța și pe elevi libertatea în Domnul Hristos.

4. Domeniul - *Iubirea lui Dumnezeu şi răspunsul omului*

Notă de prezentare

Primul domeniu de lucru, *Iubirea lui Dumnezeu şi răspunsul omului*, cu tema majoră *Dumnezeu este iubire* şi tema secundară *Omul este fiul iubitor al lui Dumnezeu*, cuprinde următoarele conţinuturi:

- *Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului (ce înseamnă să iubeşti; pe cine iubim; exemple de oameni care îşi arată iubirea faţă de Dumnezeu şi faţă de semeni etc.);*
- *Îl am pe Dumnezeu în minte şi în suflet, în fiecare zi (cum pot să Îl am pe Dumnezeu în minte şi în suflet: rugăciunea, lectura Bibliei, admirarea naturii, săvârşirea unei fapte bune etc.);*
- *Rugăciunile de mulţumire şi de laudă aduse lui Dumnezeu (ce înseamnă să mulţumeşti; ce înseamnă să lauzi; pentru ce Îi mulţumim lui Dumnezeu; cine Îl laudă pe Dumnezeu etc.);*
- *Darul, dovadă a iubirii noastre faţă de Dumnezeu (ce este darul; cui, când şi cum dăruim; darul de pâine şi vin la Sfânta Liturghie; prinoase şi ofrande aduse de oameni etc.);*
- *Ajutorul oferit celorlalţi, semn al iubirii faţă de Dumnezeu (ce înseamnă să ajuţi pe cineva, faptele bune săvârşite din iubire, iar nu din obligaţie; exemple de îndatoriri şi de fapte de slujire a semenilor, în diferite situaţii de viaţă etc).*

În cadrul acestor conţinuturi au fost vizate următoarele competenţe specifice:

1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credinţe religioase; 1.2. Evidenţierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credinţă; 1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creştine în diferite contexte de viaţă reale sau imaginare; 2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilităţi în cadrul grupurilor din care face parte; 3.1. Explicarea importanţei unor evenimente religioase din viaţa comunităţii şi a societăţii.

Metodele de lucru folosite sunt diverse şi au ca obiectiv principal transmiterea învăţăturii de credinţă într-o formă accesibilă elevilor, cu posibilitatea de a găsi ei singuri calea proprie de urmat în procesul de învăţare, şi obiective secundare precum formarea conştiinţei morale şi a conduitei moral-creştine. Ele sunt însoţite de imagini, desene, icoane, tabele, scheme cu rol de organizatori cognitivi pentru elevi. Învăţarea prin descoperire este metoda prin care elevul devine centrul activităţii desfăşurate de către cadrul didactic.

Activităţile sunt concepute şi organizate astfel încât îi facilitează elevului descoperirea prin efort propriu a cunoştinţelor, a explicaţiilor şi a trăirilor, prin parcurgerea identică a modelului de lucru.

Situaţia-problemă este utilizată pentru a incita la căutare, descoperire, la intuirea unor soluţii noi. Această metodă este folosită în aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creştin în diferite contexte de viaţă reale. Cuprinde situaţii problematice reale, situaţii problematice posibile şi chiar situaţii limită. Aplicând aceste situaţii problemă, elevul va cuceri în mod personal adevărul de credinţă.

Profesorul are rolul de a comunica situaţia, de a îndruma căutările şi de a realiza întărirea pozitivă sau negativă. Studiul de caz este utilizat de asemenea în aplicarea unor reguli de comportament moral-creştin, permiţându-i elevului să plece de la imaginea dată pentru a găsi soluţii pentru fiecare dintre sarcinile respective.

Pentru realizarea competenţelor specifice prezentate am propus activităţi de învăţare care valorifică experienţa concretă a elevului, integrând diferite strategii didactice. În cadrul anumitor activităţi elevii trebuie să definească anumiţi termeni, din perspectivă generală, dar şi din perspectivă religioasă: iubire, minune, dar, laudă, mulţumire, ajutor, etc. În altele sunt valorificate, de asemenea, diferite jocuri, exemple şi dialoguri pe tema darului oferit de om lui Dumnezeu ca formă de manifestare a iubirii acestuia faţă de Dumnezeu.

În explicarea importanţei unor evenimente religioase din viaţa comunităţii şi a societăţii am folosit dialogul pe tema darului oferit lui Dumnezeu, cu ocazia unor evenimente religioase semnificative, şi elaborarea unor texte scurte, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral.

Pentru evidenţierea caracteristicilor comportamentale am utilizat jocuri de valorizare a celorlalţi (membrii ai familiei, colegi, prieteni), studii de caz pe tema respectării regulilor de comportament moral-creştin, pornind de la situaţii reale, şi analiza unor comportamente care respectă sau încalcă valorile morale creştine. În vederea asumării, în mod explicit, a unor responsabilităţi în cadrul grupului din care face parte, am creat studii de caz pe tema primirii de sfaturi şi învăţături de la părinţi. În explicarea importanţei unor evenimente religioase din viaţa comunităţii şi a societăţii am creat exerciţii pe tema regulilor de comportament, pornind de la experienţele elevilor prin participarea la Sfânta Liturghie.

Sarcinile de evaluare de la sfârşitul domeniului cuprind itemi variaţi ca tipologie şi dificultate, neconstituindu-se într-un test, lăsând posibilitatea cadrului didactic de a fi selectaţi în funcţie de specificul contextului educaţional.

Conținutul: Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii știu: despre iubirea aproapelui;
forme de manifestare a sentimentelor;
modele de comportament creștin.

Concepte cheie:

- Identificarea sentimentelor de dragoste și de afecțiune față de o persoană;
- îmbrățișare;
- alinare;
- afecțiune;
- sărutare;
- milă;
- grijă ;
- ajutor;
- afecțiune;
- mulțumire;
- încredere.

Profesorul explică cuvintele neînțelese de elevi și contextul în care noi utilizăm cuvintele date prin realizarea unui dialog. Se trece la colorarea puzzle-lui, iar sarcina de lucru poate continua și cu realizarea unor enunțuri în care elevii își pot explica mai bine sensul noțiunilor primite.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii au învățat: reguli de comportament creștin;
exemple concrete de fapte bune;
efectele faptelor bune.

Concepte cheie:

- Ne adresăm mereu politicos;
- a mulțumi;
- a fi atent;
- a ajuta;
- a cere iertare;
- prieten;
- îmi pare rău.

Activitatea poate debuta prin exemplificarea concretă a unor fapte bune în cadrul unei discuții cu elevii. Profesorul încurajează elevii să-și exprime afecțiunea față de semeni, prin găsirea celor mai potrivite expresii și atitudini normale în diferite momente de viață.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au învățat: că omul ascultă de Dumnezeu;
că părinții își iubesc copiii;
despre raportarea copiilor la proprii părinți.

Concepte cheie:

- Este important să ascultăm de părinți;
- sfaturi;
- învățături;
- iubire;
- ascultare;
- drepturi și responsabilități.

Activitatea poate începe cu o discuție despre importanța sfaturilor primite și exemplificarea acestora, dar și a consecințelor ascultării sau neascultării de părinți. Profesorul propune elevilor să noteze, pe caiete sau fișa de lucru, sfaturile pe care le primesc de la părinți, iar apoi acestea pot fi prezentate în fața colegilor.

Activităţi de învăţare

Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului

Activitatea 1.

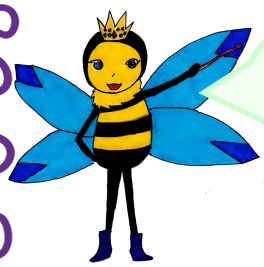

Colorează cuvintele din puzzle, în roşu cele care denumesc iubirea şi în albastru cele care denumesc faptele bune.

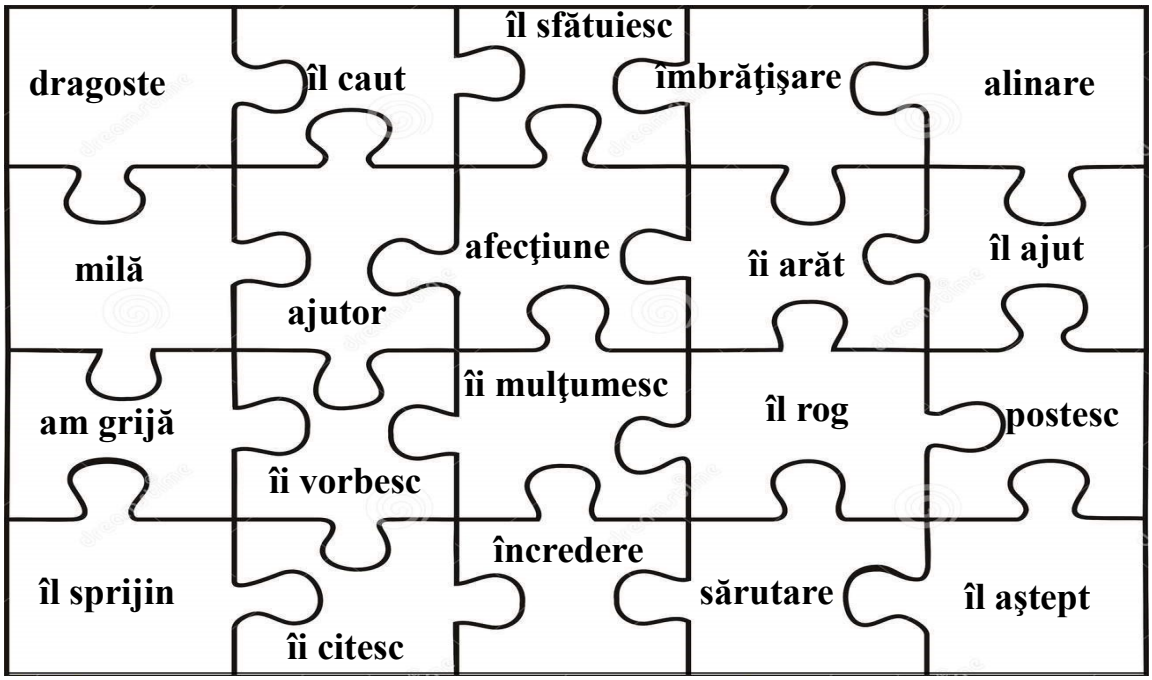

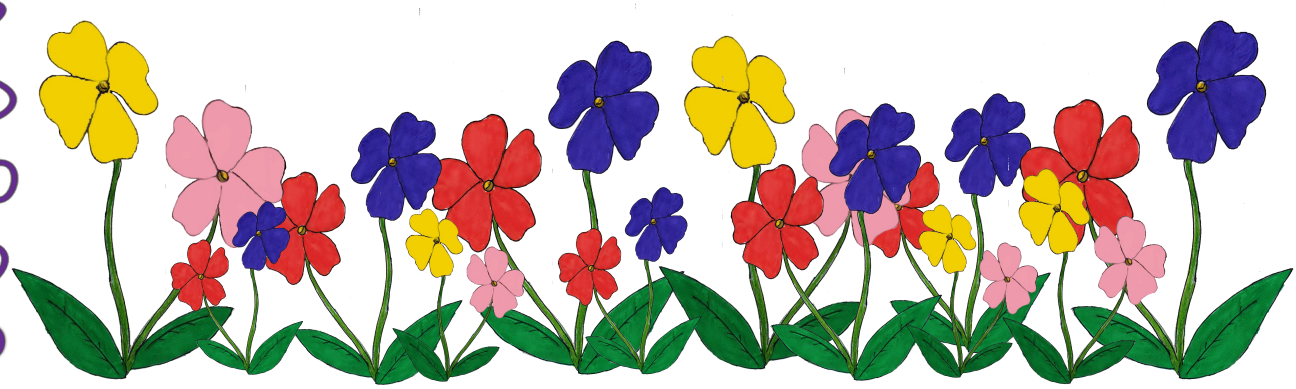

2. Ajută-l pe Teodor să-şi găsească cuvintele potrivite pentru a-şi exprima iubirea faţă de colegii săi. Trasează linii, după model.

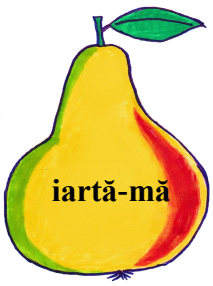

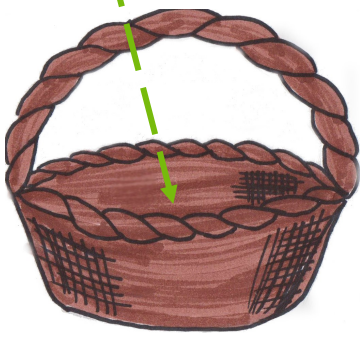

3.a. Observă imaginea. Scrie un sfat primit de la părinţi, prin care ne arătăm iubirea unii faţă de alţii.

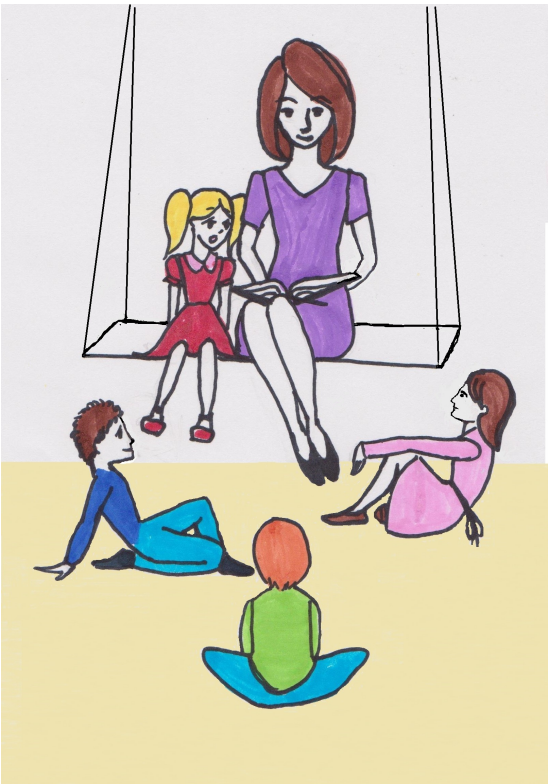

b. Desenează membrii familiei tale.

Conținutul: Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet, în fiecare zi

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii au învățat că: Domnul Hristos le-a vorbit oamenilor;

Iisus Hristos iubește copiii;

Mântuitorul binecuvântează copiii.

Concepte cheie:

- Domnul Iisus Hristos este Prietenul copiilor;
- prieten;
- ascultare;
- îndemn;
- binecuvântare;
- dar/daruri.

Se poate porni de la un dialog despre dragostea lui Iisus Hristos Dumnezeu pentru copiii și îndemnul Mântuitorului de a lăsa copiii să vină la El. Profesorul propune elevilor să răspundă la întrebări, oferindu-le totodată posibilitatea de a fi creativi și originali în răspunsuri.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii știu: colegul de clasă este semenul meu;

omul se raportează la Dumnezeu;

omul se raportează la semeni.

Concepte cheie:

- Semenii noștri trebuie apreciați pentru calitățile lor;
- virtuți;
- semen/aproape;
- apreciere.

Profesorul propune descoperirea calităților colegului de bancă pornind de la exemplele concrete pe care elevii le văd și încurajează descoperirea virtuților aproapelui cu scopul îmbunătățirii calității relațiilor dintre oameni.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au învățat că: Biserica este casa lui Dumnezeu;
omul se roagă lui Dumnezeu;
copiii sunt iubiți de Dumnezeu.

Concepte cheie:

- În mintea și în inima noastră locuiește Dumnezeu;
- minte;
- inimă;
- suflet;
- rugăciune;
- prieteni;
- fapte bune.

Activitatea poate debuta cu o discuție despre prezența lui Dumnezeu în viața noastră prin rugăciune, participarea la sfintele slujbe, dialogul cu preotul duhovnic pentru a primi sfaturi bune, iar elevii vor nota pe fișa de lucru, caiet sau tablă enunțuri despre cum Îl putem avea pe Dumnezeu în minte și în inimă.

Îl am pe Dumnezeu în minte şi în suflet, în fiecare zi

Activitatea 1.

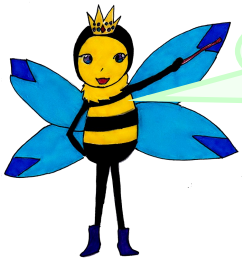

Priveşte persoanele din imagine. Răspunde la următoarele întrebări:

Cine este prietenul copiilor?

Ce fac copiii?

c. Ce primeau copiii de la Iisus Hristos?

d. Ce-I poţi oferi Prietenului tău?

2. Descoperă calităţile colegului de bancă.

Scrie după model.

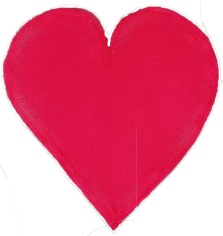

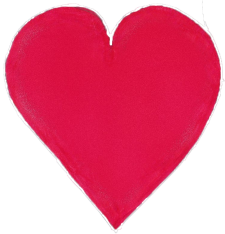

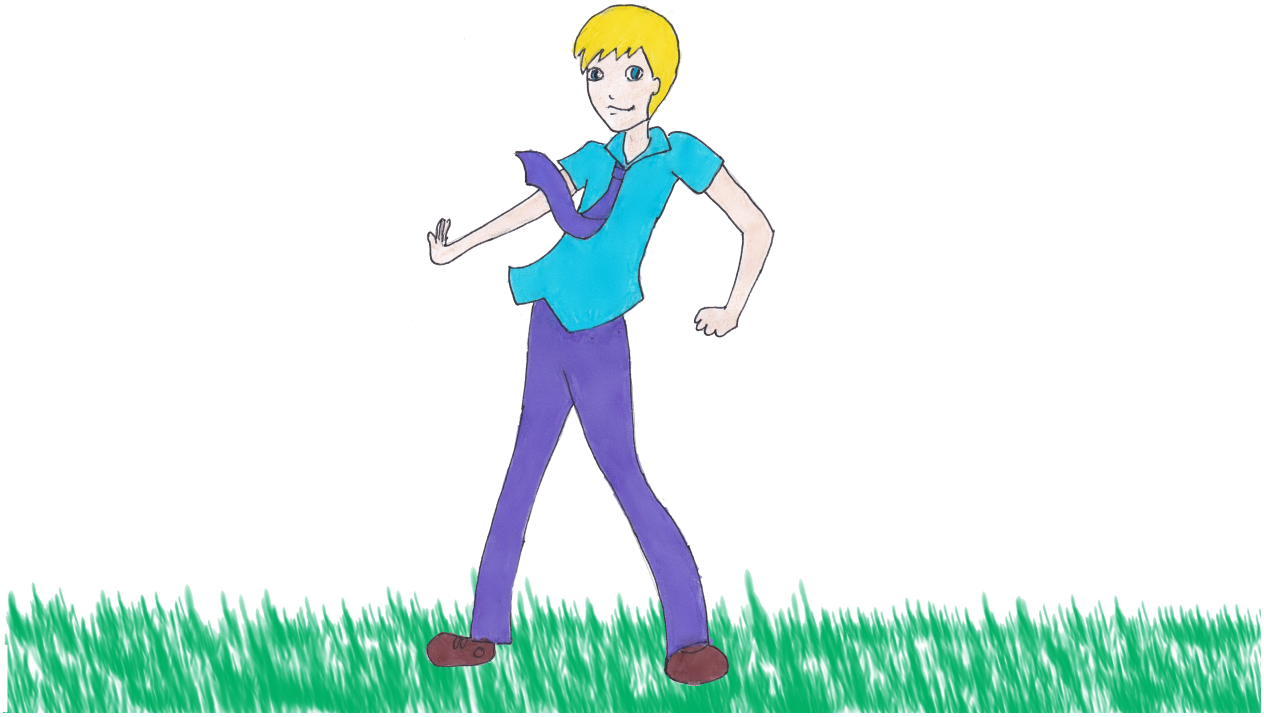

3. Observă imaginea. Scrie trei enunţuri inspirate din imagine despre modul în care îl avem pe Dumnezeu în minte şi în inimă.

Conținutul: Rugăciunile de mulțumire și de laudă aduse lui Dumnezeu

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii au învățat: despre Sfânta Liturghie;

biserica este casa lui Dumnezeu;

despre rugăciunile de mulțumire.

Concepte cheie:

- Îi aducem laudă și mulțumire lui Dumnezeu pentru tot ce avem în viața noastră;
- Dumnezeu;
- rugăciune;
- mulțumire;
- laudă.

Activitatea poate debuta cu o discuție despre rugăciunile de mulțumire și de laudă aduse de oameni lui Dumnezeu în diferite momente din viață, pentru ca apoi elevii să noteze câte un enunț de mulțumire și de laudă pe fișa de lucru, caiet sau tablă.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii au învățat despre: rugăciune;

primirea Sfintelor Taine;

ascultarea cuvântului lui Dumnezeu.

Concepte cheie:

- Este important să vorbesc cu Dumnezeu în rugăciune și să-i mulțumesc;
- familie;
- iubesc;
- înger;
- prieteni;
- flori.

Se discută cu elevii despre mulțumirile aduse de oameni lui Dumnezeu, pentru ca apoi elevii să scrie o rugăciune prin care Îi pot mulțumi folosind cuvintele date.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii cunosc noțiunile: rugăciune, convorbire a omului cu Dumnezeu;
slujbe bisericești;
Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Concepte cheie:

- Este necesară căutarea lui Dumnezeu pe tot parcursul vieții;
- prieteni;
- rugă;
- mulțumesc;
- laudă;
- iubire.

Profesorul propune descoperirea cuvintelor ascunse în careu și ajută elevii să își explice cuvintele găsite și să formuleze enunțuri cu ele.

Rugăciunile de mulţumire şi de laudă aduse lui Dumnezeu

Activitatea 1.

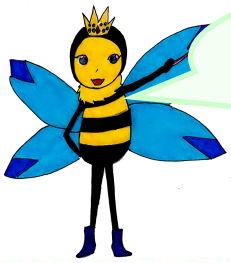

Scrie un enunţ de mulţumire şi unul de laudă adus lui Dumnezeu.

2. Mulţumeşte-I lui Dumnezeu. Scrie o rugăciune în care să foloseşti cuvintele:

mulțumesc

familie

înger

iubesc

prieteni

flori

3.a. Descoperă, pe orizontală şi pe verticală, cuvintele ascunse în careu.

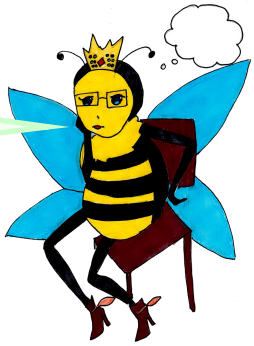

D	U	M	N	E	Z	E	U	P
N	R	U	G	Ă	E	D	B	R
P	M	L	A	U	D	Ă	C	I
X	K	Ţ	M	W	G	G	L	E
Y	I	U	B	I	R	E	F	T
I	R	M	F	A	Ş	Q	J	E
A	N	E	Q	Y	J	D	E	N
H	P	S	L	A	V	Ă	U	I
G	B	C	T	L	N	K	D	S

1. _____

5. _____

2. _____

6. _____

4. _____

3. _____

7. _____

b. Scrie enunţuri, folosind cuvintele găsite în careu.

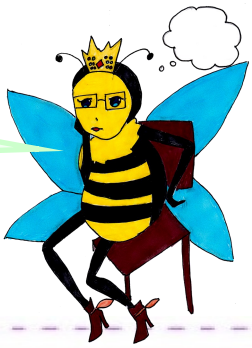

Conținutul: Darul, dovadă a iubirii noastre față de Dumnezeu

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii pot explica: ce este darul/cadoul;

ce este Sfânta Liturghie;

ce este rugăciunea cu preotul și alți credincioși;

noțiunea de biserică, casă a lui Dumnezeu.

Concepte cheie:

- Ne ducem înaintea lui Dumnezeu cu ce avem mai de preț;
- daruri;
- prescuri;
- iubire;
- creștini;
- preot;
- Sfânta Liturghie;
- biserică.

Profesorul invită elevii să găsească cuvinte asemănătoare celor propuse în urma unui dialog despre modul de manifestare al creștinilor la slujbele bisericii. Cuvintele găsite sunt notate pe fișa de lucru și prezentate colegilor.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii pot prezenta: reguli de politețe în clasă, pe stradă, la biserică și acasă.

persoanele cu care relaționează;

comportamentul în biserică.

Concepte cheie:

- Suntem politicoși și atenți la slujba Sfintei Liturghii;
- biserică;
- rugăciune;

- daruri;
- cuvânt de învățătură;
- reguli de politețe;
- împărtășire.

Profesorul invită elevii la descoperirea, prin dialog, a regulilor de participare la Sfânta Liturghie cu membrii familiei, a regulilor de comportament creștin în biserică și numerotarea acestora în ordinea importanței pe fișa de lucru.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au învățat: ascultarea cuvântului lui Dumnezeu;
reguli simple de comunicare;
reguli de comportament creștin.

Concepte cheie:

- Îi aduc în dar lui Dumnezeu, la biserică, gândurile mele curate și sincere;
- darul;
- pâine;
- vin;
- prinoase;
- ofrande.

Profesorul invită elevii la un dialog pe tema darurilor oferite lui Dumnezeu la Sfânta Liturghie și în alte împrejurări.

Darul, dovadă a iubirii noastre faţă de Dumnezeu

Activitatea 1.

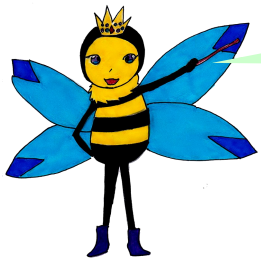

Scrie cuvinte asemănătoare.

daruri .....

_____

prescuri .....

_____

iubire .....

_____

creştini .....

_____

preot .....

_____

Sfânta Liturghie .....

_____

biserică .....

_____

2. Numerotează, în ordinea desfăşurării, momentele dintr-o zi de sărbătoare.

Mergem la biserică.

Ascultăm cu interes cuvântul de învăţătură al preotului.

Ne împărtăşim cu Trupul şi Sângele Domnului Hristos.

Suntem atenţi la rugăciune.

Folosim reguli de politeţe: *te rog, mulţumesc, cu plăcere, îmi cer iertare.*

Ducem la Altar darul de prescură, lumânări şi pomelnic.

3. Observă imaginea. Realizează un dialog cu colegul de bancă despre ce daruri îi putem oferi lui Dumnezeu.

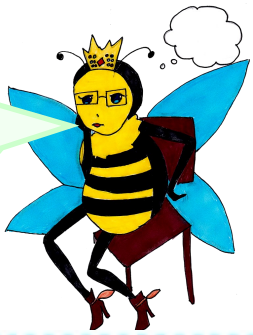

Conținutul: Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii față de Dumnezeu

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii cunosc: ce este o faptă bună;
cum trebuie să mă comport cu aproapele;
cum trebuie să relaționez cu semenii.

Concepte cheie:

- Ne manifestăm iubirea față de Dumnezeu prin ajutorul oferit celorlalți;
- obligații;
- fapte bune;
- semeni;
- milostiv;
- iubire;
- ajutor.

Profesorul îndeamnă elevii la identificarea enunțurilor adevărate de cele false, printr-un dialog pe conceptele cheie, utilizând fișa de lucru.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii sunt familiarizați cu: rugăciunea împreună cu preotul și cu alți credincioși;
comportamentul în biserică și în comunitate;
modele de comportament creștin.

Concepte cheie:

- Biserica este casa de rugăciune pentru noi toți;
- rugăciune;
- biserică;
- împreună;
- faptă bună.

Se poate realiza un dialog cu elevii pe tema rugăciunii față de aproapele și ajutorarea lui în nevoie.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au învățat: să ajute membrii comunității;

să se implice în diverse activități de ajutorare;

principalele aspecte ale vieții religioase.

Concepte cheie:

- Este important să mă implic în viața comunității;
- milos;
- curajos;
- modest;
- a îngriji;
- sfat/învățătură/îndemn;
- a ajuta;
- a sprijini;
- grijuliu;
- iubitor;
- sincer.

Profesorul realizează cu elevii un dialog pe baza dobândirii virtuților creștine sugerându-se implicarea în diversele activități ale comunității. Se identifică cuvântul „intrus” și se alcătuiesc enunțuri cu el.

Ajutorul oferit celorlalţi, semn al iubirii faţă de Dumnezeu

Activitatea 1.

Încercuieşte A pentru enunţurile adevărate şi F pentru enunţurile false.

A F **Facem fapte bune doar din obligaţie.**

A F **Ajutorul oferit semenilor este un semn al iubirii faţă de Dumnezeu.**

A F **Îi ajutăm doar pe cei pe care îi cunoaștem.**

A F **Milostenia înseamnă ajutorul oferit aproapelui.**

A F **Trebuie să fim răsplătiţi de către cei pe care i-am ajutat.**

2. Observă imaginea. Completează textul cu următoarele cuvinte (se roagă, biserică, faptă bună, împreună).

Maria, Ana şi Ioana sunt în …… .
Ele ..... pentru colegul lor.
..... vor să-i dăruiască o pereche de încălţări.
Ele se bucură că au făcut o ..... …..... .

3. Găseşte intrusul! Alcătuieşte câte un enunţ cu fiecare intrus, după model.

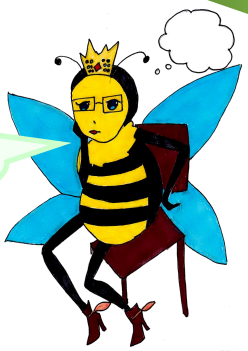

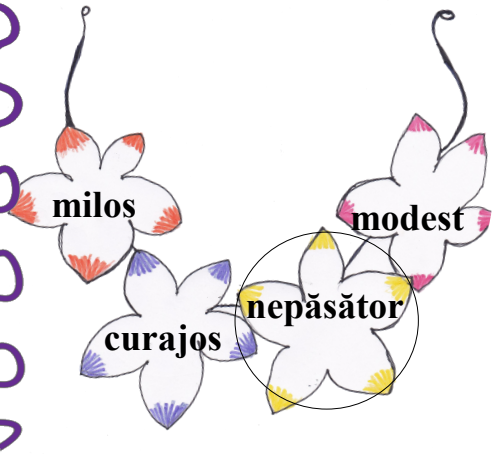

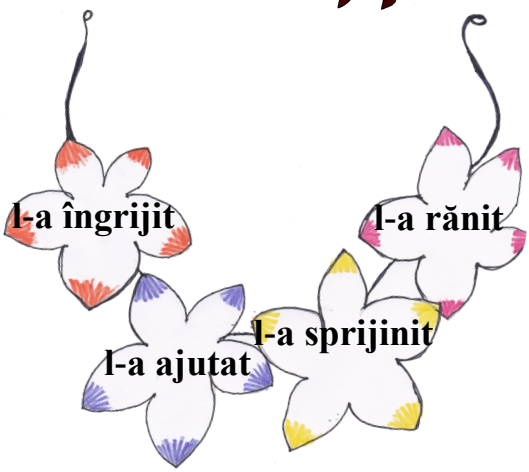

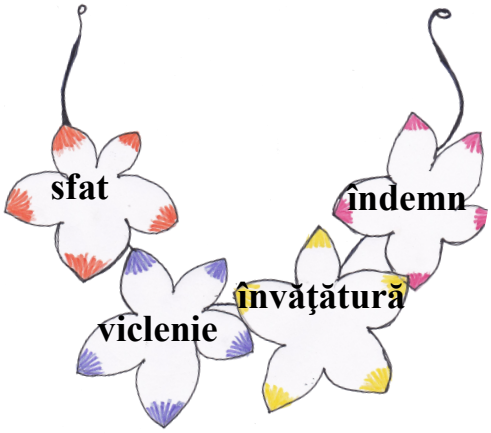

Nu îmi place să fiu nepăsător la suferinţa celorlalţi.

Domeniul: **Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului**

Activităţi de evaluare

1. Scrie trei cuvinte care exprimă iubirea faţă de părinţi.

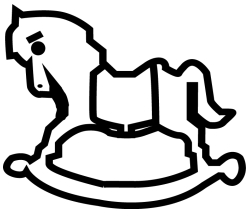
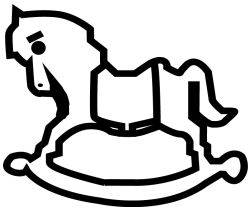
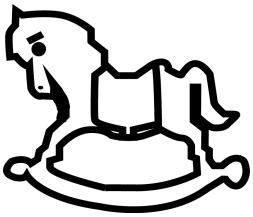

2. Scrie trei manifestări de iubire faţă de colegi.

3. Scrie trei forme de iubire faţă de Dumnezeu.

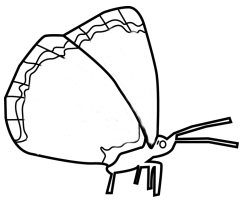
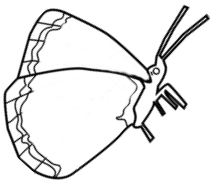
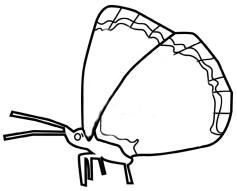

4. Scrie trei forme de iubire faţă de semeni.

5. Încercuieşte expresiile de laudă aduse lui Dumnezeu.

Pe Tine te lăudăm!

Slavă Ţie, Doamne!

Ţie ne închinăm!

Bravo!

Te iert!

Te rog, ajută-mă!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh!

6. Corectează greşelile de comportament făcute şi rescrie textul.

Mă aşez la masă fără să spun rugăciunea. Iau de la buni prăjiturile fără să-i mulţumesc. Îi spun mamei că nu pot să o ajut la curăţenie. Trec pe lângă prietenii mei şi mă duc singur, în parc, să mă joc. Ajung târziu acasă şi nu mai am timp de teme. Mă aşez în pat pregătit de culcare.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

7. Scrie trei daruri pe care i le poţi oferi lui Dumnezeu.

_____ _____ _____

8. Scrie trei fapte bune săvârşite de tine la şcoală.

Nivelurile de performanţă

Domeniul: Iubirea lui Dumnezeu şi răspunsul omului

Conţinuturi: Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului; Îl am pe Dumnezeu în minte şi în suflet, în fiecare zi; Rugăciunile de mulţumire şi de laudă aduse lui Dumnezeu; Darul, dovadă a iubirii noastre faţă de Dumnezeu; Ajutorul oferit celorlalţi, semn al iubirii faţă de Dumnezeu.

Competenţe vizate:

- definirea termenilor de iubire şi de laudă din perspectivă generală şi religioasă;
- redarea formelor de manifestare a iubirii faţă de Dumnezeu şi de aproapele;
- autoevaluarea comportamentelor prin raportare la situaţii reale sau imaginare.

Nr. crt.	Nivelurile de performanţă		
	Înalt	**Mediu**	**Minimal**
I1	Scrierea a trei cuvinte care exprimă iubirea faţă de părinţi.	Scrierea a două cuvinte care exprimă iubirea faţă de părinţi.	Scrierea unui singur cuvânt care exprimă iubirea faţă de părinţi.
I2	Scrierea a trei manifestări de iubire faţă de colegi.	Scrierea a două manifestări de iubire faţă de colegi.	Scrierea unei manifestări de iubire faţă de colegi.
I3	Scrierea a trei forme de iubire faţă de Dumnezeu	Scrierea a două forme de iubire faţă de Dumnezeu.	Scrierea unei singure forme de iubire faţă de Dumnezeu.
I4	Încercuirea corectă a trei expresii de laudă aduse lui Dumnezeu.	Încercuirea corectă a două expresii de laudă aduse lui Dumnezeu.	Încercuirea corectă a unei expresii de laudă aduse lui Dumnezeu.
I5	Corectarea celor şase enunţuri.	Corectarea a cel puţin patru enunţuri.	Corectarea a cel puţin două enunţuri.
I6	Scrierea a trei răspunsuri pertinente.	Scrierea a două răspunsuri pertinente.	Scrierea unui răspuns pertinent.
I7	Scrierea a trei fapte bune.	Scrierea a două fapte bune.	Scrierea unei fapte bune.

5. Domeniul – *Dumnezeu se face cunoscut omului*

Notă de prezentare

Domeniul *Dumnezeu se face cunoscut omului*, cu tema *Dumnezeu este Tatăl nostru iubitor*, cuprinde următoarele conţinuturi:

- *Dumnezeu ne iubeşte pe toţi (fiecare om este creat de Dumnezeu; Dumnezeu ne ocroteşte în fiecare zi; Dumnezeu primeşte rugăciunea fiecărui om, în limba în care e rostită etc.);*
- *Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaştem şi să Îl iubim (Dumnezeu ne-a transmis cuvântul Său în Biblie; L-a trims pe Fiul Său în lume; este prezent permanent cu noi; ne-a pus în suflet dorinţa de a-L cunoaşte şi de a-L iubi etc.)*
- *Iisus Hristos S-a făcut om, din iubire (evenimentele principale din viaţa Domnului Iisus Hristos; iubirea pentru semeni – cea mai importantă învăţătură a Mântuitorului etc.);*
- *Minunile arată iubirea lui Dumnezeu faţă de om (ce este o minune; exemple de minuni făcute de Domnul Iisus Hristos etc.);*
- *Maica Domnului, îngerii şi sfinţii săvârşesc minuni (Maica Domnului, îngerii şi sfinţii, rugători pentru oameni la Dumnezeu; exemple de minuni făcute de Maica Domnului, de îngeri, de Sfinţii Apostoli, de alţi sfinţi etc.).*

În cadrul acestor conţinuturi au fost vizate următoarele competenţe specifice: *1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credinţe religioase; 1.2. Evidenţierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credinţă; 1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creştine în diferite contexte de viaţă reale sau imaginare; 3.1. Explicarea importanţei unor evenimente religioase din viaţa comunităţii şi a societăţii.*

Elevul urmează să înveţe prin diverse metode abordate: instruirea prin problematizare, situaţia problemă, învăţarea prin descoperire, etc. Situaţia-problemă este partea constitutivă a unor activităţi de lucru cu scopul de a incita la descoperire, căutare, la intuirea unor soluţii de rezolvare. Elevului îi revine obligaţia de a găsi un răspuns dilemei, punându-şi întrebări successive ce-l ajută în rezolvarea situaţiei. Aceste situaţii-problemă au rolul de a descoperi prin efort personal adevărul de credinţă şi atitudinea faţă de comportamentul moral-creştin.

O altă metodă întâlnită este învăţarea prin descoperire şi presupune îndeplinirea de către cadrul didactic şi elevi a unor roluri. Cadrul didactic îndrumă activitatea elevilor folosind observarea dirijată, observarea independentă, învăţarea prin încercări-experienţe, studiul de caz, problematizarea, studiul individual, instruirea prin activitate independentă, iar elevul rezolvă, face investigaţii sau desfăşoară acţiuni. Învăţarea prin descoperire îi facilitează elevului găsirea prin efort propriu a cunoştinţelor legate de Dumnezeu în Treime, învăţătura despre Maica Domnului, sfinţi şi îngeri.

De exemplu, pentru explicarea existenţei unui singur Dumnezeu, dar întreit în Persoane, s-a pornit de la elemente concrete, conoscute, precum familia, soarele, cărămida, spre a ajunge la adevărul de credinţă. Aceeaşi metodă este folosită şi la dobândirea atitudinilor şi comportamentelor specifice activităţilor numărul doi din cadrul conţinutului. Pentru realizarea competenţelor specifice prezentate am propus activităţi de învăţare care valorifică experienţa concretă a elevului. În explicarea unor aspecte specifice propriei credinţe religioase am iniţiat jocuri didactice pe tema formelor de manifestare a iubirii faţă de Dumnezeu şi faţă de semeni, jocul de rol „Aşa Da!/ Aşa Nu!", jocuri de rol în care este valorizată respectarea, în contexte variate, a normelor de comportament, jocuri de valorizare a celorlalţi (membri ai familiei, colegi, prieteni). Pentru aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creştin în diferite contexte de viaţă reale, am iniţiat studii de caz pe tema respectării regulilor de comportament, exerciţii de autoevaluare a comportamentului prin raportare la exemplele învăţate, analiza unor comportamente care respectă sau încalcă valorile morale creştine. În explicarea unor aspecte specifice propriei credinţe religioase am folosit dialogul pe tema importanţei iubirii omului faţă de Dumnezeu prin împărtăşirea cu Sfintele Taine şi elaborarea unor texte scurte, utilizând cuvinte din domeniul religios.

Domeniul este prevăzut şi cu sarcini de evaluare cu itemi diferiţi, astfel încât profesorul să aibă posibilitatea de a utiliza ceea ce i se potriveşte în contextul educaţional creat.

Conținutul: Dumnezeu ne iubește pe toți

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii au cunoștințe despre: Dumnezeu;
familie și membrii ei;
frumusețea creației.

Concepte cheie:

- Dumnezeu este Unul, dar întreit în Persoane;
- mama;
- tata;
- copiii;
- soare;
- lumină;
- căldură;
- Dumnezeu Tatăl;
- Dumnezeu Fiul;
- Dumnezeu Duhul Sfânt.

Pentru început poate avea loc o discuție cu elementele cunoscute pornind de la familie, soare, și persoanele Sfintei Treimi pentru a sublinia Trinitatea, un singur Dumnezeu, dar întreit în Persoane.

Profesorul roagă elevii să completeze spațiul punctat folosind fișa de lucru.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii cunosc: Domnul Iisus Hristos le-a vorbit oamenilor;
natura și oamenii;
elementele creației.

Concepte cheie:

- Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh;
- soarele: discul solar, căldura și lumina;
- familia: tata, mama și copiii;
- cărămida: foc, apă și pământ.

Activitatea are ca scop întărirea ideii de Trinitate. Se poate folosi textul de la Anexe – Scurte povestioare cu texte biblice: *Minunea Sfântului Spiridon.* Sarcina de lucru se rezolvă prin trasarea unor linii de la cuvinte la cufărul potrivit.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au cunoștințe despre: Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care a venit între oameni;
Dumnezeu, Care este prezent tot timpul;
cum Îl primesc pe Dumnezeu.

Concepte cheie:

- Dumnezeu Tatăl, Creatorul;
- Dumnezeu Fiul, Mântuitorul;
- Dumnezeu Duhul Sfânt, Sfințitorul;
- ocrotire;
- om;
- pogorâre.

Activitatea poate debuta cu o discuție despre Persoanele Sfintei Treimi, cu scopul de a fi recunoscute lucrările Persoanelor Sfintei Treimi prin corelarea enunțurilor cu imaginea.

Activități de învățare

Dumnezeu ne iubeşte pe toţi

Activitatea 1.

Completează spaţiul punctat:

a. Familia este formată din:

tata

mama

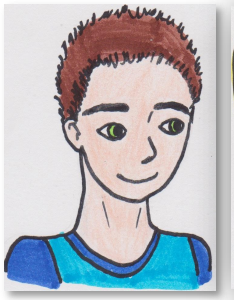

.....

b. Soarele este format din:

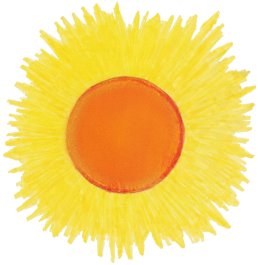

discul solar

căldură

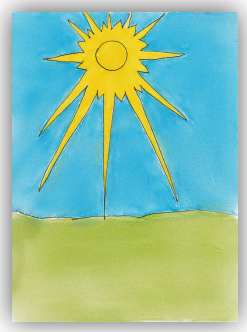

.....

c. Dumnezeu cuprinde pe:

Dumnezeu Tatăl

.....

Dumnezeu Duhul Sfânt

d. Transcrie textul.

Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, și Acești trei Una sunt. (*1 Ioan* 5, 7)

2. a. Așază cuvintele în cufărul corect. Trasează linii.

Dumnezeu Tatăl, copil, mama, Dumnezeu Fiul, discul solar, tata, lumină, Dumnezeu Duhul Sfânt, căldură

Familie

Soare

Sfânta Treime

b. **Completează tabelul**. Bifează (V) pentru elementele pe care le conţin cuvintele şi pune un (X) pentru cele care nu le conţin.

	Dumnezeu	Familie	Soare	Cărămidă

3. a. Uneşte corespunzător, după model.

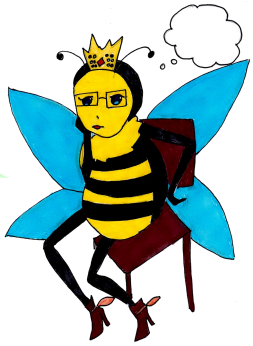

Dumnezeu Fiul ne învață.

Dumnezeu Tatăl a creat lumea.

Dumnezeu Duhul Sfânt sfinţeşte lumea.

Dumnezeu Duhul Sfânt se coboară în rugăciune.

Dumnezeu Fiul S-a făcut om.

Dumnezeu Tatăl ne ocroteşte.

b. Scrie un enunţ, după model.

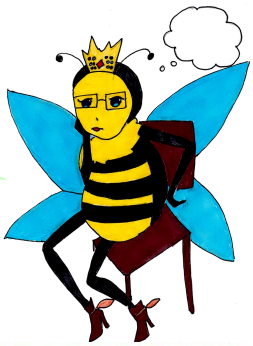

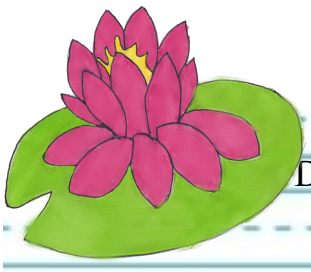

Dumnezeu este iubire.

Conținutul: Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem și să Îl iubim

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii au cunoștințe depre: Biblie;
Domnul Iisus Hristos;
familie.

Concepte cheie:

- Îl cunosc pe Dumnezeu din tot ce mă înconjoară;
- Sfânta Scriptură;
- Iisus Hristos;
- frumusețe;
- natură;
- copil.

Profesorul poate începe cu o discuție despre frumusețea naturii, a copiilor, despre Fiul Său trimis în lume, cu scopul cunoașterii lui Dumnezeu prin elementele cunoscute de către elevi.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii au învățat: că Dumnezeu ne iubește;
despre membrii familiei;
despre iubirea aproapelui.

Concepte cheie:

- Dumnezeu ne iubește pe toți, noi îi răspundem lui Dumnezeu la iubire;
- iubire;
- mama;
- colegi;
- familie.

Profesorul propune o discuție despre răspunsul omului la iubirea lui Dumnezeu prin manifestări de iubire față de Dumnezeu, părinți, colegi, semeni în general.

Activitate 3.

Preachiziții

Elevii au noțiuni despre: lăcașul de cult;
rugăciunea împreună cu preotul și alți credincioși;
manifestarea credinței.

Concepte cheie:

- Stau în relație de comuniune cu Dumnezeu prin Taina Împărtășaniei;
- biserică;
- Împărtășanie;
- preot;
- rugăciune;
- copii/creștini.

Activitatea poate debuta cu un dialog despre biserică, rugăciune, Taina Împărtășaniei. Profesorul îi îndeamnă pe elevi să găsească elementele cunoscute de ei despre Taina Euharistiei și să participe la comuniunea cu Dumnezeu prin Împărtășanie în cadrul Sfintei Liturghii.

Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaştem şi să Îl iubim

Activitatea 1.

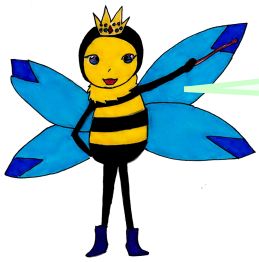

Completează spaţiul punctat, după model.

Îl cunosc pe Dumnezeu din Sfânta Scriptură.

Îl cunosc pe Dumnezeu prin .....

Îl cunosc pe Dumnezeu din frumuseţea .....

Îl cunosc pe Dumnezeu din frumuseţea .....

2. Completează şirul. Răspunde-I lui Dumnezeu la iubire.

Eu Îl iubesc pe Dumnezeu.

O iubesc pe mama.

Îmi iubesc colegii.

3.a. Observă imaginea. Urmează să mergi la împărtăşit cu colegii de clasă. Imaginează-ţi un dialog cu colegul de bancă despre Taina Împărtăşaniei. Scrie un text de 5-7 enunţuri.

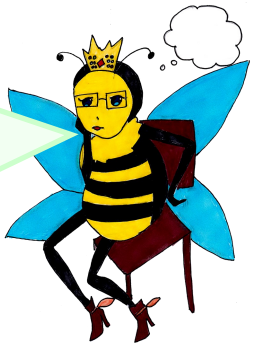

b. Transcrie textul scripturistic:

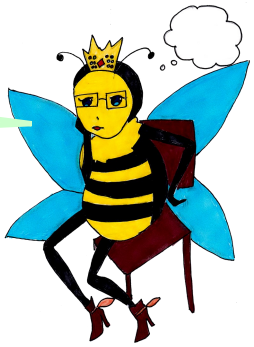

Doamne, dă-mi să fie Împărtășania aceasta spre bucurie, sănătate și veselie.

c. Alcătuieşte enunţuri cu cuvintele subliniate în textul de mai sus:

Conținutul: Iisus Hristos S-a făcut om din iubire

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii știu că: Iisus Hristos S-a făcut om;

Iisus Hristos este Dumnezeu;

Dumnezeu este întotdeauna cu noi.

Concepte cheie:

- Copilul Iisus Hristos era în casa Tatălui Său;
- mântuire;
- Simeon;
- copil;
- Nazaret.

Profesorul sugerează rezolvarea sarcinii de lucru printr-un dialog despre nașterea și copilăria Mântuitorului Hristos.Vezi Anexa – Scurte povestioare după texte biblice, *Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om.*

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii au învățat: reguli de comportament creștin;

modele de comportament creștin în diferite contexte;

aspecte ale vieții religioase într-o zi de sărbătoare.

Concepte cheie:

- În biserică ne comportăm mereu civilizat;
- a comunica;
- preot duhovnic;
- rugăciune;
- învățături;
- liniște;
- atenție;
- prieteni;
- Taina Împărtășaniei.

Profesorul discută cu elevii despre comportamentul civilizat în biserică și recomandă elevilor rezolvarea sarcinii de lucru prin bifare.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii cunosc: Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu;
Nașterea Domnului în Betleem;
salutul creștinilor la Sfintele Paști.

Concepte cheie:

- Viața lui Iisus Hristos este importantă pentru mine;
- Naștere;
- Răstignire;
- Cruce;
- Înviere;
- iubire;
- slujbă religioasă.

Se poate organiza o discuție cu cele mai importante evenimente din viața Mântuitorului: Nașterea, copilăria, ieșirea la propovăduire, Moartea, Învierea, Înălțarea, și apoi se colorează răspunsurile adevărate sau false după un exemplu oferit în prealabil de profesor.

Activități de învățare
Iisus Hristos S-a făcut om, din iubire

Activitatea 1.

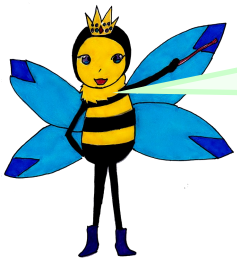

Încercuieşte varianta corectă:

1. Dumnezeu Fiul S-a făcut om pentru că:

a. a vrut să mântuiască oamenii;

b. dorea să ajute oamenii;

c. îi plăcea să vindece oamenii.

2. Copilul Iisus Hristos a mers la templul din Ierusalim la:

a. vârsta de 3 ani;

b. vârsta de 7 ani;

c. vârsta de 12 ani.

3. La patruzeci de zile de la naştere, Iisus a fost întâmpinat de:

a. regele Irod;

b. bătrânul Simeon;

c. îngerul Domnului.

4. Iisus Hristos a locuit în:

a. oraşul Nazaret;

b. Ierusalim;

c. peşteră.

2. Citeşte enunţurile. Bifează Aşa Da! în dreptul celor care arată un comportament civilizat în biserică şi Aşa Nu! în dreptul celor care arată un comportament nepoliticos.

	Aşa Da!	Aşa Nu!
• Copiii se roagă.	☐	☐
• Particip cu familia şi prietenii la Sfânta Liturghie.	☐	☐
• Comunic cu alți copii prezenți la biserică.	☐	☐
• Vorbim cu prietenii în timpul slujbei.	☐	☐
• Închidem telefonul mobil în biserică.	☐	☐
• Ascultăm în liniște rugăciunile.	☐	☐
• Cerem învățături de la preotul duhovnic.	☐	☐
• Mă împărtăşesc cu Trupul şi Sângele lui Hristos.	☐	☐
• Ascultăm de sfaturile părinților și al preotului.	☐	☐
• Necăjesc pe ceilalți copii prezenți în biserică.	☐	☐

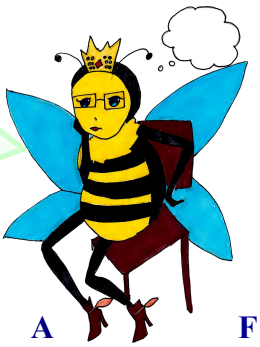

3. Colorează A dacă enunţul este adevărat sau F dacă enunţul este fals.

	A	F
• Iisus Hristos S-a născut în oraşul Nazaret.	☐	☐
• La naşterea lui Hristos au venit îngerii.	☐	☐
• Domnul Iisus Hristos iubea copiii.	☐	☐
• Iisus Hristos a fost răstignit pe cruce în oraşul Betleem.	☐	☐
• Fiul lui Dumnezeu a înviat a treia zi din mormânt.	☐	☐
• La slujba Învierii Domnului se cântă *Hristos a înviat!*	☐	☐

Conținutul: Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de om

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii știu despre: Învierea Domnului Hristos;
Mântuitorul binecuvântează copiii;
rugăciunea pentru toți oamenii.

Concepte cheie:

- Dumnezeu ne arată iubirea Sa;
- binecuvântare;
- minune;
- iubire: Dumnezeu - om;
- pâine;
- pește.

Profesorul conduce discuția spre manifestarea iubirii lui Dumnezeu față de om, pe baza cunoștințelor acumulate la lecții. Se poate citi una sau mai multe minuni realizate de Mântuitorul Hristos – vezi Anexe, *Scurte povestioare după texte biblice*

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii cunosc: despre Învierea lui Hristos;
că Domnul Iisus Hristos le-a vorbit oamenilor;
despre mărturisirea învățăturii lui Hristos.

Concepte cheie:

- Îl cunosc pe Dumnezeu Iisus Hristos prin minuni;
- vindecare;
- Înviere;
- înmulțire;
- prefacere;
- slăbănog;
- gârbov;
- orb;
- Schimbarea la Față;
- paralitic;

- potolire;
- furtună.

Profesorul explică termenii neînțeleși de către elevi și poate prezenta una sau mai multe minuni ale Mântuitorului Hristos utilizând Anexa – *Scurte povestioare după texte biblice.*

Se recomandă purtarea unui dialog despre lumea înconjurătoare, oameni și Persoana Mântuitorului Hristos, pentru ca elevii să poată selecta minunile redate.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au noțiuni despre: oamenii credincioși;
modelele de credință din Noul Testament;
Dumnezeu din Biblie.

Concepte cheie:

- Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu;
- mărturisire;
- Sfântul Petru;
- Fiul lui Dumnezeu;
- Apostoli;
- Sfânta Treime.

Profesorul pornește de la o discuție cu elevii legată de mărturia Sfântului Apostol Petru despre recunoașterea lui Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu.

Minunile arată iubirea lui Dumnezeu faţă de om

Înmulţirea pâinilor şi a peştilor

Activitatea 1.

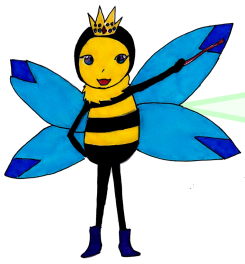

Alcătuieşte câte un enunţ cu următoarele cuvinte:

Binecuvântare

Pâine

Peşte

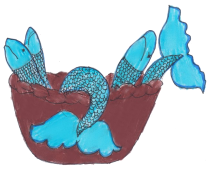

Grâu

Vin

Untdelemn

2. **Aşază minunile realizate de Iisus Hristos în cartea potrivită. Trasează linii.**

Minuni asupra propriei Persoane

vindecarea slăbănogului

înmulţirea pâinii şi peştilor

prefacerea apei în vin

vindecarea orbului

învierea fiicei lui Iair

Învierea lui Hristos din morţi

vindecarea paraliticului

Schimbarea la Faţă a lui Hristos

învierea lui Lazăr

vindecarea slugii sutaşului

potolirea furtunii

vindecarea femeii gârbove

3. Citeşte textul şi rezolvă cerinţele: *„Şi răspunzând Simeon Petru a zis: Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu”* (*Matei* 16, 16)

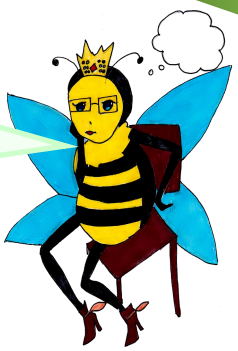

a. Cine Îl mărturiseşte pe Hristos?

b. Ce afirmă apostolul?

c. Care sunt celelalte două Persoane ale Sfintei Treimi?

Conținutul: Maica Domnului, îngerii și sfinții săvârșesc minuni

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii identifică pe: Maica Domnului;
unii sfinți;
îngerul păzitor.

Concepte cheie:

- O recunoaștem pe Maica Domnului și pe sfinți din iconografie;
- Sfânta Treime;
- Iisus Hristos;
- Maica Domnului;
- Sfinții: Nicolae, Ioan Botezătorul, Andrei.

Elevii identifică cu ajutorul profesorului persoanele reprezentate în icoane și realizează corespondența. Elevii sunt îndemnați să numească sfântul iubit de ei și să-l prezinte, apoi să identifice cu ajutorul profesorului ziua onomastică a membrilor familiei și a prietenilor.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii cunosc: atitudinea corectă față de colegi;
relația de comuniune cu ceilalți;
întărirea relației dintre semeni.

Concepte cheie:

- Sunt în relație de comuniune cu semenii mei;
- veselie;
- împreună;
- a ierta;
- a culege;
- a felicita;
- a ajuta
- a merge la biserică.

Profesorul aduce în discuție atitudini și comportamente creștine de relaționare cu celălalt, elevii sunt îndemnați să identifice atitudinile corecte aduse în fața lui.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au noțiuni despre: Maica Domnului, sfinți;
Dumnezeu;
rugăciunea pentru toți oamenii.

Concepte cheie:

- Îl caut pe Dumnezeu permanent;
- minuni;
- ascultă;
- îndeplinește;
- rugăminte;
- Fecioara Maria;
- sfinți;
- ascultare;
- daruri;
- rugăciune.

Activitatea poate debuta cu un dialog despre ascultare, rugăciune și daruri date de Dumnezeu oamenilor. Elevii sunt îndemnați să identifice, să completeze și să compună o rugăciune și, apoi să o prezinte în fața colegilor.

Profesorul citește o povestioară despre minunile Maicii Domnului – Vezi Anexa, Scurte povestioare după texte biblice, *Minunea Maicii Domnului.*

Maica Domnului, îngerii şi sfinţii fac minuni

Activitatea 1.

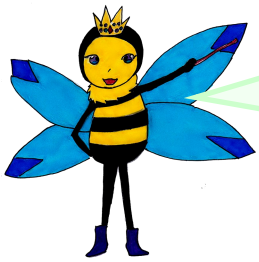

a. Uneşte cuvintele cu imaginea.

Iisus Hristos

Sfântul Nicolae

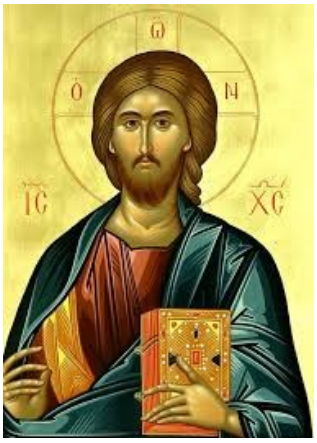

Sfânta Treime

Maica Domnului

Sfântul Ioan Botezătorul

Sfântul Andrei

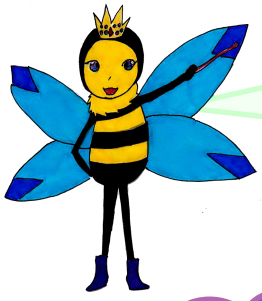

b. Scrie despre sfântul tău preferat răspunzând la întrebările date. Prezintă-l colegilor.

Cum se numeşte?

Ce fapte bune a făcut?

Unde s-a născut?

Când se serbează?

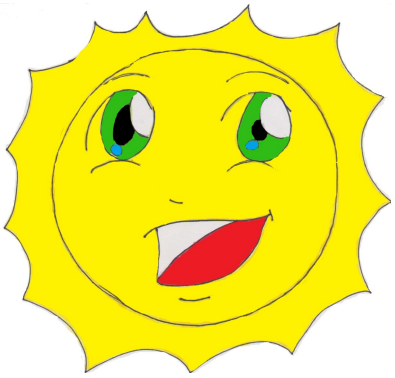

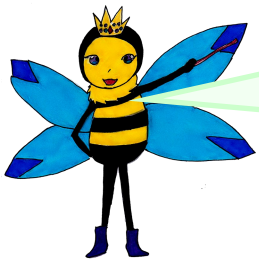

c. Când este ziua onomastică?

	A mea	A mamei	A tatălui	A prietenului
Ianuarie				
Februarie				
Martie				
Aprilie				
Mai				
Iunie				
Iulie				
August				
Septembrie				
Octombrie				
Noiembrie				
Decembrie				

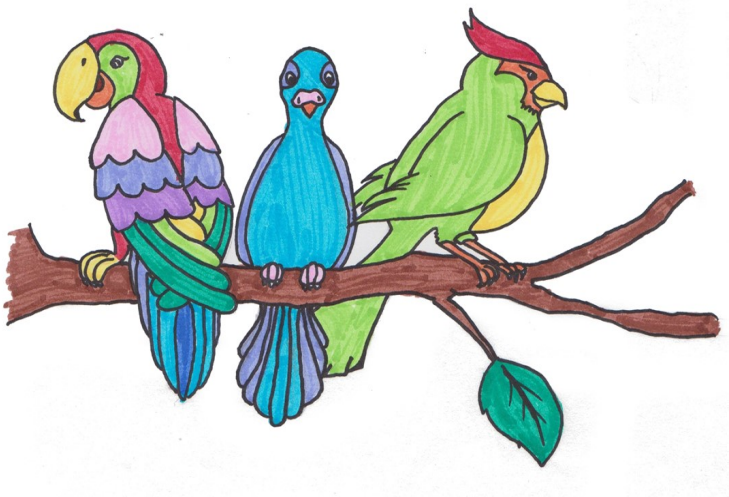

2. Încercuieşte răspunsul corect.

Exemplu: Iisus a mers la templu. Eu merg / Nu merg la biserică.

1. Iisus era ascultător și supus părinților. Eu sunt ascultător și supus / Nu sunt ascultător și supus părinților.
2. Iisus asculta și întreba pe înțelepții templului. Eu ascult și întreb / Nu ascult și nu întreb preotul în biserică.
3. Iisus a vorbit frumos bătrânilor în templu. Eu vorbesc / Nu vorbesc frumos bătrânilor în biserică.
4. Iisus a spus „*Biserica este casa Tatălui Meu*”. Pentru mine, Biserica este / Nu este casa Tatălui meu.

3. Descoperă, pe orizontală şi verticală, cuvintele ascunse în careu. Colorează imaginea.

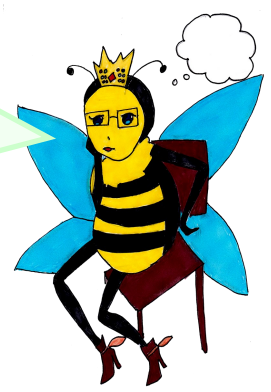

Î	N	D	E	P	L	I	N	E	Ş	T	E
W	Q	S	I	Ă	L	Ţ	W	S	J	F	K
N	P	P	R	M	K	S	B	T	L	S	J
N	E	Y	B	Â	O	A	M	E	N	I	G
O	V	G	Ş	N	D	A	R	U	R	I	H
C	M	S	U	T	A	S	C	U	L	T	Ă
M	I	N	U	N	I	C	Q	C	N	A	D
D	U	M	N	E	Z	E	U	V	B	I	T

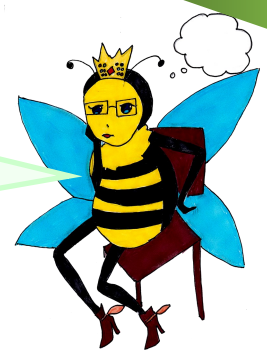

b. Completează enunţurile folosind cuvintele descoperite în careul de sus.

Maica Domnului face …….. pentru că L-a născut pe Fiul lui Dumnezeu.

Copiii …….. întotdeauna de părinţii lor.

Iisus Hristos…… orice rugăminte a Maicii Sale.

Fecioara Maria ……. Maica Domnului Hristos.

Sfinţii sunt ……...……. care au ascultat de ……

aici pe ……. . Ei au fost dăruiţi de Dumnezeu cu ……..… minunate.

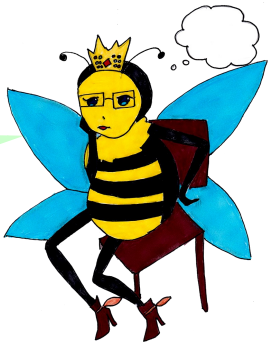

c. Alcătuieşte o rugăciune adresată Maicii Domnului cu următoarele cuvinte: Fecioară Maria, mulţumesc, te rog, ascultă.

Domeniul: Dumnezeu se face cunoscut omului

Activităţi de evaluare

1. Uneşte cuvintele corespunzătoare cu imaginea.

foc
Dumnezeu Fiul
disc solar
apă
lut
lumină
Dumnezeu Duhul Sfânt
căldură
mama
Dumnezeu Tatăl
tata
copii

2. Completează cuvintele lipsă.

Îl cunosc pe Dumnezeu din Sfânta Scriptură, ...,

....., ...

3. Răspunde la întrebări :

De ce S-a făcut Iisus Hristos om?

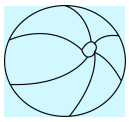

_____

Ce minuni a făcut Iisus Hristos în pustiu?

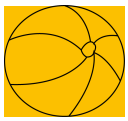

_____

_____

Pe cine iubea cel mai mult Domnul nostru Iisus Hristos?

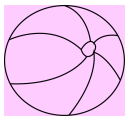

_____

4. Încercuieşte imaginile pe care sunt scrise cuvinte din minunile lui Hristos.

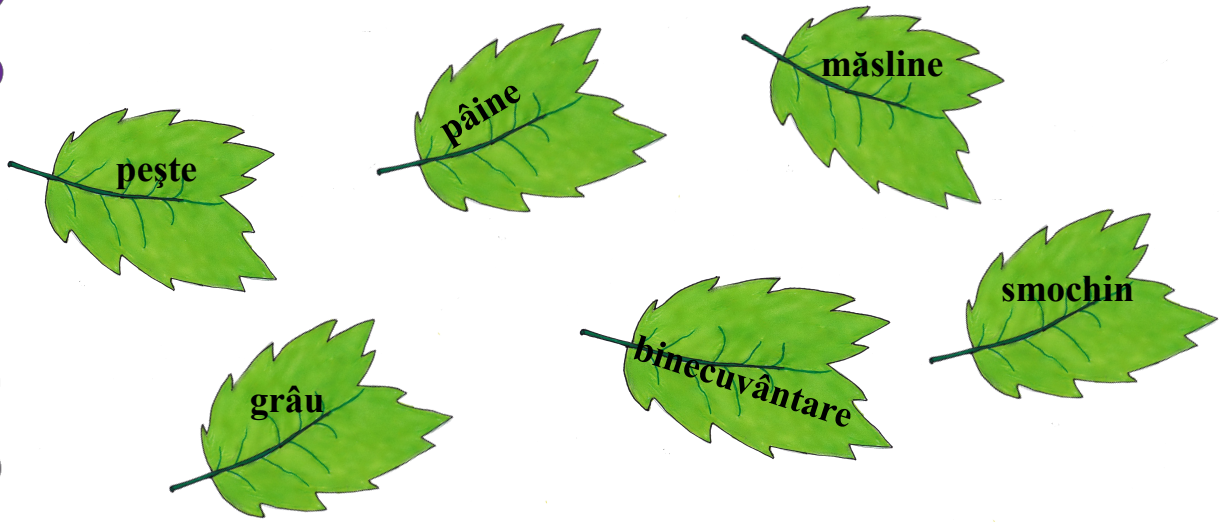

5. Scrie o rugăciune adresată îngerului păzitor folosind cuvintele:

mă învaţă, sunt mic, mă păzeşte.

Nivelurile de performanţă

Domeniul: Dumnezeu ne iubeşte pe toţi

Conţinuturi: Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaştem şi să Îl iubim; Iisus Hristos S-a făcut om, din iubire; Minunile arată iubirea lui Dumnezeu faţă de om; Maica Domnului, îngerii şi sfinţii săvârşesc minuni.

Competenţe vizate:

- realizarea corespondenţelor cu termenii ce indică pe Dumnezeu în Treime;

- completarea spaţiilor lacunare cu termeni ce redau cunoaşterea lui Dumnezeu;

- explicarea importanţei Întrupării lui Hristos şi a unor evenimente din viaţa Sa;

- identificarea imaginilor relevante cu minunile săvârşite de Hristos;

- compunerea unei rugăciuni adresate îngerului păzitor în vederea utilizării ei ori de câte ori este nevoie.

Nr. crt	Nivelurile de performanţă		
	Înalt	**Mediu**	**Minimal**
I1	Realizarea corectă a corespondenţei celor patru cuvinte cheie.	Realizarea corectă a corespondenţei cu două cuvinte cheie.	Realizarea corectă a corespondenţei cu un singur cuvânt cheie.
I2	Completarea corectă a celor trei cuvinte lacunare.	Completarea corectă a două cuvinte lacunare.	Completarea corectă a unui singur cuvânt lacunar.
I3	Răspuns corect la cele trei întrebări.	Răspuns corect la două întrebări.	Răspuns corect la o singură întrebare.
I4	Încercuirea corectă a trei imagini pe care sunt scrise cuvinte din minunile lui Iisus Hristos.	Încercuirea corectă a două imagini pe care sunt scrise cuvinte din minunile lui Iisus Hristos.	Încercuirea corectă a unei singure imagini pe care e scris un cuvânt din minunile lui Iisus Hristos.
I5	Folosirea corectă a celor trei cuvinte date.	Folosirea corectă a două cuvinte date.	Folosirea corectă a unui cuvânt dat.

6. Domeniul – *Viaţa creştinului împreună cu semenii*
Notă de prezentare

Al treilea domeniu de conținut, *Viaţa creștinului împreună cu semenii*, este dezvoltat în jurul temei majore *Oamenii își arată iubirea unii față de alții*. Rolul acestei teme este de a familiariza elevii cu domeniul religios luat în discuție, orientând în acest sens formularea următoarelor competențe specifice: *1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credinţe religioase; 1.2. Evidenţierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credinţă; 1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creştine în diferite contexte de viaţă reale sau imaginare; 2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilităţi în cadrul grupurilor din care face parte; 2.2. Descrierea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri.*

Conținuturile subordonate acestui domeniu de lucru sunt:

- Oferirea de sfaturi și învățături (de ce avem nevoie de sfaturi şi învăţături; de la cine primim şi cui oferim sfaturi şi învăţături; exemple de sfaturi şi învăţături primite de la Mântuitorul Iisus Hristos);

- Recunoștința față de cei care ne fac bine (ce este recunoştinţa; exemple de sfaturi şi învăţături primite de la Mântuitorul Iisus Hristos etc.);

- Iertarea celor care ne fac rău (ce este iertarea; de ce avem nevoie de iertare; modelul de iertare oferit de Mântuitorul Iisus Hristos; exemple biblice şi din vieţile sfinţilor despre iertare; exemple de iertare din viaţa de zi cu zi etc.);

- Ajutorul dat celor bolnavi (cum ne comportăm faţă de cei bolnavi; exemple biblice de ajutorare a celor aflaţi în suferinţă; forme de ajutorare a celor bolnavi din jurul nostru etc.);

- Ajutorul dat celor singuri (cum ne comportăm faţă de oamenii singuri; exemple biblice de ajutorare a celor singuri; forme de ajutorare a celor singuri etc.).

În proiectarea oricărui demers didactic profesorul de Religie trebuie să aibă în vedere stadiul dezvoltării morale în care se află subiecții învățării. Este foarte important ca la această vârstă, prin utilizarea unor demersuri didactice variate, profesorul să dezvolte capacitatea de comunicare a elevilor, „să creeze un cadru educațional bazat pe moralitate și

religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor morale" (Programa școlară analitică-Religie, Cultul Creștin-Ortodox, 2013).

Astfel, activitățile de învățare propuse se bazează pe experiența de viață a elevilor și pe achizițiile lor anterioare. Strategiile didactice sunt interactive, stimulând participarea elevilor la acțiune, având în centrul atenției dezvoltarea proceselor cognitive complexe, manifestarea trăirilor individuale, exersarea capacităților de înțelegere și evaluare/autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale. Este încurajată activitatea organizată pe grupe de elevi, analiza efectuată asupra unor situații date sau identificate de către aceștia, precum și analiza efectuată asupra propriului comportament.

Profesorul își poate adapta demersul didactic la stilul propriu de interacțiune cu elevul, la nivelul intelectual al clasei de elevi, la timpul și resursele materiale de care dispune.

Conținutul: **Oferirea de sfaturi și învățături**

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii cunosc: pe Domnul Iisus Hristos;
cine sunt Apostolii;
ce înseamnă să fii credincios;
reguli de comportament creștin;
exemple de fapte bune.

Concepte cheie:

- Am nevoie de sfaturi și de învățături;
- ascultare;
- învățătură;
- Domnul Hristos;
- Apostoli;
- milostenie;
- post;
- rugăciune.

Se poate porni de la un dialog prin care profesorul să dirijeze elevii spre importanța ascultării de Domnul Iisus Hristos și vorbirea cu El prin rugăciune. Apoi se poate continua pe tema actelor de milostenie, realizate de părinți, dar și de elevi, despre post și efectul acestuia de a ne întări în virtute.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii înțeleg: ascultarea față de Dumnezeu și față de părinți;
efectele faptelor bune.

Concepte cheie:

- Ascultarea este vitală în viața noastră duhovnicească;
- învățătură;
- ascultare;
- părinți;
- învățător;
- preot.

Activitatea poate începe cu o discuție colectivă despre învățăturile pe care elevii le primesc în diferite momente de la: părinți, învățător, preot, cu accentul pe importanța acestora în viața noastră.

Activitatea 3.

Preachiziții:

Elevii știu: ce este prietenia;

cine sunt colegii și prietenii;

despre activități de ajutorare a semenilor.

Concepte cheie:

- Trebuie să am grijă de semenul / colegul meu;
- mama;
- a plecat;
- suferință;
- alinare;
- a înveseli.

Se poate începe cu o discuție pe tema tristeții pe care o resimt copiii când părinții lor sunt departe de ei și rolul prieteniei în astfel de momente. Elevii sunt încurajați să găsească idei creative și originale pentru a veni în ajutorul celuilalt.

Activități de învățare

Oferirea de sfaturi și învățături

Activitatea 1.

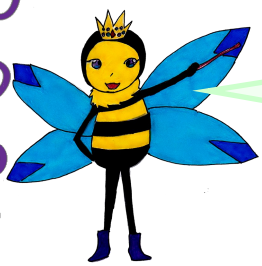

a. Priveşte icoana. Răspunde la întrebări.

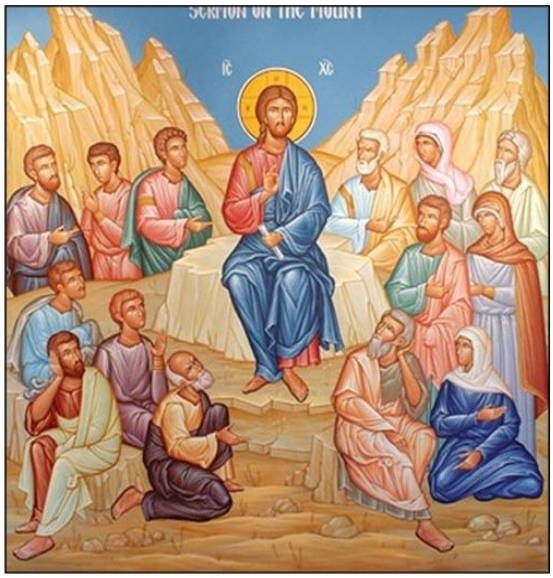

Cine se află în mijloc?

De cine este înconjurat?

Ce fac ucenicii?

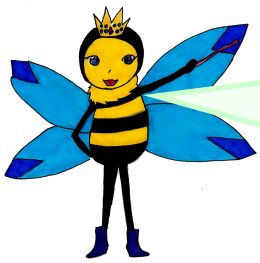

b. Citește textul. Scrie pe fluturaș cele trei cuvinte-îndemn pe care Domnul Iisus Hristos ni le adresează în „Predica de pe munte”.

I. „Când faci **milostenie**, nu trâmbiţa înaintea ta, cum fac făţarnicii în sinagogi şi pe uliţe, ca să fie slăviţi de oameni” (*Matei* 6, 2).

II. „Când **postiţi,** nu fiţi trişti ca făţarnicii; că ei îşi smolesc feţele, ca să se arate oamenilor că postesc” (*Matei* 6, 16).

III. „Deci voi aşa **să vă rugaţi**: Tatăl nostru, Care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău; Vie împărăţia Ta; facă-se voia Ta, precum în cer şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi; Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri; Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău” (*Matei* 6, 9-13).

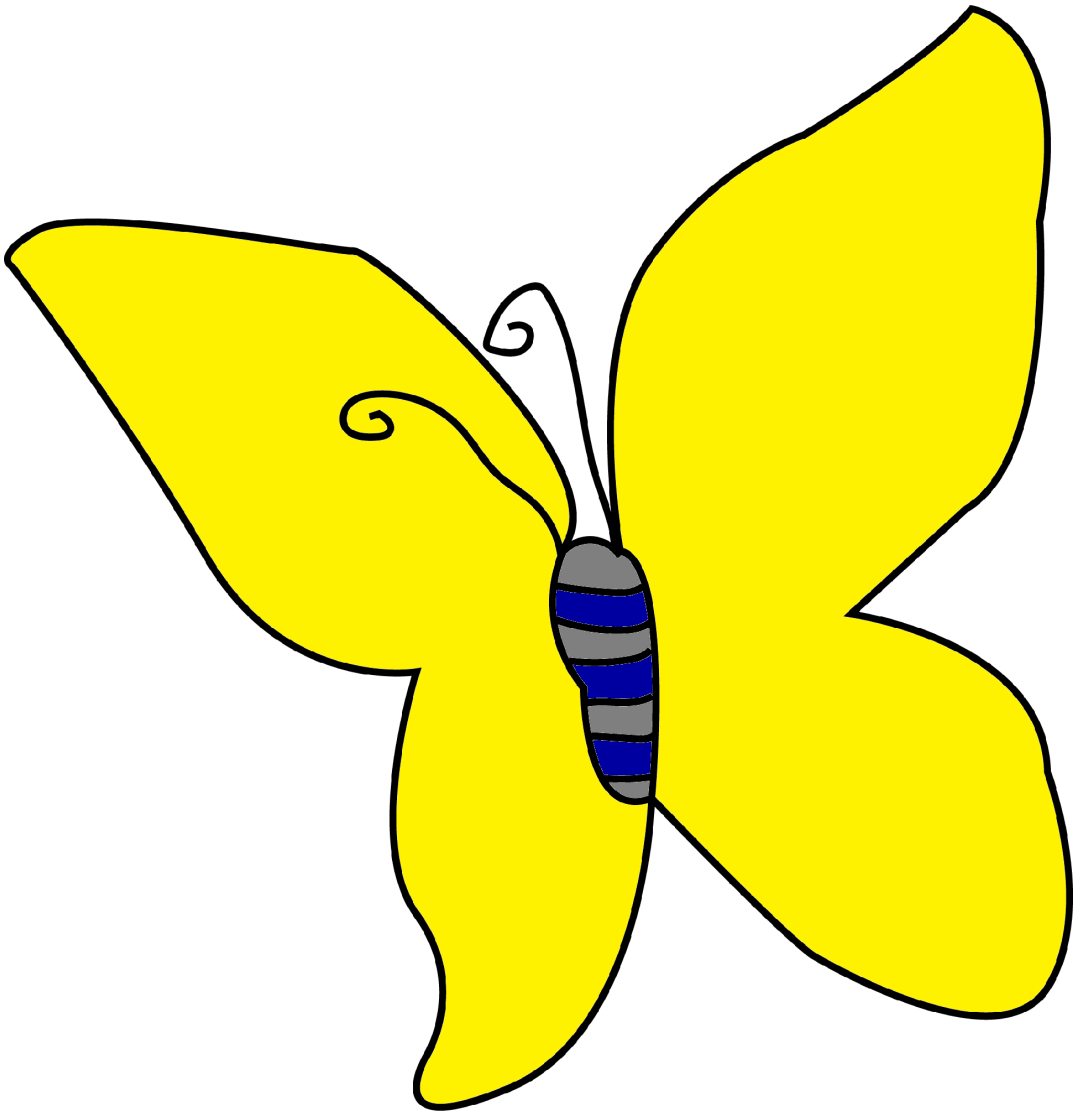

2. **Scrie câte o învăţătură pe care ai primit-o de la persoanele menţionate:**

a. Părinţi

b. Învăţător

c. Profesor de Religie

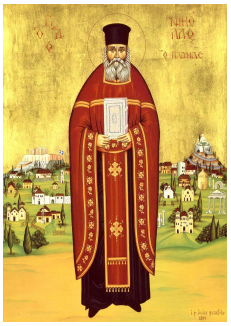

d. Preot

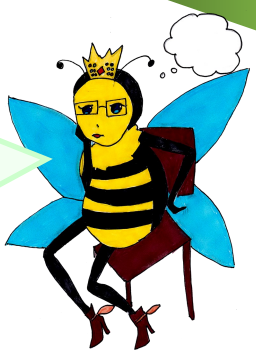

3. Prietenul tău e supărat pentru că mama a plecat să muncească în altă ţară. Scrie un text de 5-7 enunţuri prin care să-i alini suferinţa şi să-l înveseleşti.

Conținutul: Recunoștința față de cei care ne fac bine

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii cunosc: sfinții sunt oameni care îl iubesc pe Dumnezeu;

exemple de minuni ale sfinților;

ocrotirea naturii de către om.

Concepte cheie:

- Sunt recunoscător permanent lui Dumnezeu pentru darurile primite;
- sfântul;
- recunoștință;
- fapte bune;
- ajutor;
- însușire.

Se poate începe cu un dialog despre faptele bune săvârșite, despre persoanele pe care le săvârșesc, despre recunoștința pe care trebuie să o aducem atunci când ni se face bine.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii cunosc: pentru cine se roagă;

despre prezența îngerului păzitor;

modele de credință.

Concepte cheie:

- Le sunt recunoscător celor din jur pentru grija ce mi-o poartă;
- recunoștință;
- Dumnezeu;
- înger;
- părinți;
- profesor.

Se poate dialoga pe tema recunoștinței ca formă de manifestare firească față de cei ce ne fac binele. Elevii identifică, cu ajutorul profesorului, persoanele din viața lor cărora trebuie să le arate recunoștință.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii pot defini: respectul, fapta bună.

Elevii cunosc: modele de credință;

respectul față de creația lui Dumnezeu.

Concepte cheie:

- Creștinul trebuie să fie recunoscător;
- recunoștință;
- iubire;
- fapte.

Profesorul poate inția un dialog pe tema recunoștinței identificând cu elevii aspectele pentru care noi putem fi recunoscători lui Dumnezeu.

Recunoştinţa faţă de cei care ne fac bine

Activitatea 1.

a. Citește textul următor.
Răspunde în scris la întrebări.

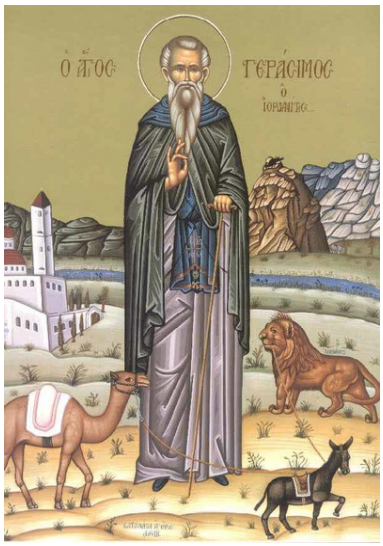

Sfântul Gherasim a trăit în pustiul Iordanului. Într-o zi, s-a întâlnit cu un leu fioros care răgea din cauza unui spin intrat în labă. Sfântul Gherasim îi scoate spinul și din acel moment leul îl urmează recu-noscător pretudindeni, până la moartea sfântului.

Cine îl ajută pe leul în suferinţă?

Ce face leul după ce primeşte ajutor?

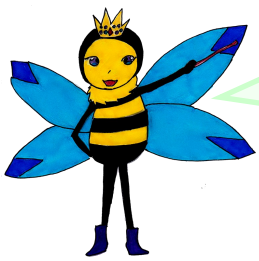

b. Colorează literele potrivite şi vei descoperi cuvântul ce exprimă cea mai importantă însuşire sufletească a leului.

R	U	E	B	C	A	U	T	N	S	O	W	Ș	I	T	X	I	Z	N	J	Ț	L	Ă

_____

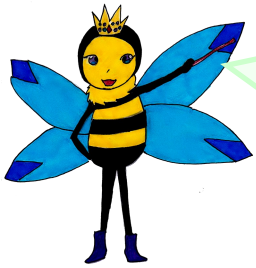

c. Gândește-te la o persoană care ți-a făcut bine. Scrie-i o diplomă prin care îți arăți recunoștința pentru binefacerile făcute de ea. Înmânează-i diploma când ai ocazia.

DIPLOMĂ DE RECUNOȘTINȚĂ

SE ACORDĂ

_____

PENTRU CĂ

_____

_____

_____

SEMNĂTURA

DATA

2. Scrie modalităţi prin care poţi fi recunoscător părinţilor, colegilor, unui profesor, îngerului păzitor, lui Dumnezeu, după model.

Le mulţumesc părinţilor pentru iubirea ce mi-o arată.

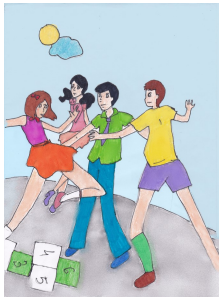

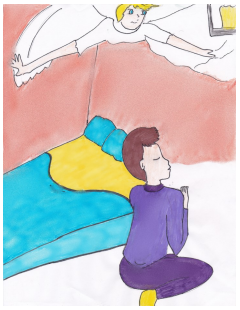

3. Completează desenul, după model.

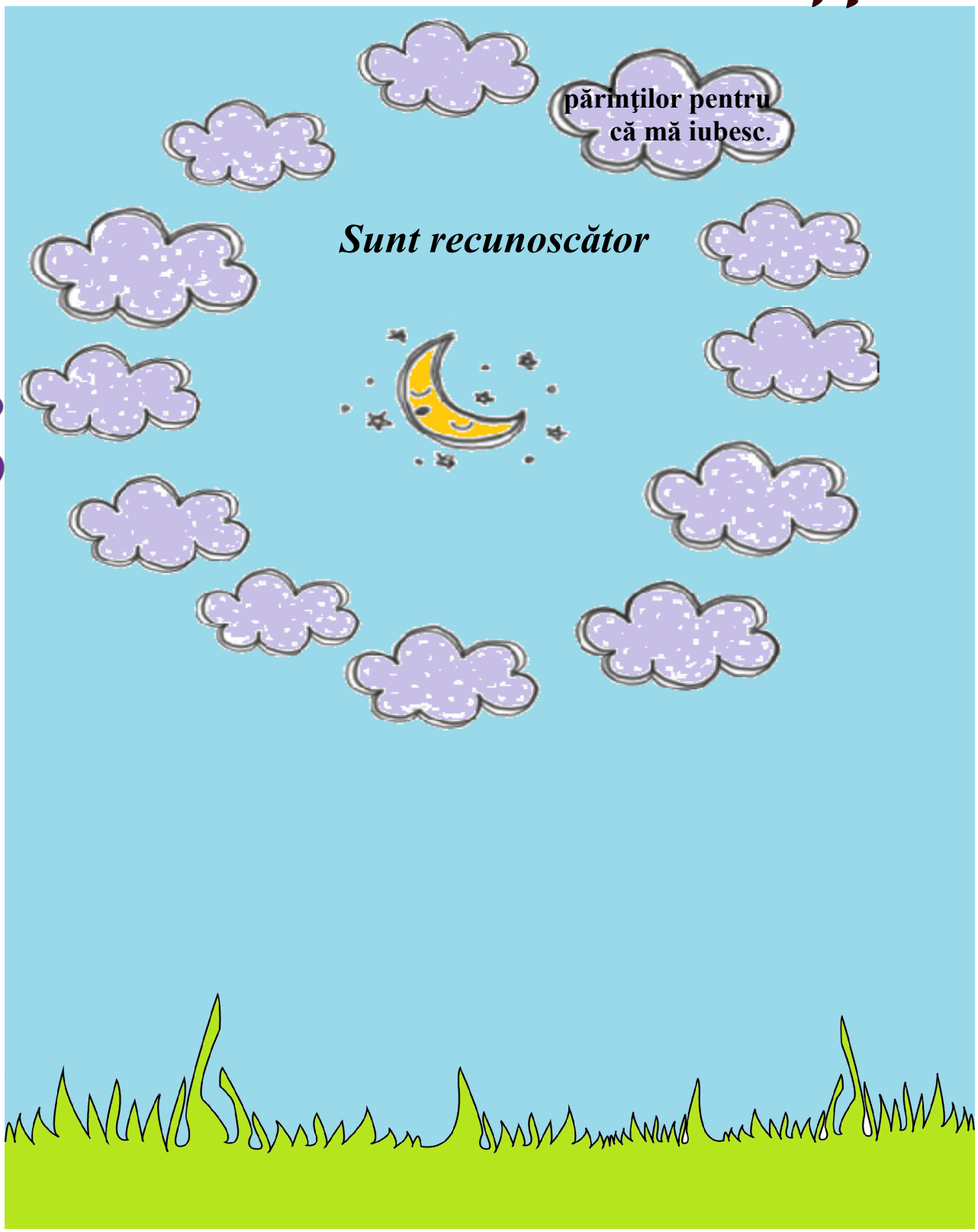

Conținutul: Iertarea celor care ne fac rău

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii știu că: Domnul Iisus Hristos le-a vorbit oamenilor;
omul ascultă cuvântul lui Dumnezeu;
ne rugăm pentru toți oamenii.

Concepte cheie:

- Să ne iubim unii pe alții;
- greșeală;
- sărăcie;
- mizerie;
- foame;
- hrană;
- departe;
- iertare;
- părere de rău;
- Dumnezeu;
- rugăciune;
- îmbrățișare;
- sărutare;
- veselie.

Se poate porni o discuție pe tema îndepărtării de Dumnezeu, de părinți și de cei care ne fac bine, despre consecințele pe care le aduc greșelile și despre asumarea acestor geșeli și corectarea lor. Prin extrapolare se poate aduce în discuție iertarea lui Dumnezeu față de greșelile noastre, prin Taina Spovedaniei. Se poate evidenția iubirea pe care ne-o poartă mereu Dumnezeu asemeni părintelui iubitor din poveste.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii știu despre: alegerea prietenilor;
modele de prietenie;
relația cu ceilalți.

Concepte cheie:

- Să îi iertăm pe cei care ne greșesc;
- rătăcit;
- a plânge;
- îngâmfat;
- a salva;
- sacrificiu;
- părere de rău;
- iertare;
- recunoștință.

Se citește textul suport și se desprind cu ajutorul profesorului cele mai importante învățături: atitudinea greșită/corectă față de ceilalți, ce este iertarea, de ce avem nevoie de ea, ce este părerea de rău.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii știu: ce însemnă să fii un om credincios;
cum ne manifestăm credința;
cum relaționăm cu semenii.

Concepte cheie:

- Ne cerem iertare când greșim;
- a ierta;
- a cere iertare.

La începutul activității profesorul poate porni de la tema iertării, sugerându-le elevilor importanța acesteia în viața noastră, în vederea realizării comuniunii dintre oameni.

Iertarea celor care ne fac rău

Activitatea 1.

a. Citește textul. Scrie două enunţuri inspirate de imagine.

Un tată avea doi fii. Într-o zi, fiul cel mic i-a cerut tatălui partea sa de avere şi apoi a plecat de acasă. S-a dus într-un loc îndepărtat, unde a risipit tot ce avea, trăind necuviincios.

Părăsit de prieteni şi pentru că nu mai avea cu ce se hrăni, a ajuns să păzească porcii. Acolo trăia în sărăcie, mizerie şi foame. A început să-i pară rău că a plecat de acasă.

Şi-a dat seama că a greşit faţă de tatăl său şi s-a decis să se întoarcă pentru a-i cere iertare.

La întoarcere, tatăl l-a văzut de departe. I-a ieşit în întâmpinare şi l-a îmbrăţişat, iar apoi le-a spus servitorilor: „*Daţi-i cele mai bune haine şi pregătiţi o masă ca să ne veselim! Fiul meu a fost pierdut şi acum s-a aflat*”(*Luca* 15, 11-32).

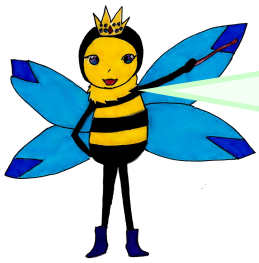

b. Completează spațiile libere cu cuvintele potrivite. Colorează imaginile.

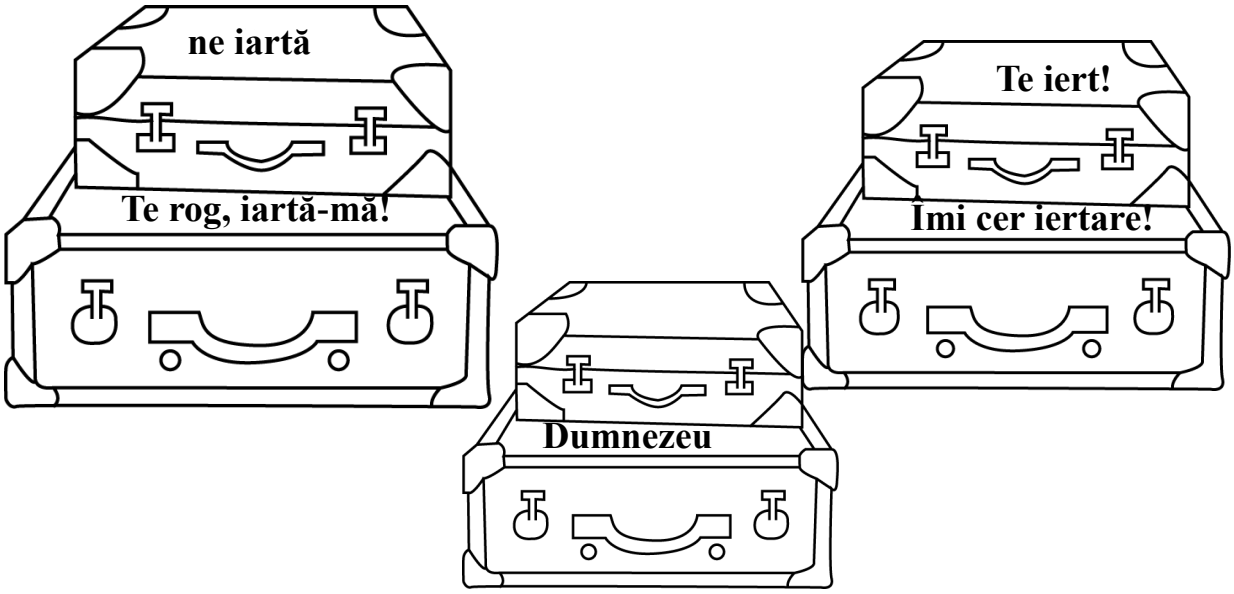

Când facem ceva greşit, ne simţim rău şi spunem …….. . persoanei pe care am rănit-o. De asemenea putem să îi spunem …… .

Când cineva spune „Îmi pare rău!” sau „Te rog, iartă-mă! ”, noi trebuie să spunem …….... .

Spunem de asemenea „Te rog, iartă-mă!” lui …….. .

Dumnezeu este ca tatăl din poveste. El …… .

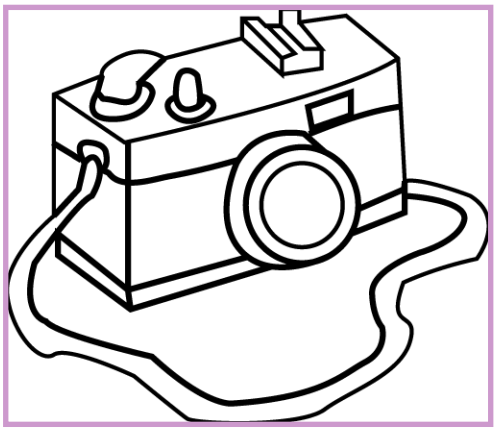

2. Citeşte textul care prezintă aventurile unui urs cafeniu care a ajuns la Polul Nord.

a. Numerotează imaginile în ordinea desfășurării evenimentelor.

„Odată, printre urșii cei albi de la Polul Nord, s-a rătăcit şi Martinel, un urs cafeniu, mare și frumos, care venea tocmai din munții noștri. Când l-au văzut pe ursul cel cafeniu, focile care se zbenguiau pe munții de gheață începură să râdă.

– Ia te uită! Un urs murdar! strigă o focă.

– Vai, vai, ce caraghios!

Martinel își dădu seama că focile râd de el, așa că plecă mai departe supărat. Era dornic să-i întâlnească pe frații săi blănoși, urșii cei albi. În cele din urmă zări câțiva și alergă spre ei, spunându-le bucuros:

– Fraţilor, ce bine că vă văd!

Dar urșii cei albi îl considerară urât datorită blănii lui cafenii și plecară îngâmfați mai departe.

Bietul Martin se aşeză pe un sloi şi începu să plângă. Un pinguin îl sfătui pe Martin să se săpunească pentru a umple blana lui cafenie de clăbuc alb și strălucitor. Apoi, aşa plin de spumă, Martin merse în mijlocul urşilor albi. Aceştia se jucară cu el, crezând că este unul de-al lor.

Deodată un munte de gheaţă se apropie de ei. Toţi urşii fugiră speriaţi. Un pui neştiutor rămase în urmă, fiind astfel în mare pericol. Niciunul dintre urșii cei albi nu cuteză a se întoarce pe sloiul unde se afla puiul pentru a-l salva. Martinel, însă, nu stătu mult pe gânduri. Se îndreptă spre movilița de zăpadă pe care se afla puiul, dar imediat după ce îl luă în braţe, gheaţa se sparse şi cei doi căzură în apă. Au reuşit să iasă la suprafaţă, însă clăbucii de săpun din blana lui Martin dispăruseră, şi ursul nostru era din nou cafeniu. Toţi urşii încremeniră.

– Alb sau cafeniu, eşti un urs bun şi viteaz, spuse mama ursuleţului salvat. Îți mulțumesc...!

Din ziua aceea, Martin n-a mai fost nevoit să-și împodobească blana cu clăbuci de săpun. Cât a rămas printre urșii albi s-a bucurat de cinste și prietenie.

(Vladimir Colin, *Povestea ursului cafeniu*)

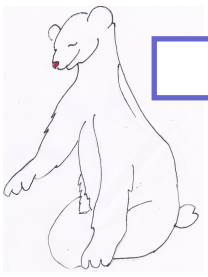

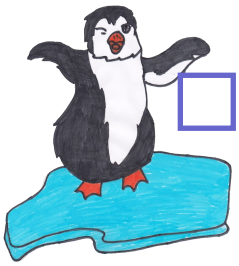

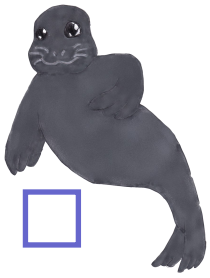

b. Realizează corespondența între cuvinte şi imaginea personajului din poveste.

Iubire

Părere de rău

Iertare

Spirit de sacrificiu

Recunoștință

c. Scrie trei enunţuri despre faptele bune realizate de personajele din poveste.

3. Scrie pe fiecare imagine când ai fost și tu în situația de a ierta sau de a-ți cere iertare.

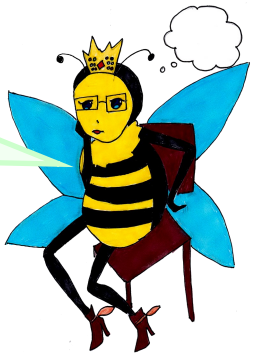

Am iertat când:

Mi-am cerut iertare atunci când:

Conținutul: Ajutorul dat celor bolnavi

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii au noțiuni despre: biserică, slujbe;
rugăciune pentru toții oamenii.

Concepte cheie:

- Taina Sfântului Maslu împărtășește harul vindecării;
- rugăciune pentru cei bolnavi;
- ungerea cu untdelemn;
- Dumnezeu;
- preot;
- doctor.

Activitatea poate debuta cu un dialog despre ce înseamnă boala și cât de greu este să fii în această stare, iar apoi se pot găsi soluții de ajutorare a celor bolnavi în funcție de suferința avută. Elevii sunt îndemnați să participe la Taina Sfântului Maslu și a Împărtășaniei pentru a fi sănătoși trupește și sufletește.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii recunosc: rugăciunea pentru propria persoană și pentru ceilalți;
împlinirea cererilor de folos.

Cuvinte cheie:

- Sfânta Taină a Spovedaniei și a Maslului ne dau iertarea păcatelor;
- trup;
- sănătos;
- suflet;
- post;
- rugăciune;
- ascultăm;
- Spovedanie;
- Împărtășanie;
- iertare.

Se citesc îndemnurile suport și se realizează un dialog despre cum putem fi sănătoși trupește și sufletește. Elevii sunt îndemnați să găsească și alte asemenea sfaturi.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii știu: ce este rugăciunea;

despre binefacerile rugăciunii;

că Domnul Iisus Hristos S-a rugat Tatălui.

Concepte cheie:

- Rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav;
- laudă;
- cerere;
- Dumnezeu;
- prieten.

Elevii sunt îndemnați să scrie o rugăciune către Dumnezeu, prin care să Îi ceară să le ajute prietenul, și o rugăciune de laudă prin care să-și mărturisească recunoștința față de Dumnezeu.

Ajutorul dat celor bolnavi

Activitatea 1.

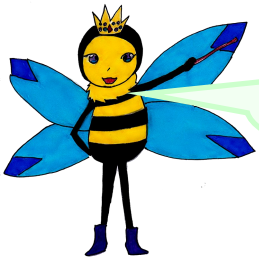

a. Observă imaginile. Realizează corespondența între imagini și text.

„Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și ei să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului.”

(*Iacov* 5, 14)

„Dumnezeu a făcut și doctorii și doctoriile - nu ca să existe degeaba, ci ca de toate acestea să se folosească bolnavii. ”

(Sfântul Teofan)

b. Mihai nu a venit la școală de două săptămâni deoarece este bolnav. Ajută-i pe colegii din imagine să găsească metode de a-l sprijini pe Mihai în această perioadă grea din viața lui.

_____

_____

_____

2. Uneşte corespunzător îndemnurile pentru a arăta ce să facem ca să fim sănătoşi trupeşte şi sufleteşte. Prezintă colegilor.

Mâncăm sănătos.

Mergem la biserică.

Ne îmbrăcăm potrivit cu vremea de afară.

Ne ascultăm profesorii.

Ne rugăm lui Dumnzeu.

Ne spovedim și ne împărtășim.

Ne jucăm în aer liber.

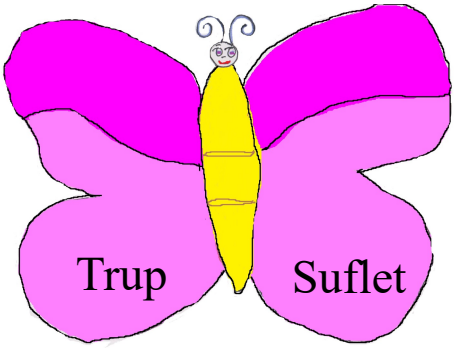

Ne ascultăm părinţii.

Nu intrăm în conflicte.

Postim.

Păstrăm igiena corporală.

Mergem regulat la doctor.

Ne cerem iertare când greșim.

Îi iertăm pe cei ce ne greșesc.

3. Scrie pentru prietenul tău bolnav o rugăciune de cerere şi una de laudă adresată lui Dumnezeu.

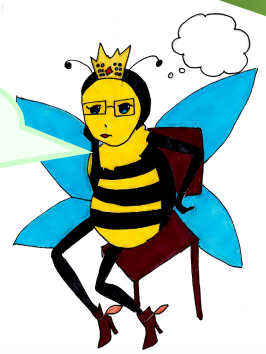

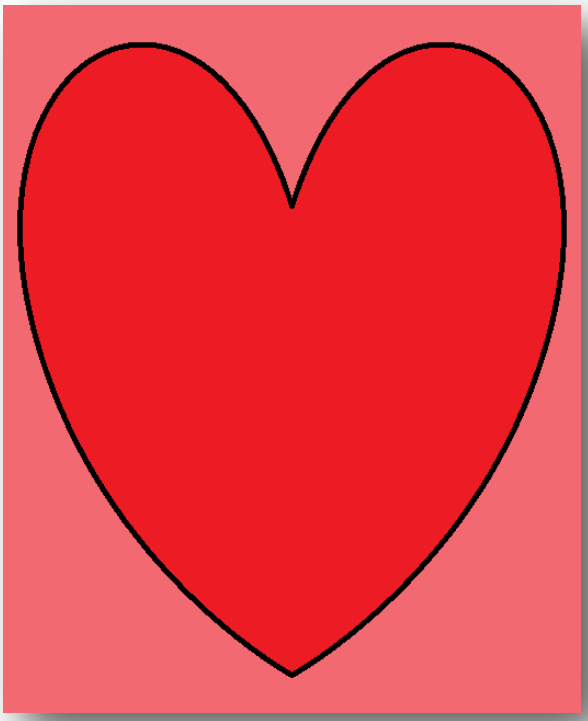

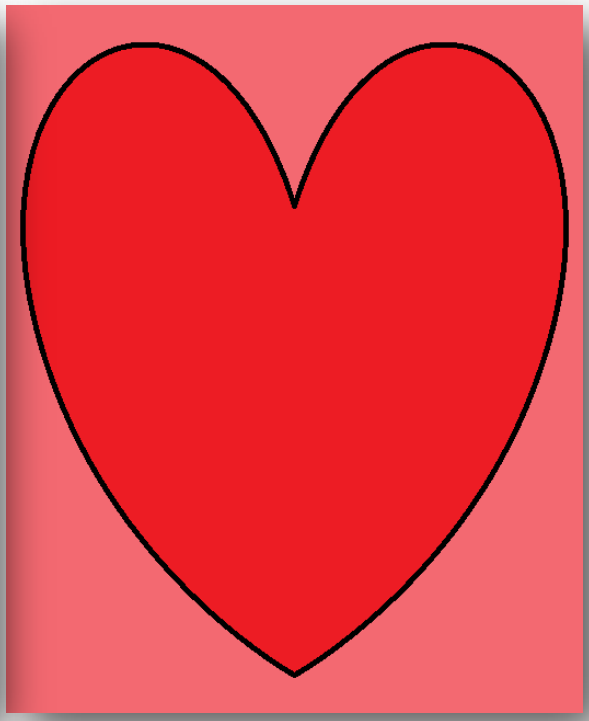

Conținutul: Ajutorul dat celor singuri

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii știu că: Iisus Hristos iubește copiii;

Dumnezeu îi ocrotește pe oameni.

Concepte cheie:

- Dumnezeu este pretudindeni cu noi;
- nimeni;
- singur;
- pământ.

Se citesc cuvintele și se așează în ordinea potrivită, care apoi este prezentată. Profesorul poate iniția și un joc de decupare și așezare corectă a cuvintelor.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii recunosc: modele de prietenie;

manifestarea respectului față de ceilalți;

ajutorarea semenului.

Concepte cheie:

- Trebuie să avem grijă de cel de lângă noi;
- coleg;
- singur;
- suferință;
- izolare;
- rușine;
- teamă.

La începutul activității se poate iniția un dialog despre singurătate și izolare și despre propriul nostru comportament în diferite situații. Profesorul împreună cu elevii caută cele mai bune soluții de a combate izolarea și singurătatea în cadrul colectivității.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii pot numi: prietenia și copilăria;

modele de prietenie.

Concepte cheie:

- Niciun copil nu trebuie să fie singur;
- copii;
- singur;
- a dărui;
- zâmbet;
- întâlnire;
- a te împrieteni;
- vizită.

Activitatea poate debuta cu o discuție despre copiii singuri, de la Casa de copii, surprinzând în dialog lipsurile materiale și afective ale acestora și necesitatea împlinirii acestor lipsuri pentru ca ei să se dezvolte frumos. Cunoscând foarte bine colectivul de elevi, profesorul poate puncta necesitatea de a mulțumi lui Dumnezeu pentru darurile pe care noi le avem în familie.

Ajutorul dat celor singuri

Activitatea 1.

Ordonează cuvintele pentru a obţine un adevăr minunat. Scrie propoziţia obţinută.

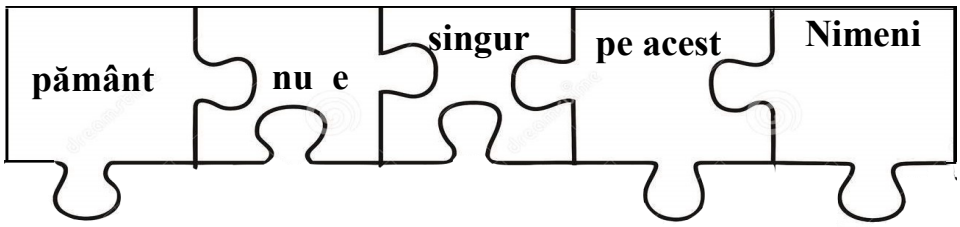

2. **Scrie un text de 5-7 enunţuri, pornind de la imaginea şi întrebările date. Găseşte un titlu potrivit.**

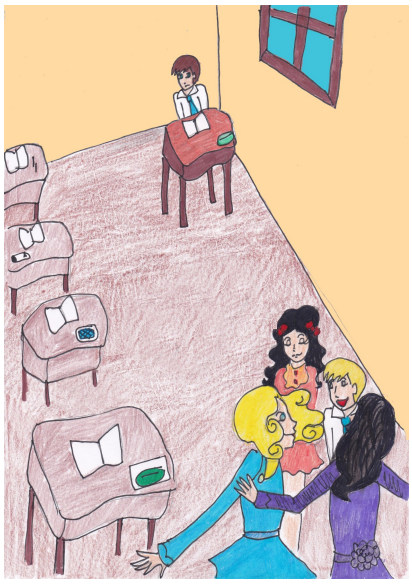

Unde se află elevii?

Ce fac împreună?

De ce crezi că stă singur colegul?

Cum îl putem ajuta?

3. Identifică în text faptele bune săvârşite de elevi şi scrie enunţuri cu acestea.

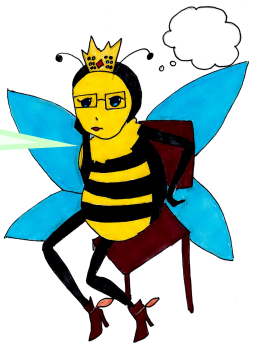

Un grup de elevi din şcoală, coordonaţi de doamna profesoară de Religie, au pornit spre Casa de copii „Sfântul Ierarh Nicolae” din oraş.

Elevii vor să dăruiască copiilor din Casă jucării, dulciuri, fructe, cărţi şi un zâmbet pentru a-i bucura. În urma întâlnirii, ei s-au împrietenit şi au hotărât să mai vină în vizită.

Domeniul: Viața creștinului împreună cu semenii
Activităţi de evaluare

1. Ajută albinuța să ajungă la flori, unindu-le însă cu explicația potrivită.
Atenție! Una dintre flori nu va fi vizitată de albinuță!

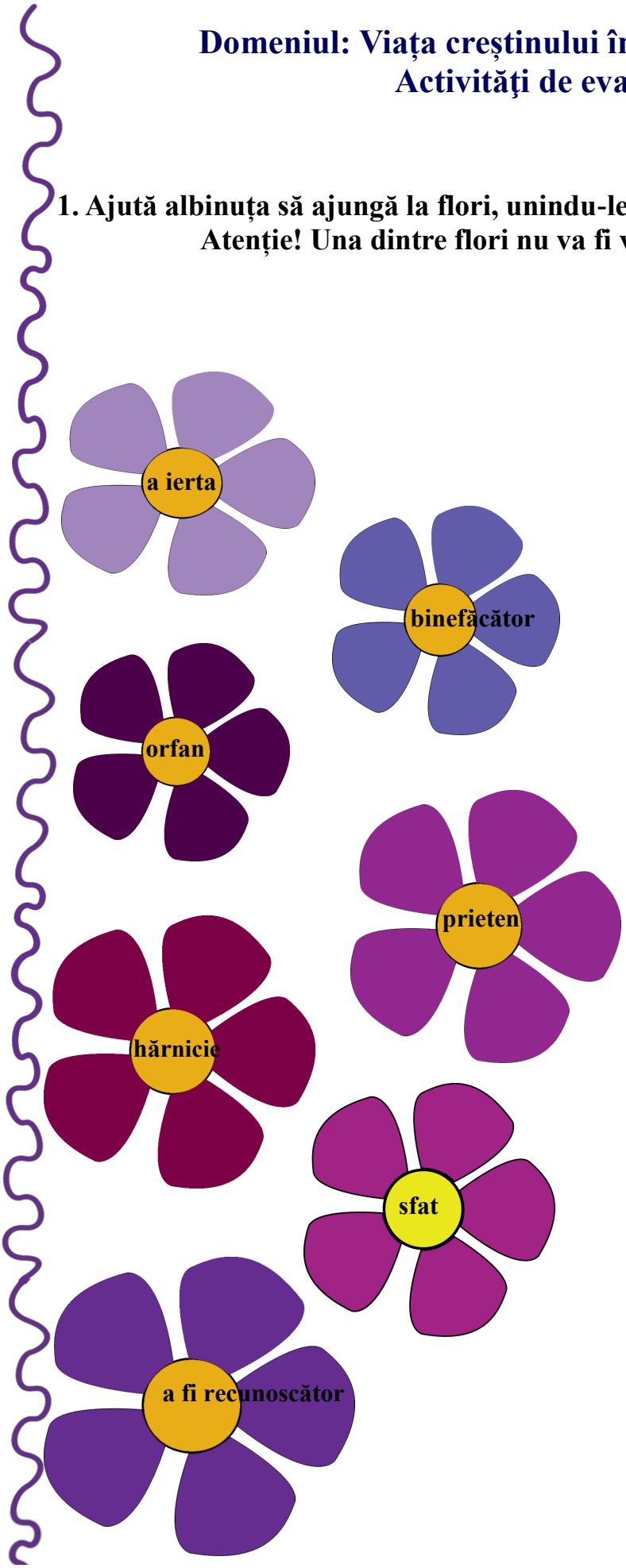

îndemn, povață, învățătură

a trece cu vederea răul făcut de cineva

durere

a recunoaște binele făcut

generos, milostiv, darnic

amic, tovarăș

copil fără părinți

2. Citește cu atenție enunțurile și bifează însușirea sau acțiunea potrivită.

a) Valentin își împarte mâncarea cu colegul său. El este:

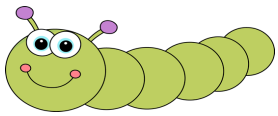
nepăsător

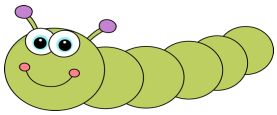
prietenos

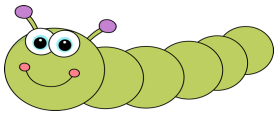
îngâmfat

b) - Să-ți faci temele cu grijă și răbdare!, spune tata. Tata:

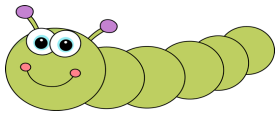
dă sfaturi bune

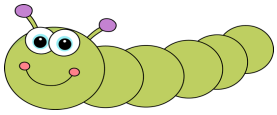
este cicălitor

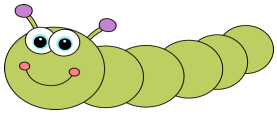
este harnic

c) Daniela a dăruit mamei sale o felicitare și o floare. Daniela este:

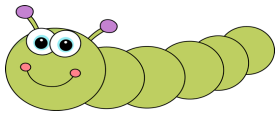
pricepută

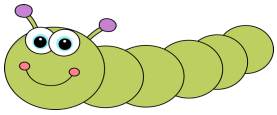
recunoscătoare

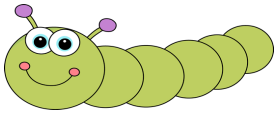
îngrijorată

d) Marius spune: Cu toate că nu s-a purtat frumos cu mine ultima oară când ne-am întâlnit, mi-e dor de Ionuț, vărul meu! Marius:

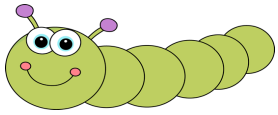
este supărat pe Ionuț

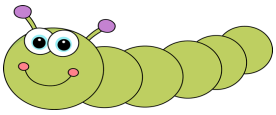
l-a iertat pe Ionuț

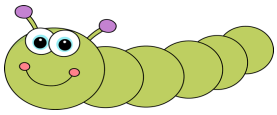
se va comporta urât cu Ionuț

e) Elevii clasei noastre au colectat jucării și hăinuțe pentru copiii orfani din oraș. Acești elevi:

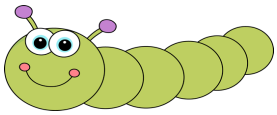
sunt darnici

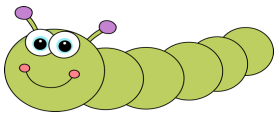
sunt bogați

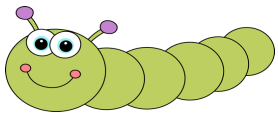
sunt egoiști

3. Completează enunțurile date cu cuvintele potrivite, selectându-le dintre cele de dedesubt:

a. Părinții ne dau întotdeauna …….. .
b. Domnul Iisus Hristos ne-a învățat rugăciunea …… .
c. Ne arătăm recunoștința față de cei care …… .
d. Când greșim față de cineva spunem …… .
e. Când cineva ne cere iertare spunem …… .
f. Dacă ne pare rău pentru ce am făcut, Dumnezeu …… .
g. Ca să nu ne îmbolnăvim trebuie să avem grijă de …… .
h. Prietenul adevărat la nevoie nu te lasă …… .

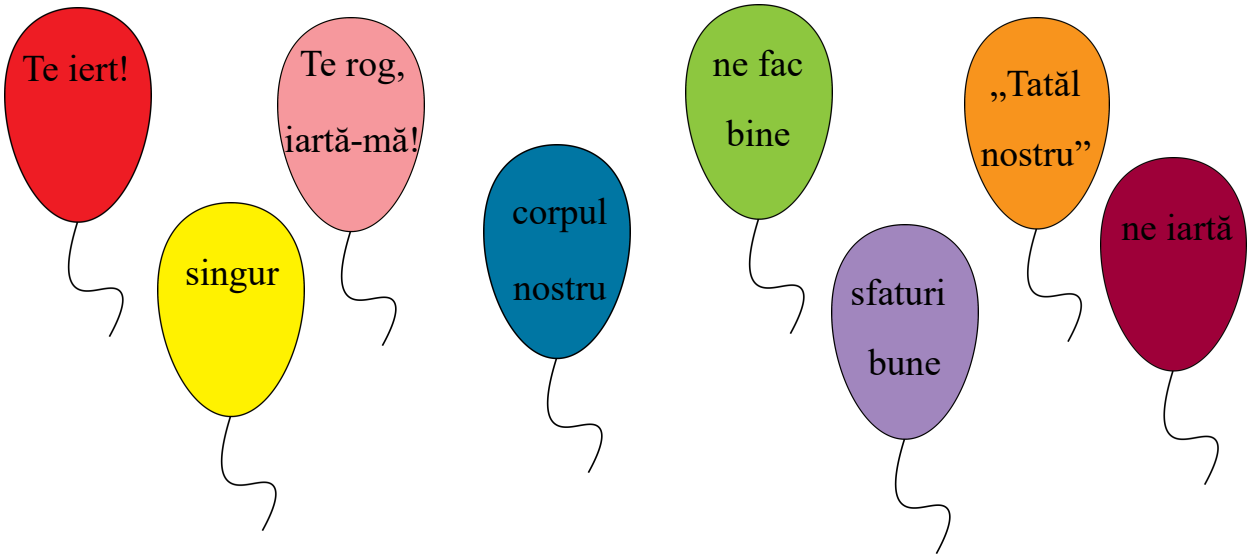

4. Stabilește cum este bine să se procedeze colorând caseta potrivită (DA sau NU):

• Sunt recunoscător lui Dumnezeu pentru faptul că exist.	Da	Nu
• Cer iertare celor cărora le greșesc.	Da	Nu
• Nu-mi iert colegul care m-a supărat.	Da	Nu
• Vorbesc prietenește cu noul meu coleg.	Da	Nu
• L-am sfătuit să plece de la ore pentru a se relaxa în parc.	Da	Nu
• Îmi vizitez colegul bolnav pentru a-i duce temele.	Da	Nu
• Mă rog lui Dumnezeu pentru bunicii mei.	Da	Nu
• Nu îmi las colegul de bancă să copieze de la mine.	Da	Nu
• Mulțumesc părinților mei pentru că au grijă de mine.	Da	Nu

5. Scrie trei modalități de a-i ajuta pe copiii orfani sau pe cei ce se simt singuri și trei modalități de a-i ajuta pe bătrânii care se simt singuri.

Nivelurile de performanţă

Domeniul: Viața creștinului împreună cu semenii

Conținuturi: Oferirea de sfaturi și învățături; Recunoștința față de cei care ne fac bine; Iertarea celor care ne fac rău; Ajutorul dat celor bolnavi; Ajutorul dat celor singuri.

Competenţe vizate:

- definirea unor termeni abordați în cadrul diferitelor teme, din perspectivă generală și din perspectivă religioasă;
- identificarea unor însușiri caracteriale ce determină anumite comportamente care respectă sau încalcă valorile moral-creștine;
- autoevaluarea comportamentului prin raportare la situații reale sau imaginare date;
- identificarea unor modalități de a acorda ajutor persoanelor şi copiilor singuri.

Nr. crt.	**Nivelurile de performanță**		
	Înalt	**Mediu**	**Minimal**
I1	Realizează corect toate cele şase asocieri cuvânt-explicație.	Realizează corect cel puțin patru asocieri cuvânt-explicație.	Realizează corect cel puțin două asocieri cuvânt-explicație.
I2	Alege cele cinci însușiri/ comportamente potrivite.	Alege cel puţin trei însușiri/comportamente potrivite.	Alege două însușiri/ comportamente.
I3	Completează corespunzător toate cele opt enunțuri.	Completează corespunzător cel puțin cinci enunțuri.	Completează corespunzător cel puțin două enunțuri.
I4	Selectează toate cele nouă comportamente potrivite.	Selectează cel puţin cinci comportamente.	Selectează două comportamente.
I5	Identifică trei modalități de a ajuta copiii singuri și trei modalități de a ajuta bătrânii singuri.	Identifică două modalități de a ajuta copiii singuri și două modalități de a ajuta bătrânii singuri.	Identifică o modalitate de a ajuta copiii singuri şi o modalitate de a ajuta bătrânii singuri.

7. Domeniul – *Mari sărbători creştine*
Notă de prezentare

Domeniul *Mari sărbători creştine* are ca temă *Crăciunul şi Anul Nou – tradiţii şi Floriile, Paştile şi Rusaliile – tradiţii* şi cuprinde următoarele conţinuturi:

- *Tradiţii religioase de Crăciun (mersul cu icoana, colindul şi cântecele de stea, confecţionarea unei stele etc.);*
- *Tradiţii populare de Crăciun şi de Anul Nou (Împodobirea bradului; oferirea de cadouri; tradiţii locale etc.);*
- *Tradiţii religioase de Florii, Paşti şi Rusalii (sfinţirea ramurilor de salcie; sfinţirea pâinilor pentru Paşti; împodobirea bisericii cu frunze de nuc sau tei şi sfinţirea holdelor la Rusalii etc.);*
- *Tradiţii populare de Paşti (încondeierea ouălor; tradiţii culinare; tradiţii locale etc.).*

În cadrul acestor conţinuturi au fost vizate următoarele competenţe specifice:

1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credinţe religioase; 1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creştin în diferite contexte de viaţă reale sau imaginare; 2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilităţi în cadrul grupurilor din care face parte; 3.1. Explicarea importanţei unor evenimente religioase din viaţa comunităţii şi a societăţii; 3.2. Explicarea rolului diferitelor sărbători şi evenimente cu conţinuturi şi semnificaţii religioase, cu incidenţă asupra vieţii familiei şi comunităţii.

Competenţele specifice prezentate pot fi atinse prin activităţi de învăţare, ţinând cont de preachiziţiile învăţării, de experienţa personală şi implicarea activă a elevului.

Pentru un nivel minimal am propus texte facile, în care elevii să recunoască elemente specifice marilor sărbători creştine, atât legate de tradiţiile religioase, cât şi de tradiţiile populare. În funcţie de nivelul clasei, se poate valorifica textul, folosind conversaţia (pentru identificarea termenilor specifici, personajelor implicate).

Pentru un nivel mediu am propus activităţi bazate pe observarea şi învăţarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustraţii cu conţinut moral, desene care reflectă aspecte din viaţa religioasă proprie şi a familiei, imagini ce fac referire la acţiuni şi elemente liturgice etc.). De asemenea, pentru consolidarea anumitor valori creştine am utilizat interdisciplinaritatea prin asocierea unor texte sau termeni religioşi cu fragmente din literatură sau muzică.

Pentru nivelul maximal de dificultate am folosit în cadrul activităţilor propuse învăţarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situaţii–problemă, pornind de la prezentarea unor aspecte şi evenimente cu valenţe moral-religioase în contextul sărbătorilor creştine.

Am folosit de asemenea studiul de caz, pentru analizarea unor situaţii reale sau imaginare pornind de la experienţele de învăţare şi de viaţă ale elevilor. De asemenea am utilizat jocul de rol pe o anumită temă şi dramatizarea. pentru identificarea unor aspecte specifice tradiţiilor religioase şi tradiţiilor populare. Prin anumite activităţi de învăţare pe care le-am propus (realizare de felicitări, ornamente specifice sărbătorilor) sunt exersate abilităţile artistice şi plastice, dar şi implicarea în acţiuni filantropice şi de voluntariat.

Aplicarea metodelor amintite presupune utilizarea la toate nivelurile de dificultate a unor mijloace de învăţământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ (icoana, imagine sugestivă), şi oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activităţii (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activităţi religioase specifice (audierea de povestiri, texte şi cântări religioase, colinde), de implicare a elevilor în diferite activităţi extracurriculare. Pentru unele activităţi se pretează lecturarea textului de către cadrul didactic (ex. Legenda populară a împodobirii bradului de Crăciun şi Legenda populară a ouălor de Paşti) în vederea sensibilizării şi înţelegerii textului.

Profesorul de Religie poate utiliza mijloace didactice adecvate: planşe ilustrative, softuri educaţionale, CD-uri şi DVD-uri cu filmuleţe, prezentări Power-Point educative, jocuri (cuburi, puzzle etc.), adaptate conţinuturilor propuse, culegeri de texte literare în versuri şi proză, cântece necesare ca suport pentru serbări şi lecţii curente, fişe pentru desen, jucării necesare derulării jocurilor didactice.

Fişele de activitate şi de evaluare prezentate sunt doar sugestive. Profesorul, în funcţie de experienţa pe care o deţine şi de nivelul clasei, poate alege sau combina activităţile de pe diferite niveluri, poate adăuga sau elimina din activităţile propuse, astfel încât să creeze o activitate originală.

Conținutul: Tradiţii religioase de Crăciun

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii cunosc: ce este colindul;
când se colindă;
cine colindă;
despre Naşterea Domnului.

Concepte cheie:

- Iosif şi Maria;
- pruncul Iisus;
- îngeri;
- colind;
- păstori;
- staul;
- steaua;
- Betleem;
- magii;
- daruri (aur, smirnă şi tămâie);
- Împărat.

Profesorul ghidează elevii în realizarea sarcinii prin întrebări ajutătoare, astfel încât să se fixeze şi ordinea cronologică a principalelor momente legate de Naşterea Domnului; de asemenea, la sarcina practică profesorul explică toţi paşii lucrării (aici, materialele necesare sunt solicitate cu o oră înainte); după terminarea lucrării elevii vor cânta împreună cu profesorul colindul, folosind steaua confecţionată.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii au învățat despre cum sărbătoresc creştinii Crăciunul (împodobirea bradului; colindul; participarea la Sfânta Liturghie)

Concepte cheie:

- Icoana „Naşterii Domnului”;
- Mesia;
- îngeri;

- păstori;
- iesle;
- închinarea păstorilor;
- magii;
- daruri;
- Împărat.

Profesorul ajută elevii să descopere elementele specifice scenei „Naşterii Domnului” în versurile date şi să le regăsească în icoană.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au învățat că sărbătoarea Naşterii Domnului este aşteptată cu o perioadă de pregătire sufletească şi trupească.

Concepte cheie:

- Postul;
- curăţia sufletului (Spovedania);
- misiunea de a vesti Naşterea Domnului;
- colindatul.

Profesorul stimulează elevii să caute similitudini între imaginile perechi din fişa de activitate; vestea pe care ne-o aduce preotul în Ajunul Crăciunului — vestea pe care o duc colindătorii mai departe; curăţenia din case — curăţenia din suflet (Spovedanie); alimente de origine animală — alimente de post; profesorul va completa aceste tradiţii religioase cu datoria creştinească de a participa la Sfânta Liturghie.

Activități de învățare

Tradiţii religioase de Crăciun

Activitatea 1.

a. Citeşte textul și subliniază persoanele prezente.

În Nazaret, un orășel din nordul Țării Sfinte, Iosif și Maria se pregăteau pentru o lungă călătorie. Era în zilele împăratului Irod. Acesta dăduse poruncă să fie numărați oamenii din țara sa. Fiecare se înregistra în orașul natal. Maria era din Nazaret, însă Iosif, fiind din Betleem, trebuia să meargă acolo să se înscrie. Drumul a fost obositor. Venise și vremea nașterii lui Iisus. Ajungând în orașul natal al lui Iosif, au cerut găzduire. Nimeni nu i-a primit, așa că s-au adăpostit într-un staul de animale.

Acolo S-a născut Pruncul Iisus. Nu într-un palat, cum I se cuvenea, ci pe fân uscat. Îngerii au cântat primul colind, vestind Nașterea Mântuitorului.

O stea deosebită a apărut pe cer. Fiind zărită de trei magi din Răsărit, se deplasa ca o călăuză pentru aceștia, conducându-i la Pruncul abia născut. Ei au venit cu daruri, aur, smirnă și tămâie, și I s-au închinat ca unui Împărat.

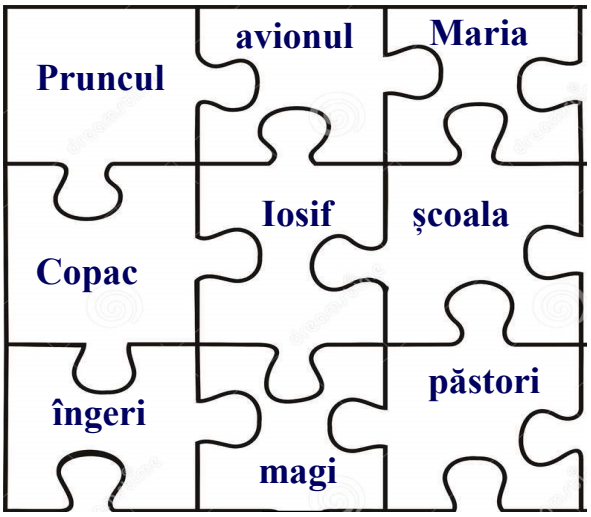

b. Colorează piesele de puzzle pe care sunt scrise persoanele din text.

c. Confecționează o stea după modelul și instrucțiunile prezentate. Cântă împreună cu colegii tăi colindul „Steaua sus răsare!”

Două cartoane galbene, de formă pătrată, se rotesc astfel încât să formeze o stea. Apoi, se lipesc și se atașează un băț.

2.a. Recunoaște icoana prezentată și scrie denumirea sărbătorii.

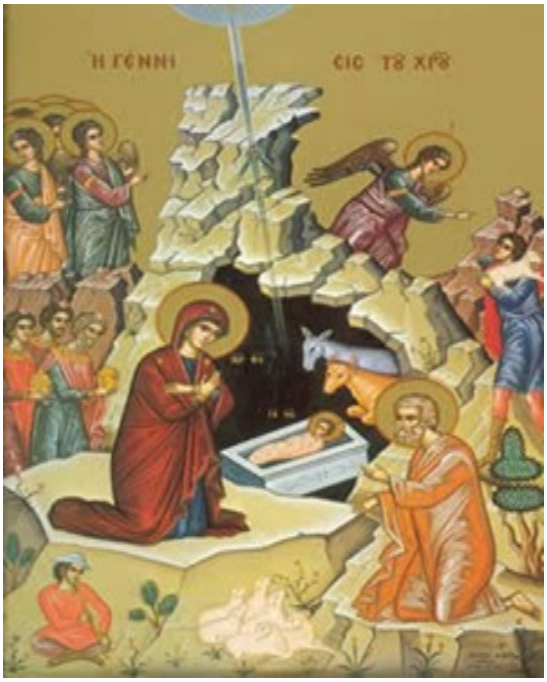

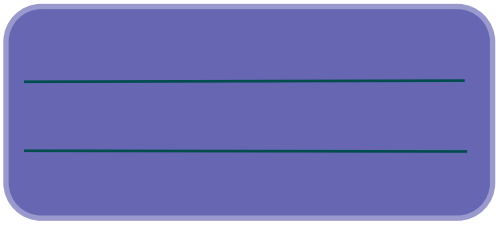

b. Citeşte versurile de mai jos. Încercuieşte cuvintele care se regăsesc în versuri şi în icoană.

Îngerii, primii-au vestit
Pe Mesia mult dorit.

Păstorii cum au aflat
Pruncului S-au închinat.

Lângă iesle au venit
Pace-n suflet au primit.

Steaua călăuzitoare
Magilor se-arată-n zare.

Magii de la Răsărit,
Văzând steaua au pornit.

Cei trei magi cu ei au luat
Daruri pentru Împărat.

3. a. Observați cu atenție imaginile.

Scrieți un enunț potrivit.

Vestea Naşterii Domnului

La colindat

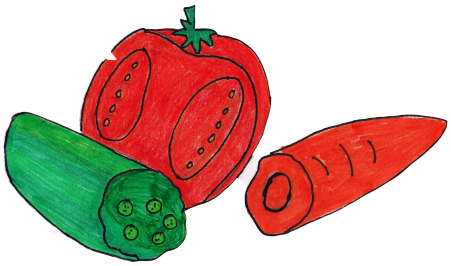

Hrană de post

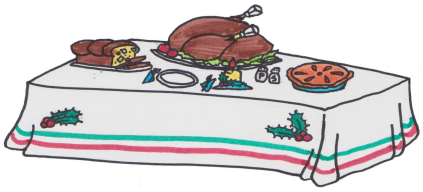

Masa de Crăciun

Curățenia de Crăciun

La spovedit

b. Compară imaginile de mai sus. Discută cu profesorul despre asemănările și deosebirile descoperite în imaginile perechi.

Conținutul: Tradiţii populare de Crăciun şi de Anul Nou

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii au învățat: cum sărbătoresc Crăciunul;

despre Naşterea Domnului în poezia creştină românească.

Concepte cheie:

- tradiţie populară;
- legendă;
- dar;
- urare.

Profesorul cu elevii stabilesc prin răspunsurile la întrebări o legătură între legenda populară propusă şi practicarea „împodobirii bradului de Crăciun"; apoi se propune realizarea practică a unei felicitări în formă de brad; activitatea se încheie prin împodobirea unui brad simbolic, pe globuleţele căruia să se scrie de către elevi urări de Anul Nou.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii știu despre: tradiţiile colindatului de Crăciun;

tradițiile colindatului de Anul Nou (Sorcova, Pluguşorul).

Concepte cheie:

- obiceiuri de Crăciun;
- obiceiuri de Anul Nou;
- Pluguşorul;
- bici, buhai, clopoţei;
- Sorcova.

Profesorul propune elevilor identificarea obiceiurilor de Crăciun şi de Anul Nou, practicarea lor, elementele caracteristice ale acestora.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au învățat: tradiţiile populare de Crăciun şi Anul Nou.

Concepte cheie:

- bucuria de a primi;
- bucuria de a dărui;
- daruri/dărnicie;
- bucurie.

Profesorul solicită elevii să recunoască din desene „bucuria de a primi” şi „bucuria de a dărui”, apoi le propune puţină reflecţie. Îndeamnă elevii, după o discuție în prealabil, să noteze pe fișa de lucru, caiet sau tablă enunțuri despre cum îl putem avea pe Dumnezeu în minte și în inimă.

Tradiţii populare de Crăciun şi de Anul Nou

Activitatea 1.

a. Citeşte legenda populară „Împodobirea bradului de Crăciun”.

Când S-a născut Pruncul Iisus, îngerii au venit în jurul Său. Au mai venit şi păstorii care se aflau în apropiere. Dar drumul cel mai anevoios l-au făcut cei trei magi, care veneau de departe tocmai pentru a se închina Împăratului lumii. Aceştia erau foarte învăţaţi şi ştiau că Mântuitorul Se va naşte, aşa că au pornit la drum călăuziţi de steaua sfântă, care le lumina calea şi le arăta drumul pe care să-l urmeze. Bineînțeles că nu puteau să se închine Fiului lui Dumnezeu fără un dar, care să arate dragostea şi bucuria lor. Aşa se face că au luat cu ei aur, smirnă şi tămâie. Dar, ajungând aproape de Betleem, oraşul unde S-a născut Mântuitorul, au vrut să pună alături de darurile lor şi o floare sau măcar o creangă de copac înverzit, fiindcă nu doar oamenii, ci întreaga natură se bucură de venirea lui Iisus. Dar, căutând ei încoace şi încolo, nu au găsit niciun copac înverzit, căci era iarnă, pomii rămânând fără veşmântul lor de frunze şi flori. Însă, pe vârful unui deal au văzut un brăduț mic. Bucuroşi l-au luat cu ei şi atunci când au ajuns lângă Maica Domnului şi Pruncul Iisus au aşezat bradul alături şi au aninat darurile lor pe crengile sale verzi. De atunci bradul mai este numit şi Pomul împodobit de Crăciun.

b. Scrie ce daruri i-ai fi adus tu, Pruncului Iisus.

_____

_____

_____

_____

c. Realizează o felicitare după modelul şi instrucțiunile de mai jos.

Din carton colorat (o nuanță de verde) se îndoaie pe mijloc și se decupează pe linia punctată. Scrie o urare pe ea.

d. Scrie în globuleţele de mai jos câte o urare de Anul Nou.

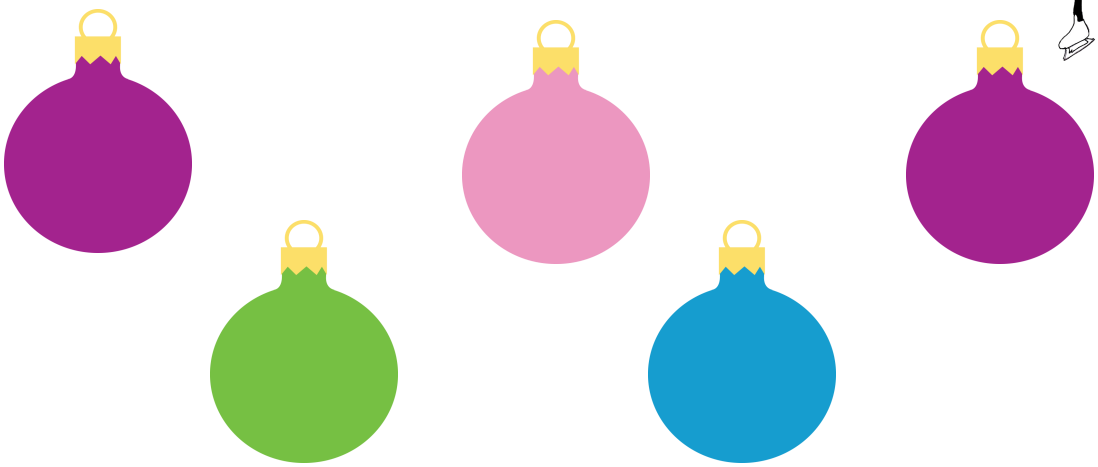

2.a. Recunoaşte tradițiile populare şi realizează corespondența între tradiții şi sărbători prin săgeți.

Crăciun

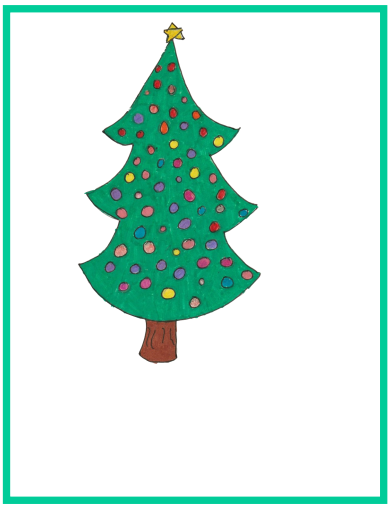

Anul Nou

b. Rosteşte „Sorcova” şi „Pluguşorul”.

Sorcova,
Vesela
Să trăiţi,
Să-
mbătrâniţi:
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir de
trandafir.
Tare ca pia-
tra,
Iute ca
săgeata;
Tare ca
fierul,
Iute ca
oţelul.
La anul şi la
mulţi ani!

Aho, aho
Copii și frați,
Stați puțin și nu mânați
Lângă boi v'alăturați
Și cuvântul mi'ascultați!
Ia mai mânați, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi
Hăi, Hăi!!!

c. Scrie obiecte care însoţesc „Pluguşorul”:

clopoţel

_____

_____

_____

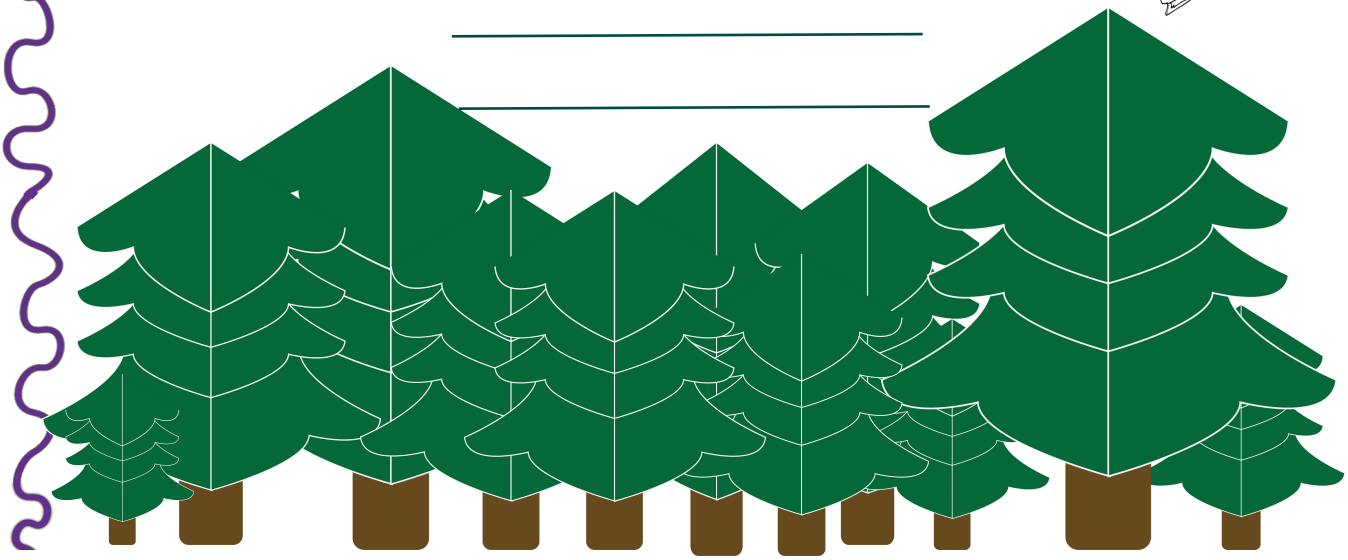

3.a. Reflectează asupra imaginilor. Completează expresiile.

Bucuria de _____ **Bucuria de** _____

b. Dă exemple de daruri pe care le poţi face părinţilor.

_____

_____

_____

c. Ce daruri a primit Pruncul Iisus Hristos?

Ce daruri putem noi să-I oferim?

A _____ _____

S _____ _____

T _____ _____

Conținutul: Tradiţii religioase de Florii, Paşti şi Rusalii

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii au învățat: despre Intrarea Domnului în Ierusalim,
despre sfinţirea ramurilor de salcie la Florii;
despre bucuria copiilor la slujba Învierii,
care este salutul creştinilor de Sfintele Paşti;
ce semnificaţie are; în ce perioadă se foloseşte.

Concepte cheie:

- tradiţii religioase de Florii;
- colind de Florii.

Profesorul, folosind mijloace audio, va invita elevii să asculte atent trei cântece diferite (un colind de Crăciun, un colind de Florii şi un cântec de ziua mamei) şi să identifice pe cel care reprezintă sărbătoarea religioasă în care se sfinţesc firele de salcie; profesorul poate călăuzi elevii prin întrebări ajutătoare care să-i conducă la sărbătoarea Floriilor; apoi vor cânta împreună Colindul de Florii.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii au învățat: cum sărbătoresc Paştile prin participarea la Sfânta Liturghie;
care este salutul creştinilor de Sfintele Paşti;
ce semnificaţie are; în ce perioadă se foloseşte.

Concepte cheie:

- Înviere/Paşti;
- Lumină;
- Troparul Învierii.

Folosind o imagine care reprezintă participarea creştinilor la slujba Învierii, profesorul va solicita elevilor să descrie imaginea răspunzând la întrebări; apoi se va cânta Troparul Învierii; se va verifica de către profesor recunoaşterea icoanelor prezentate.

Activitatea 3.

Preachiziţii

Elevii cunosc cum sărbătoresc creştinii Sfintele Paşti, cunosc poezii creştine şi pot recunoaşte sărbătoarea Învierii în poezia românească.

Concepte cheie:

- tradiţii religioase de Paşti;
- poezie creştină.

Profesorul prezintă elevilor trei strofe din poezii diferite şi le propune să descopere sărbătoarea religioasă care are loc primăvara; profesorul va călăuzi elevii prin întrebări ajutătoare; apoi elevii vor enumera tradiţii religioase legate de sărbătoarea descoperită (Învierea).

Activităţi de învăţare
Tradiţii religioase de Florii, Paşti şi Rusalii

Activitatea 1.

a. Audiază cântările!

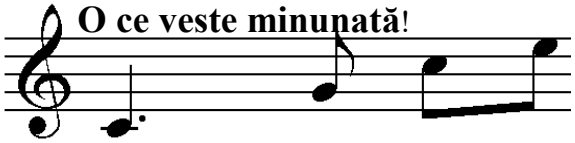

Colind de Crăciun

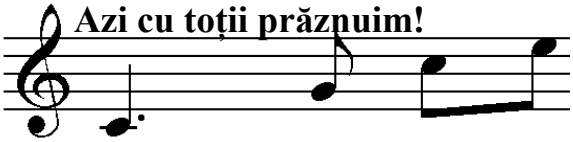

Colind de Florii

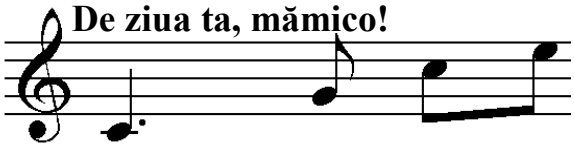

De ziua mamei

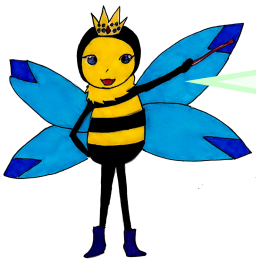

b. Identifică sărbătoarea religioasă în care sunt sfinţite firele de salcie şi noteaz-o.

_____

_____

_____

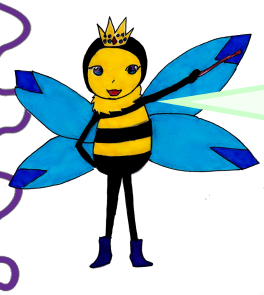

c. Citeşte versurile colindului de Florii, „Azi cu toţi să prăznuim”, apoi cântă împreună cu colegii tăi.

Azi cu toţi să prăznuim
Pre Dumnezeu să-L mărim.
Hristos vine-ncetinel
Spre patimă ca un miel,
O, minune! O, minune!

Azi intră-n Ierusalim,
Călare pe mânz asin,
De popor e aşteptat,
Ca un mare împărat.
O, minune! O, minune!

La poartă e-ntâmpinat,
Toţi Osana i-au cântat,
Osana dintru înălţime
Că Hristos împărat vine.
O, minune! O, minune!

Pruncii cu stâlpări în mână
Cântă cu toţi dimpreună,
Osana dintru-nălţime
Că Hristos Dumnezeu vine.

2.a. Observă imaginile. Răspunde la întrebări.

Ce sărbătoare este prezentată în icoană?

Ce fac credincioşii?

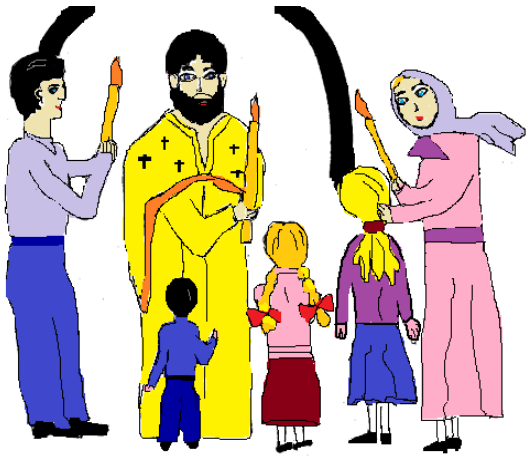

b. Intonează *Troparul Învierii*!

Hristos a înviat din morţi cu moartea pre moarte
călcând şi celor din morminte viaţă dăruindu-le!

c. Scrie denumirea sărbătorilor religioase reprezentate în icoane.

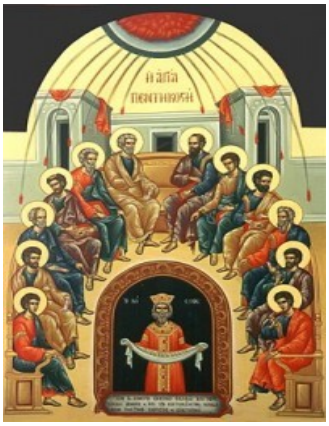

_____ _____ _____

d. Descoperă, pe orizontală şi verticală, cuvinte legate de sărbătoarea *Intrării Domnului în Ierusalim*. Notează-le pe petalele florii.

O	F	S	R	F	M
S	I	F	A	L	B
A	N	I	D	O	A
N	I	N	I	R	S
A	C	O	P	I	I
R	F	A	G	I	N
I	I	S	U	S	V

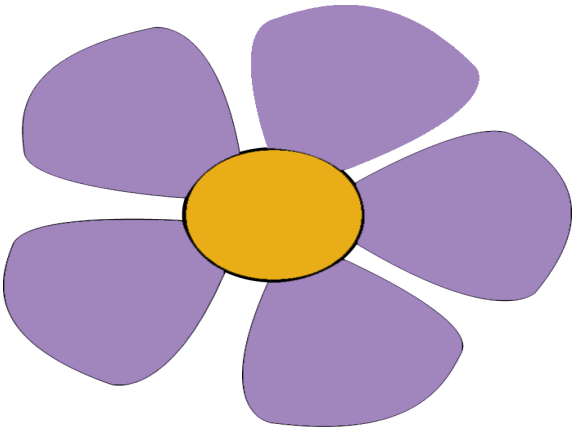

3. a. Identifică în versurile de mai jos sărbătoarea religioasă care are loc primăvara şi noteaz-o:

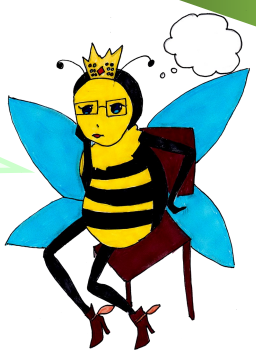

Crăiasă alegându-te
Îngenunchem rugându-te,
Înalță-ne, ne mântuie
Din valul ce ne bântuie;
Fii scut de întărire
Si zid de mântuire,
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară,
O, Maică Preacurată
Si pururea fecioară,
Marie!

Mihai Eminescu,
Rugăciune

Colinde, colinde,
E vremea colindelor,
Căci gheaţa se 'ntinde
Asemeni oglinzilor.
Şi tremură brazii
Mişcând rămurele,
Căci noaptea de azi-i
Când scânteie stelele.

Mihai Eminescu,
Colinde

Hristos a Înviat în
firul ierbii,
A înviat Hristos în
Adevăr;
În poienița-n care
zburdă cerbii,
În florile de piersec
şi de măr.

Vasile Militaru,
Hristos a înviat!

Sărbătoarea religioasă care are loc primăvara este .....

b. Scrie tradiţii religioase legate de sărbătoarea identificată mai sus.

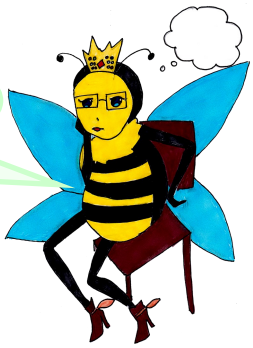

Conținutul: Tradiţii populare de Paşti

Activitatea 1.

Preachiziții

Elevii cunosc: cum sărbătoresc creştinii Paştile prin participarea la Sfânta Liturghie;
salutul din perioada pascală;
ciocnirea ouălor roşii;
Icoana Învierii Domnului.

Concepte cheie:

- tradiţii populare;
- ouă roşii;
- legenda ouălor roşii;
- ciocnirea ouălor de Paşti.

Profesorul explică în prealabil ce este o legendă şi citeşte elevilor „Legenda ouălor roşii". O include în tradiţiile populare transmise până azi pentru a explica obiceiul vopsirii ouălor. Profesorul îi dirijează pe elevi să găsească simbolistica pentru „Ou"/mormântul, „ciocnirea ouălor"/Învierea, „roșul"/sângele lui Iisus. La activitatea practică trebuie urmărit dacă elevii aleg simbolurile adecvate decorării ouălor.

Activitatea 2.

Preachiziții

Elevii au învăţat despre produsele tradiţionale de Paşti şi despre urarea creştinilor „Hristos a înviat!"

Concepte cheie:

- masa tradiţională de Paşti;
- obiceiuri tradiționale pascale;
- familie: părinții, bunicii, copiii;
- urarea „Hristos a înviat!"/„Adevărat a înviat!"

Profesorul invită elevii să descrie imaginea şi să completeze urările potrivite în dreptul bunicului şi a nepotului; apoi vor completa ingredientele unor produse tradiţionale.

Activitatea 3.

Preachiziții

Elevii au învățat: cum petrec creştinii sărbătoarea Învierii.

Concepte cheie:

- masa tradiţională de Paşti;
- produse tradiţionale de Paşti;
- urarea „Hristos a înviat!”/„Adevărat a înviat!”.

Profesorul invită elevii la un joc de rol pe echipe de câte 4 elevi (un bunic, un nepot, tata şi mama); ei vor crea un joc de rol în care să specifice elementele importante legate de sărbătoarea Învierii: ei se află în familie la masa tradiţională de Paşti; se salută cu urarea „Hristos a înviat!”/„Adevărat a înviat!”, ciocnesc ouă roşii, în ordinea vârstei; servesc produsele tradiţionale de Paşti. Echipele vor prezenta scenetele în faţa celorlalţi elevi şi se vor face aprecieri.

Tradiţii populare de Paşti

Activitatea 1.

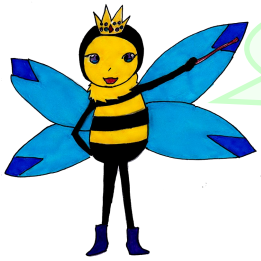

a. Citiţi textul. Discutaţi cu profesorul despre simbolul ciocnirii ouălor de Paşti.

Folclorul a păstrat şi a transmis până la noi, cei de astăzi, mai multe legende creştine care explică de ce de Sărbătoarea Sfintelor Paşti trebuie să avem pe masă şi ouă roşii alături de alte bucate tradiţionale, cum sunt friptura de miel, cozonacul, pasca. Într-una din legende se povesteşte că însăşi Maica Domnului ar fi pus un **coş cu ouă** sub **crucea** pe care Fiul ei era răstignit. Erau ouăle pe care voia să le dea soldaţilor ca să-i înduplece să aibă milă de Fiul ei. Sângele Mântuitorului, simbol al vieţii, care a curs peste ouăle din coş, le-a înroşit. Ouăle se ciocnesc, din prima zi de Paşti până la Înălţare, şi se rosteşte cu bucurie formula tradiţională „Hristos a înviat!” la care cealaltă persoană răspunde cu sufletul pătruns de dragoste şi evlavie faţă de evenimentul sărbătorit „Adevărat a înviat!”

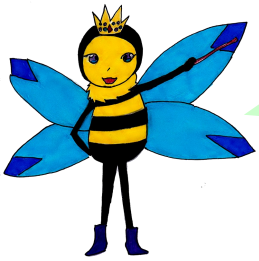

b. Scrie ce simbolizează următoarele elemente.

Oul _____

Culoarea roşie _____

Spargerea ouălor _____

2.a. Observă imaginea. Completează formulele rostite de cele două personaje din imagine.

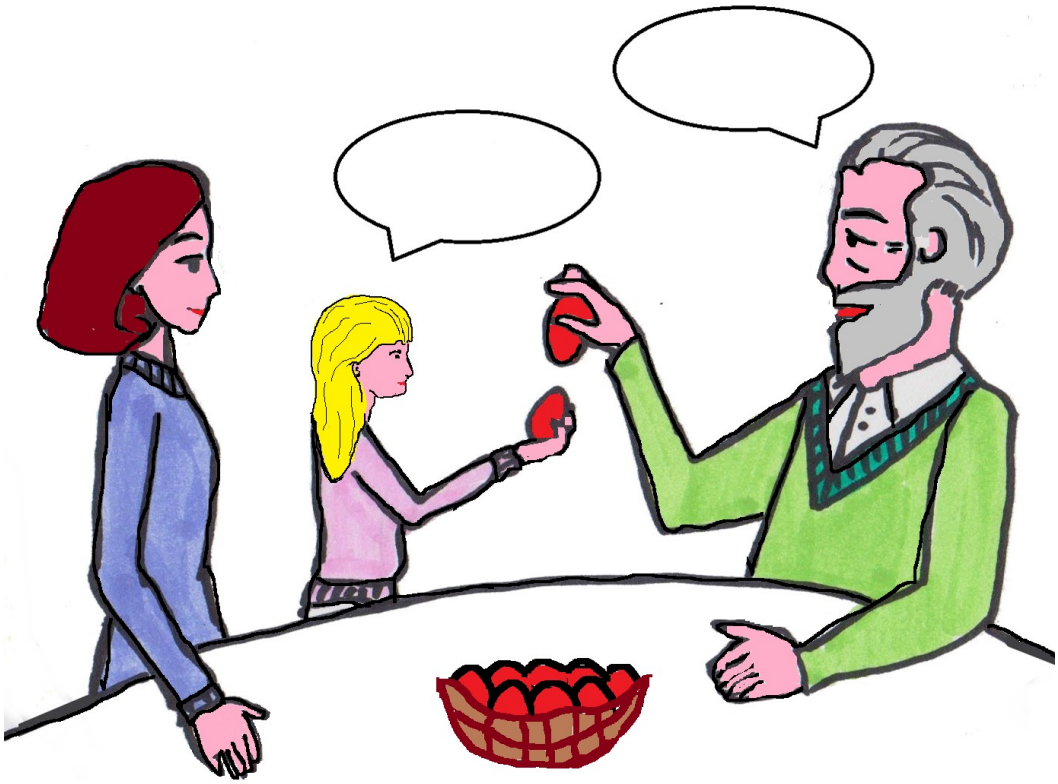

b. Scrie ingredientele necesare preparării unui produs tradițional de Paşti.

c. Alege ouăle pe care sunt scrise cuvinte specifice sărbătorii pascale şi trasează săgeți, după model.

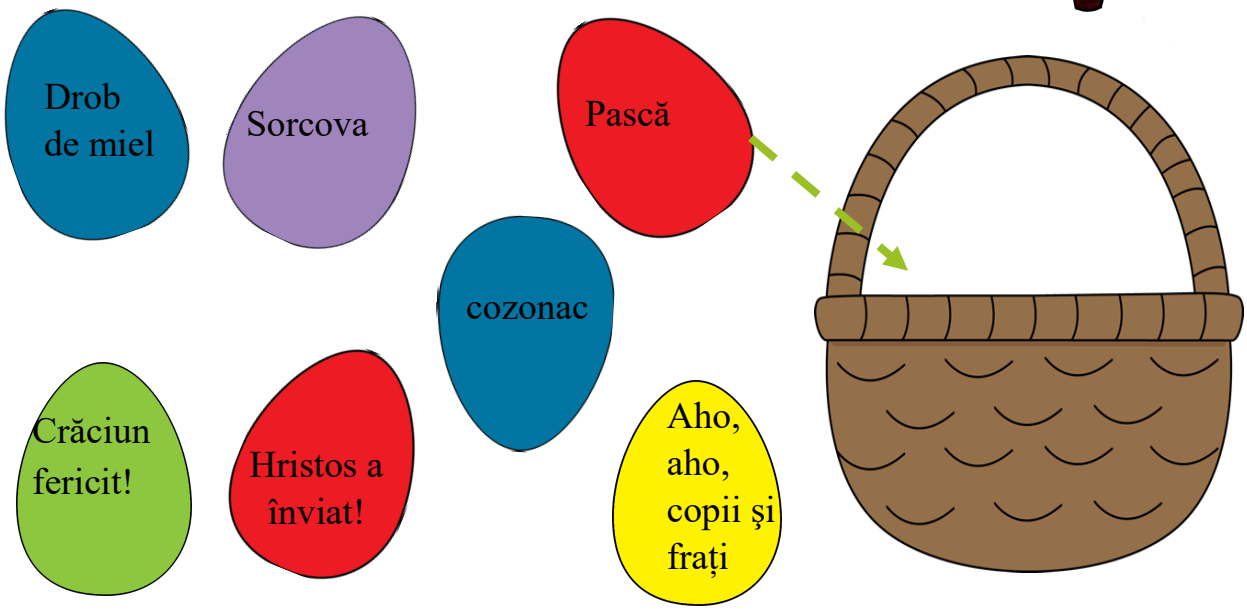

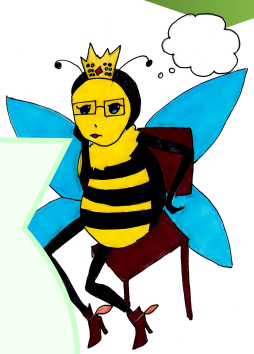

3. Formaţi grupe de câte 4 elevi. Discutaţi împreună cu colegii de echipă despre evenimentul prezentat în imaginea de mai jos. Imaginaţi-vă o conversaţie între personajele din imagine precizând timpul, locul, persoanele implicate, produsele tradiţionale de Paşti, ornamentele pascale, formulele tradiţionale. Aveţi la dispoziţie 2-3 minute pentru a prezenta colegilor din celelalte echipe mica voastră scenetă despre „Masa de Paşti”. Celelalte echipe fac aprecieri.

Domeniul: Mari sărbători creştine

Activităţi de evaluare

1. Încercuieşte A dacă enunţurile sunt adevărate sau F dacă enunţurile sunt false.

A **F** Preotul merge cu Icoana Naşterii Domnului prin casele creştinilor, în Ajunul Crăciunului.

A **F** Copiii au fost primii colindători.

A **F** Pruncul Iisus S-a născut în peştera din Betleem.

A **F** Magii au adus Pruncului Iisus bomboane şi jucării.

A **F** La Paşti creştinii sărbătoresc Naşterea Domnului.

A **F** Ramurile de salcie simbolizează firele de finic cu care L-au întâmpinat oamenii pe Domnul Iisus Hristos în Ierusalim.

2. Completează spaţiile punctate cu cuvintele potrivite de mai jos.

Sărbătoarea „Învierii Domnului” se mai numeşte …… . În noaptea de Paşti mergem la …….., iar preotul ne invită: „Veniţi de luaţi ……..!”. După ce ne împărtăşim, consumăm …….. sfinţită. Acasă ciocnim ……. ……., rostind cu bucurie cuvintele „…….. … ……”!

lumină, ouă roşii, Paşti, biserică, Hristos a înviat!, pască

3. Stabiliţi corespondenţa.

„Azi intră-n Ierusalim, călare pe mânz asin…”

Anul Nou

SORCOVA

ÎNVIEREA DOMNULUI

COLIND

PASCĂ

FLORII

Astăzi S-a născut Hristos/ Mesia chip luminos…”

făină, brânză, ouă, stafide

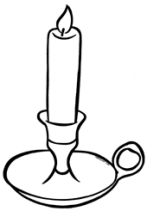

„Hristos a înviat din morţi/ Cu moartea pre moarte călcând…”

4. Aşază în brad globuleţele care conţin cuvinte potrivite sărbătorii Crăciunului, după model.

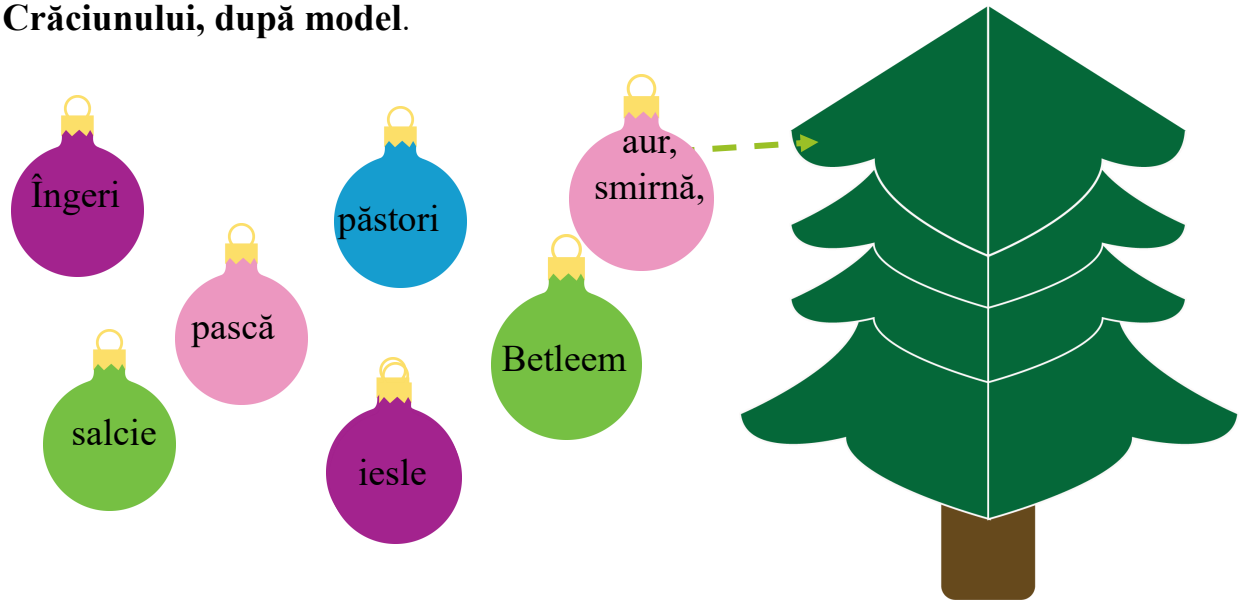

5. Alege varianta corectă:

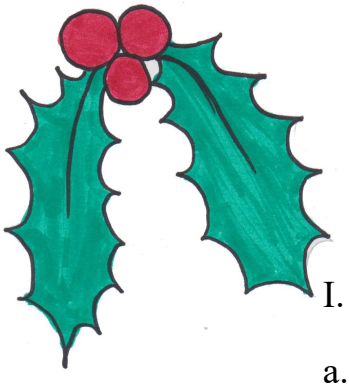

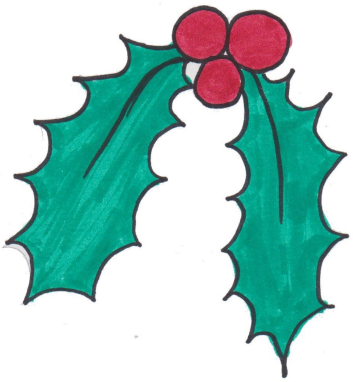

I. Pluguşorul este însoţit de:

a. Clopoţei, pocnitori, artificii;

b. Clopoţei, bici, buhai;

c. Fluier, clopoţei, chitară.

II. Creştinii se pregătesc pentru marile sărbători creştine prin:

a. Pelerinaj, post, tăierea porcului;

b. Post, Spovedanie, Împărtăşanie;

c. Dietă, Spovedanie, preparate culinare.

III. Tradiţiile de Florii sunt:

a. Sfinţirea ramurilor de salcie;

b. Sfinţirea ramurilor de tei;

c. Sfinţirea ramurilor de nuc.

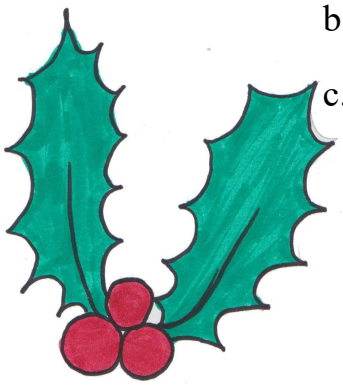

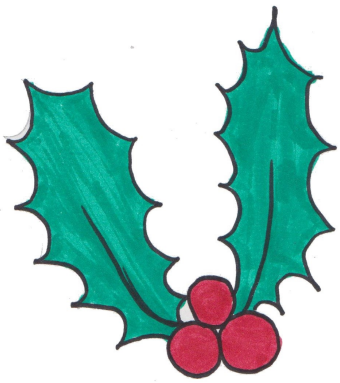

6. Uneşte corespunzător cuvintele cu imaginile.

IESLE

ASIN

MORMÂNT

LIMBI DE FOC

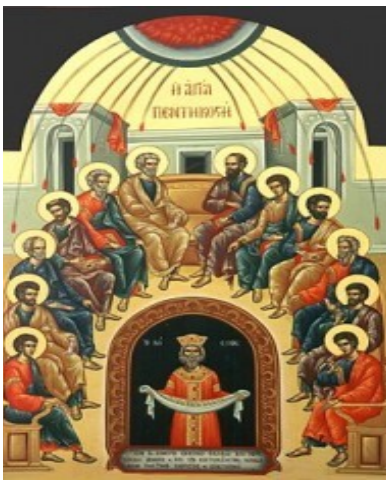

Nivelurile de performanţă

Conţinuturi: Tradiţii religioase de Crăciun; Tradiţii populare de Crăciun şi Anul Nou; Tradiţii religioase de Florii, Paşti şi Rusalii; Tradiţii populare de Paşti.

Competenţe vizate:

- recunoaşterea unor sărbători/evenimente pe baza unor icoane, imagini;
- identificarea tradiţiilor religioase şi tradiţiilor populare legate de marile sărbători;
- utilizarea termenilor religioşi specifici legaţi de marile sărbători religioase.

Nr. crt.	Nivelurile de performanță		
	Înalt	**Mediu**	**Minimal**
I1	Stabileşte valoarea de adevăr a tuturor enunţurilor.	Stabileşte valoarea de adevăr a cel puţin patru enunţuri.	Stabileşte valoarea de adevăr a cel puţin două enunţuri.
I2	Completează corect cele şase spaţii lacunare	Completează corect cel puţin patru spaţii lacunare.	Completează corect cel puţin două spaţii lacunare.
I3	Realizează corect cele cinci asocieri între termenii din cele două casete.	Realizează corect cel puţin trei asocieri între termenii din cele două casete.	Realizează corect cel puţin o asociere între termenii din cele două casete.
I4	Alege toate globuleţele ce conţin cuvintele potrivite.	Alege cel puţin două globuleţe cu cuvinte potrivite.	Alege cel puţin un globuleţ cu cuvântul potrivit.
I5	Identifică varianta corectă în toate situaţiile.	Identifică varianta corectă în două situaţii.	Identifică varianta corectă într-o situaţie.
I6	Realizează corect toate asocierile între cuvinte şi imagini.	Realizează corect două asocieri între cuvinte şi imagini.	Realizează corect o asociere între cuvinte şi imagini.

8. Concluzii

Prin acest ghid didactic ne-am propus oferirea unui sprijin în cadrul orei de Religie, creând activităţi diverse de învăţare şi evaluare. Elementele grafice au fost realizate de elevi cu vârsta între 13 și 17 ani, deoarece cred că ei înţeleg cel mai bine ce şi-ar dori să descopere copiii într-un material de Religie. Le place şi lor desenul, religia şi literatura şi au dăruit din voinţa şi timpul lor pentru realizarea acestor materiale. Ei au afirmat: „Am pus mult suflet în realizarea acestor desene şi ne-am gândit la voi și am fi foarte fericiți dacă şi pe voi v-ar fascina aceste desene şi a-ţi descoperi lucrurile bune şi frumoase pe care ni le transmite ora de Religie. Ştiu că nu putem realiza nimic fără ajutorul nemărginit al lui Dumnezeu”.

S-a avut în vedere elaborarea unor activităţi care să permită desfăşurarea unui demers didactic de calitate. Sarcinile de lucru şi cele de evaluare vizează competenţele cuprinse în curriculum, oferindu-i cadrului didactic posibilitatea de a selecta sarcinile de lucru în funcţie de particularităţile copiilor.

9. Anexe

A. Scurte povestioare după texte biblice

Minunile Mântuitorului Hristos

Vindecarea slăbănogului

(*Ioan* 5, 1-9)

Era în Ierusalim o scăldătoare numită Vitezda. Acolo zăceau mulțime de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați, așteptând mișcarea apei. Un înger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare și tulbura apa, și cine intra întâi se vindeca.

Și era acolo un om, care era bolnav de treizeci și opt de ani și văzându-l Iisus l-a întrebat dacă vrea să se facă sănătos. Bolnavul I-a răspuns că nu are pe nimeni să îl arunce în scăldătoare, când se tulbură apa, și până ajunge el, altul se coboară înaintea lui. Atunci Iisus i-a zis: *Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă!* Și îndată omul s-a făcut sănătos, și-a luat patul și umbla.

Vindecarea orbului

(*Ioan* 9, 1-39)

Un orb din naștere l-a rugat pe Hristos Dumnezeu să-l vindece. Atunci, Iisus Hristos, a făcut tină, a uns ochii orbului și apoi l-a trimis l-a scăldătoare să se spele. Orbul a făcut așa cum i s-a spus și îndată a văzut!

Oamenii l-au dus pe omul vindecat la farisei, care au început să-l certe de ce a fost vindecat în zi de sabat, căci după legea lor nimeni nu avea voie să lucreze sâmbăta.

Ei nu credeau că Hristos e Dumnezeu și că l-a putut vindeca pe orb, de aceea l-au certat și l-au alungat. Mai târziu omul care a fost orb a devenit ucenicul lui Iisus Hristos.

Femeia gârbovă
(*Luca* 13, 10-17)

Într-o zi de sâmbătă Iisus Hristos învăța în sinagogă. Și era acolo o femeie care de optsprezece ani era gârbovă și nu putea să se ridice. Văzându-o Hristos Dumnezeu și-a pus mâinile peste dânsa și îndată s-a îndreptat. Atunci mai marele sinagogii s-a mâniat și a certat poporul spunându-le să vină în celelalte zile să se vindece, numai în zi de sâmbătă, nu. Atunci Domnul Hristos a luat cuvântul și a spus că se cuvine să avem grijă de semenii noștrii întotdeauna, așa cum avem grijă de noi mereu. Fariseii s-au rușinat, iar poporul se bucura de faptele mărețe săvârșite de El.

Vindecarea paraliticului
(*Luca* 5, 17-26)

Într-una dintre zile, Iisus Hristos învăța, și de față erau fariseii și învățătorii legii, veniți din toate satele. Și iată niște bărbați aduceau pe pat un slăbănog și căutau să-l ducă înaintea Lui. Negăsind pe unde să treacă, din pricina mulțimii, s-au suit pe acoperiș, au făcut acolo o spărtură și l-au lăsat cu patul înaintea lui Iisus.

Văzând credința lor, Iisus i-a spus: *Fiule, iertate sunt păcatele tale!* Și îndată, ridicându-se înaintea lor, luând patul pe care zăcuse, s-a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu. Plini de uimire și de frică oamenii ziceau: *Nu am văzut niciodată așa ceva!*

Vindecarea slugii sutașului
(*Matei* 8, 5-13)

Într-o zi, un sutaș l-a rugat pe Domnul Hristos să-i vindece sluga, care zăcea în casă chinuindu-se cumplit. Domnul i-a răspuns că vine, dar sutașul i-a răspuns că nu se consideră vrednic să intre Domnul în casa sa, ci să spună numai din cuvânt și sluga sa, se va vindeca. Auzind acestea Iisus Hristos, S-a minunat de credința sutașului și i-a zis: *Du-te, fie ție după cum ai crezut!*

Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.

Învierea lui Lazăr
(*Ioan* 11, 1-46)

Un prieten de-al Domnului Hristos, pe nume Lazăr, s-a îmbolnăvit, a murit și a fost îngropat. Domnul ducându-se spre casa lui Lazăr l-au întâmpinat surorile acestuia care plângeau și-i spuneau că dacă El ar fi fost acolo, Lazăr, fratele lor, nu ar fi murit. Domnul i-a spus că-l va învia de crede în El, iar Marta îi spune: *Eu cred că Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu*. Atunci Domnul îl strigă pe Lazăr să iasă afară. Și a ieșit mortul înfășurat așa cum fusese pus în mormânt, și Iisus le-a zis să-l dezlege și să-l lase să meargă. Văzând minunea oamenii au crezut în Hristos că este Fiul lui Dumnezeu, dar fariseii și cărturarii căutau să-l omoare pe Iisus Hristos.

Potolirea furtunii
(*Matei* 14, 23-26)

Iisus Hristos S-a urcat cu ucenicii Săi pe corabie. Deodată, s-a pornit o furtună atât de mare, încât corabia se acoperea de valuri, iar Mântuitorul Iisus Hristos adormise. Speriați, ucenicii l-au trezit spunând: *Doamne, mântuiește-ne că pierim!*

Atunci, Domnul S-a sculat, a certat vântul și marea, și s-a făcut liniște deplină.

Văzând minunea, oamenii s-au mirat și spuneau: *Cine este Acesta că și vânturile și marea ascultă de El?*

Prefacerea apei în vin
(*Ioan* 2, 1-12)

Ieșind Iisus la propovăduire, s-a făcut o nuntă în Cana Galileii, și era acolo și Fecioara Maria. Și a fost chemat și Domnul cu ucenicii Săi la nuntă. Terminându-se vinul, mama Sa îl roagă pe Iisus să îi ajute. Și erau acolo șase vase de piatră, puse pentru curățirea iudeilor. Iisus Hristos le-a spus să umple vasele cu apă și să ducă nunului. Nunul, când a gustat apa care se făcuse vin, neștiind de unde este – numai slujitorii care scoseseră apă știau –, l-a chemat pe mire și i-a zis: *Orice om pune întâi vinul cel bun, și când oamenii se amețesc, pune pe cel mai slab. Dar tu ai ținut vinul cel bun până acum*.

Aceasta este prima minune a lui Iisus în Cana Galileei unde Și-a arătat slava Sa, iar ucenicii Săi au crezut în El.

Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om

Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, S-a făcut om, ca să-i facă pe oameni fii ai lui Dumnezeu, vindecându-i și aducându-i la asemănarea cu El.

Astfel că, S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om. În mod tainic, prin lucrarea Duhului Sfânt, Fiul lui Dumnezeu S-a sălășluit în pântecele Fecioarei Maria.

Sfânta Fecioara Maria a fost pregătită de îngerul Gavriil pentru actul minunat al sălășluirii Fiului lui Dumnezeu în ființa ei.

Schimbarea la Față a lui Iisus Hristos

(*Matei* 17, 1-9)

Într-o zi, Iisus a luat cu El pe Petru, pe Iacov și pe Ioan și S-a dus într-un munte înalt. Acolo și-a arătat dumnezeirea Sa prin Schimbarea la Față, încât fața Lui strălucea ca soarele, iar veșmintele s-au făcut albe ca lumina. Atunci s-au arătat prorocii Moise și Ilie, care vorbeau cu El. Petru i-a zis atunci lui Iisus: „Doamne, bine este nouă să fim aici”.

Și vorbind încă Petru, un nor luminos i-a umbrit pe ei și un glas din nor s-a auzit: *Acesta este Fiul Meu cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta ascultați-L*.

Ucenicii înspăimântați au căzut cu fața la pământ, iar Iisus a venit la ei și atingându-i le-a zis: *Sculaţi-vă și nu vă temeți!* Şi pe când coborau muntele, Iisus le-a poruncit să nu spună nimănui nimic, până când Fiul Omului va învia din morți.

Minunea Maicii Domnului

Sfântul Roman era din Siria. Avea o evlavie deosebită către Maica Domnului și de aceea petrecea de multe ori în rugăciune. Era însă foarte supărat că nu avea o voce frumoasă pentru a-I cânta lui Dumnezeu și Maicii Domnului, iar ceilalți râdeau de el.

Odată, pe când priveghea, a adormit puțin. Atunci, a văzut-o pe Maica Domnului în descoperire dumnezeiască, ținând o carte în mână și zicându-i: *Deschide gura ta și mănâncă această carte pe care ți-o dau*. Atunci i s-a părut că a deschis gura și a înghițit acea carte.

A doua zi, Sfântul Roman a început să cânte cu atât de multă frumusețe, încât toți au fost cuprinși de mirare pentru darul lui venit din cer. Acest sfânt cântăreț a alcătuit apoi cele mai multe și frumoase imne închinate Mântuitorului, Maicii Domnului și sfinților, ce se cântă în Biserică până astăzi.

Minunea Sfântului Spiridon

Sfântul Spiridon a trăit într-o vreme îndepărtată, dar ne-a rămas cunoscut nouă până astăzi prin una din cele mai cunoscute minuni ale sale. Deși a fost un om simplu, păstor de oi, a ajuns episcop al Trimitundei. Dumnezeu i-a dăruit darul înțelepciunii, al cunoașterii și al curajului de a-L mărturisi pe Hristos Dumnezeu. În anul 325 a fost chemat să participe la Primul Sinod Ecumenic de la Niceea. Atunci Dumnezeu le-a descoperit oamenilor prin el că Dumnezeu este Unul în Ființă și întreit în Persoane. Strângând el în mâna stângă o cărămidă, cu dreapta a făcut semnul Sfintei Cruci și a zis: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” și îndată din cărămidă s-a ridicat în aer foc, apa s-a scurs pe pământ, iar lutul a rămas în mâinile sfântului. Sfântul le-a explicat că focul îl reprezintă pe Tatăl, lutul pe Hristos Dumnezeu întrupat, iar apa pe Duhul Sfânt trimis în lume de Tatăl să ne sfințească.

B. Programa şcolară pentru disciplina Religie
Cultul Creştin-Ortodox, clasa a II-a

Aprobată prin Ordin al ministrului

Nr. 3418/19.03.2013

Programa disciplinei Religie este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competenţe. Construcţia programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competenţe permite accentuarea scopului pentru care se învaţă şi a dimensiunii acţionale în formarea personalităţii elevului.

Structura programei şcolare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competenţe generale
- Competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare
- Conţinuturi
- Sugestii metodologice

Competenţele sunt ansambluri structurate de cunoştinţe, abilităţi şi atitudini dezvoltate prin învăţare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competenţele generale vizate la nivelul disciplinei Religie jalonează achiziţiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competenţele specifice sunt derivate din competenţele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora şi se formează pe durata unui an şcolar. Pentru realizarea competenţelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activităţi de învăţare care valorifică experienţa concretă a elevului şi care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învăţare variate.

Conţinuturile învăţării se constituie din inventarul achiziţiilor necesare elevului pentru dobândirea competenţelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

1. Iubirea lui Dumnezeu şi răspunsul omului
2. Dumnezeu se face cunoscut omului
3. Viaţa creştinului împreună cu semenii
4. Mari sărbători creştine

De asemenea, la nivelul clasei a II-a, programa prezintă o ofertă curriculară dezvoltată în jurul unei **teme majore**: *Dumnezeu este iubire.* Având ca scop familiarizarea copiilor cu domeniul religios, această temă orientează formularea competenţelor specifice, precum şi construirea situaţiilor de învăţare într-un mod flexibil şi creativ, în raport cu particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor. Astfel, conţinuturile învăţării se subordonează atât domeniilor, cât şi temei majore.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice precum şi elemente de evaluare continuă.

Prezenta programă şcolară propune *o ofertă flexibilă*, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activităţile de învăţare. Se urmăreşte astfel realizarea unui *demers didactic personalizat*, care să asigure formarea competenţelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase şi al fiecărui elev.

Programa şcolară pentru disciplina Religie reprezintă o ofertă curriculară care are alocată o oră pe săptămână în trunchiul comun al planului–cadru de învăţământ, în cadrul ariei curriculare Om şi societate.

Studiul disciplinei Religie urmăreşte o dezvoltarea progresivă a competenţelor prin experienţa specifică vârstei elevilor, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale şi acţionale ale formării personalităţii elevilor.

Pentru a asigura un cadru coerent al predării Religiei în şcoală, programa şcolară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învăţământ: lista competenţelor generale şi specifice, o serie de exemple de activităţi de învăţare şi partea generală a sugestiilor metodologice. Lista de conţinuturi este elaborată de către fiecare cult, permiţând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competenţe generale:

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viaţă

2. Colaborarea cu copiii şi cu adulţii din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

3. Explorarea activă a unor elemente din viaţa de zi cu zi, din perspectiva propriei credinţe

Competenţe specifice şi exemple de activităţi de învăţare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viaţă uzuale

1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credinţe religioase

- exerciţii de definire a unor termeni abordaţi în cadrul diferitelor teme, din perspectivă generală şi din perspectivă religioasă: iubire, minune, laudă, mulţumire, dar, ajutor recunoştinţă, iertare etc.;

- dialoguri pe tema importanţei iubirii: iubirea omului faţă de ceilalţi, iubirea lui Dumnezeu faţă de om, iubirea omului faţă de Dumnezeu, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple;

- relatarea unor povestiri cu conţinut religios despre iubirea lui Dumnezeu faţă de lume;

- observarea naturii, sub aspectul măreţiei acesteia;

- explicarea rolului şi posibilităţii minunilor în viaţa omului;

- jocuri didactice pe tema formelor de manifestare a iubirii faţă de Dumnezeu şi faţă de semeni;

- exerciţii de redare, într-o succesiune logică, a unor evenimente din viaţa Mântuitorului.

1.2. Evidenţierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credinţă

- prezentarea unor modele biblice de comportament, la alegere, în funcţie de tema abordată: răsplătirea binelui făcut (exemple: învierea fiului văduvei din Sarepta Sidonului, vindecarea slugii sutaşului din Capernaum, învierea Tabitei etc.), iertarea (exemple: Iosif şi fraţii săi, pilda fiului risipitor, Domnul Iisus Hristos, Sfântul Ştefan etc.), ajutorarea bolnavilor (exemple: vindecarea ologului de către Sfântul Petru), ajutorarea celor singuri (exemple: vindecarea slăbănogului de la Vitezda, pilda samarineanului milostiv, învierea fiului văduvei din Nain etc.);

- jocuri de rol în care este valorizată respectarea, în contexte variate, a normelor de comportament exemplificate prin exemplele biblice;

- povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, motivate / determinate de iubirea semenilor;

- exerciţii / jocuri de valorizare a celorlalţi (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.): „Spune trei lucruri bune despre...”;

- jocuri de rol: „Aşa da / Aşa nu”.

1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creştin în diferite contexte de viaţă reale sau imaginare

- studii de caz pe tema respectării regulilor de comportament moral-creştin, pornind de la situaţii reale sau imaginare;
- jocuri de rol pe diferite teme: „Ce am făcut bine în situaţia...?”; „Care sunt efectele faptelor bune / rele...?”;
- exerciţii de autoevaluare a comportamentului, prin raportare la exemplele învăţate;
- analiza unor comportamente care respectă sau încalcă valorile morale creştine;
- conversaţii de grup privind comportamentul faţă de semenii cu anumite probleme (sociale, de sănătate etc.), pe baza unor povestiri, exemple concrete din viaţa de zi cu zi;
- construirea unor poveşti cu început / sfârşit dat, care pun în evidenţă comportamente moral-religioase.

2. Colaborarea cu copiii şi cu adulţii din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilităţi în cadrul grupurilor din care face parte

- exerciţii de negociere şi stabilire în comun a responsabilităţilor în cadrul grupurilor din care face parte, pentru realizarea unor activităţi variate;
- dialoguri pe teme privind asumarea, ascultarea şi negocierea responsabilităţilor în diferite grupuri de apartenenţă;
- jocuri de rol pe tema asumării unor responsabilităţi (în familie, în şcoală, în grupul de prieteni etc.);
- prezentarea regulilor privind oferirea şi primirea unor sfaturi, învăţături, daruri;
- studii de caz pe tema primirii şi oferirii de sfaturi, de învăţături, de daruri;
- organizarea unor activităţi caritabile, în sprijinul celor bolnavi şi singuri, împreună cu alţi membri ai şcolii, parohiei etc.
- realizarea unui jurnal al clasei care specifică participarea la diferite acţiuni organizate de şcoală, apreciate de elevi.

2.2. Descrierea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri

- conversaţie de grup pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenenţă sau în alte grupuri;

- prezentarea regulilor de comunicare pozitivă cu diferite categorii de persoane (persoanele cu probleme sociale, bolnave, singure etc.);

- exerciţii de evaluare a efectelor diferitelor fapte / comportamente / atitudini care accentuează diferenţele dintre oameni, pe bază de povestiri, jocuri de rol;

- dialog pe tema copiilor orfani, a copiilor ai căror părinţi sunt plecaţi în străinătate, a copiilor de la casele de tip familial etc.

- simularea unor situaţii de relaţionare pozitivă cu copiii provenind din grupuri diferite (etnice, religioase, culturale, sociale);

- audierea / citirea unor texte literare sau religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranţă.

3. Explorarea activă a unor elemente din viaţa de zi cu zi, din perspectiva propriei credinţe

3.1. Explicarea importanţei unor evenimente religioase din viaţa comunităţii şi a societăţii

- elaborarea unor texte scurte, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral sau pornind de la audiţii / lecturii ale unor texte biblice şi din vieţile sfinţilor;

- dialog pe tema rolului unor evenimente religioase semnificative din viaţa comunităţii, pornind de la experienţele elevilor;

- prezentarea unor icoane care reprezintă evenimente din viaţa Mântuitorului, a Maicii Domnului, a sfinţilor îngeri şi a altor sfinţi;

- exerciţii de recunoaştere a unor evenimente / sărbători pe baza unor icoane, texte biblice şi din literatura laică şi religioasă;

- povestirea după imagini (planşe, icoane, ilustraţii etc.) cu tematică adecvată;

- exemplificarea unor aspecte legate de evenimentele religioase, cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale.

3.2. Explicarea rolului diferitelor sărbători şi evenimente cu conţinuturi şi semnificaţii religioase, cu incidenţă asupra vieţii familiei şi comunităţii

- dialog pe tema rolului marilor sărbători religioase şi a unor tradiţii specifice din viaţa familiei sau a comunităţii;

- participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte pe diferite teme („Tradiţiile din localitatea mea”; „Cum păstrăm tradiţiile religioase” etc.);

- explicarea relaţiei dintre diferite sărbători religioase şi perioadele de vacanţă sau zilele declarate nelucrătoare;

- exerciţii de identificare a unor slujbe bisericeşti realizate la marile sărbători, pe baza

unor imagini sau a audierii unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători creştine;

- analizarea unor imagini relevante din viaţa copiilor, a familiilor lor, a comunităţii privind diferite forme de manifestare a iubirii;

- implicarea în evenimente / ceremonii / activităţi legate de tradiţii religioase şi populare specifice comunităţii;

- audierea / învăţarea unor colinde şi cântări religioase;

- organizarea unor serbări şcolare;

- realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse.

Conţinuturi:

I. Iubirea lui Dumnezeu şi răspunsul omului

Dumnezeu este Iubire

Omul este fiul iubitor al lui Dumnezeu

- **Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului** (ce înseamnă să iubeşti; pe cine iubim; exemple de oameni care îşi arată iubirea faţă de Dumnezeu şi faţă de semeni etc.);

- **Îl am pe Dumnezeu în minte şi în suflet, în fiecare zi** (cum pot să Îl am pe Dumnezeu în minte şi în suflet: rugăciunea, lectura Bibliei, admirarea naturii, săvârşirea unei fapte bune etc.);

- **Rugăciunile de mulţumire şi de laudă aduse lui Dumnezeu** (ce înseamnă să mulţumeşti; ce înseamnă să lauzi; pentru ce Îi mulţumim lui Dumnezeu; cine Îl laudă pe Dumnezeu etc.);

- **Darul, dovadă a iubirii noastre faţă de Dumnezeu** (ce este darul; cui, când şi cum dăruim; darul de pâine şi vin la Sfânta Liturghie; prinoase şi ofrande aduse de oameni etc.);

- **Ajutorul oferit celorlalţi, semn al iubirii faţă de Dumnezeu** (ce înseamnă să ajuţi pe cineva, faptele bune săvârşite din iubire, iar nu din obligaţie; exemple de îndatoriri şi de fapte de slujire a semenilor, în diferite contexte de viaţă etc.).

II. Dumnezeu se face cunoscut omului

Dumnezeu este Tatăl nostru iubitor

- **Dumnezeu ne iubeşte pe toţi** (fiecare om este creat de Dumnezeu; Dumnezeu ne ocroteşte în fiecare zi; Dumnezeu primeşte rugăciunea fiecărui om, în limba în care e rostită etc.);

- **Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaştem şi să Îl iubim** (Dumnezeu ne-a transmis cuvântul Său în Biblie; L-a trimis pe Fiul Său în lume; este prezent permanent cu noi; ne-a pus în suflet dorinţa de a-L cunoaşte şi de a-L iubi etc.);

- **Iisus Hristos S-a făcut om, din iubire** (evenimentele principale din viaţa Domnului Iisus Hristos; iubirea pentru semeni – cea mai importantă învăţătură a Mântuitorului etc.);

- **Minunile arată iubirea lui Dumnezeu faţă de om** (ce este o minune; exemple de minuni făcute de Domnul Iisus Hristos etc.);

- **Maica Domnului, îngerii şi sfinţii săvârşesc minuni** (Maica Domnului, îngerii şi sfinţii, rugători pentru oameni la Dumnezeu; exemple de minuni făcute de Maica Domnului, de îngeri, de Sfinţii Apostoli, de alţi sfinţi etc.).

III. Viaţa creştinului împreună cu semenii

Oamenii îşi arată iubirea unii faţă de alţii

- **Oferirea de sfaturi şi învăţături** (de ce avem nevoie de sfaturi şi învăţături; de la cine primim şi cui oferim sfaturi şi învăţături; exemple de sfaturi şi învăţături primite de la Mântuitorul Iisus Hristos etc.);

- **Recunoştinţa faţă de cei care ne fac bine** (ce este recunoştinţa; exemple biblice de persoane care şi-au arătat recunoştinţa faţă de binefăcători; modele din viaţa de zi cu zi de răsplătire a celor care ne fac bine etc.);

- **Iertarea celor care ne fac rău** (ce este iertarea; de ce avem nevoie de iertare; modelul de iertare oferit de Mântuitorul Iisus Hristos; exemple biblice şi din vieţile sfinţilor de iertare; exemple de iertare din viaţa de zi cu zi etc.);

- **Ajutorul dat celor bolnavi** (cum ne comportăm faţă de cei bolnavi; exemple biblice de ajutorare a celor aflaţi în suferinţă; forme de ajutorare a celor bolnavi din jurul nostru etc.)

- **Ajutorul dat celor singuri** (cum ne comportăm faţă de oamenii singuri; exemple biblice de ajutorare a celor singuri; forme de ajutorare a celor singuri etc.).

IV. Mari sărbători creştine

Crăciunul şi Anul Nou – tradiţii

- **Tradiţii religioase de Crăciun** (mersul cu icoana, colindul şi cântecele de stea, confecţionarea unei stele etc.);

- **Tradiţii populare de Crăciun şi de Anul Nou** (împodobirea bradului; oferirea de cadouri; tradiţii locale etc.).

Floriile, Paştile şi Rusaliile – tradiţii

- **Tradiţii religioase de Florii, Paşti şi Rusalii** (sfinţirea ramurilor de salcie; sfinţirea pâinilor pentru Paşti; împodobirea bisericii cu frunze de nuc sau tei şi sfinţirea holdelor la Rusalii etc.);

- **Tradiţii populare de Paşti** (încondeierea ouălor; tradiţii culinare; tradiţii locale

Lista elementelor de conţinut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase şi colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unităţi de conţinut de sine stătătoare, ci vor constitui mijloace de realizare şi de explicitare a temelor anterior menţionate.

La clasa a II-a, propunem următoarea listă cu elemente:

- audierea şi / sau învăţarea unor rugăciuni: „Născătoare de Dumnezeu”; „Nădejdea mea este Tatăl”; „Doamne, de n-am avea pe sfinţii Tăi rugători”;

- audierea şi / sau învăţarea unor texte biblice scurte, ce pot fi corelate cu proverbe şi zicători cu mesaj asemănător: „Dumnezeu este iubire” (1 *Ioan* 4, 8); „Tu eşti Dumnezeu, care faci minuni” (*Psalmii* 76, 13); „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (*Luca* 2, 14); „Să vă iubiţi unul pe altul precum v-am iubit Eu” (*Ioan* 15, 12); „Să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta şi cu adevărul” (1 *Ioan* 3, 18); „Iubirea nu face rău aproapelui” (*Romani* 13, 10);

- audierea şi / sau învăţarea de cântări religioase: „Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie”; „Am văzut lumina cea adevărată”;

- audierea şi / sau învăţarea de colinde: „Veniţi astăzi, credincioşii”; „Viflaime, Viflaime”; „Coborât-a, coborât”; „Colind de Florii”.

C. Proiect interdisciplinar
În Țara lui Moș Timp

Nivel: clasa a II-a
Discipline integrate: Religie
Matematică
Comunicare în limba română
Arte vizuale și abilități practice
Muzică și mișcare
Dezvoltare personală

Competenţe specifice:

Religie

1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creștin în diverse situații de viață reale sau imaginare;

3.1. Explicarea importanței unor evenimente religioase din viața comunității și a societății;

3.2. Explicarea rolului diferitelor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și comunității.

Matematica şi explorarea mediului

3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularități din mediul apropiat;

4.2. Identificarea unor consecinţe ale unor acţiuni, fenomene, procese simple;

6.2. Utilizarea unor unităţi de măsură pentru determinarea şi compararea duratelor unor activităţi cotidiene.

Comunicare în limba română

1.2. Identificarea unor informaţii variate dintr-un mesaj rostit cu claritate;

2.1. Formularea unor enunţuri proprii în diverse situaţii de comunicare;

2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare;

3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare.

Dezvoltare personală

2.2. Transmiterea unor mesaje verbale şi nonverbale simple despre propriile experienţe de viaţă.

Muzică

1.1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător şi din natură, cu durate, intensităţi şi viteză de succesiune contrastante;

Arte vizuale şi abilităţi practice

1.3. Manifestarea curiozităţii faţă de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual;

2.3. Realizarea de obiecte / construcţii / folosind materiale uşor de prelucrat şi tehnici accesibile.

Atitudini și valori:

- preocupare pentru valorificarea timpului, ca parte a veşniciei;
- responsabilizarea personală;
- îngăduinţă și deschidere pentru părerile altora.

Resurse bibliografice:

● **ştiinţifice:**

Silvia Breben, Elena Goncea, Georgeta Ruiu, Fulga Mihaela, *Metode interactive de grup* - ghid metodic, Editura Arves, Pitești, 2002

● **oficiale:**

OMEC - *Programa școlară pentru clasa pregătitoare, clasa I și a II-a,* Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educaţiei naţionale nr. 3418/19.03.2013, *București, 2013*

Gabriela Bărbulescu, Daniela Beșliu, Florentina Chifu, Elena Niculae, *Matematică și explorarea mediului*, Editura *Litera,* Bucureşti, 2014.

Activități:

1. <u>Să-l cunoaștem pe Moș Timp</u>!

Necesar: videoproiector, foi de hârtie albă

Durată: o oră

Activitate pe grupe:

Se realizează ciorchinele pornind de la cuvântul „TIMPUL": se împart copiii în grupe de câte 4 și li se solicită scrierea pe fișa de lucru a unor cuvinte care au legătură cu timpul și măsurarea timpului. La final elevii fiecărei grupe prezintă clasei ce au scris pe foi, iar acestea se afișează în clasă.

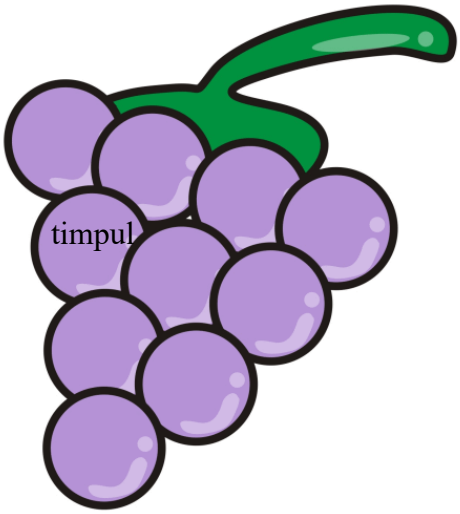

Activitate frontală:

Profesorul realizează o sinteză a răspunsurilor elevilor și le prezintă acestora. De la matematică şi ştiinţe elevul cunoaşte forme ale timpului fizic. Dar religia le va oferi şi o altă viziune despre timp. Astfel că profesorul le va cere să completeze individual pe foi A4 următorul exerciţiu:

Timpul petrecut cu Dumnezeu	Timpul petrecut cu semenii (prieteni, familie, colegi ș.a.)

Profesorul va concluziona că timpul despre care au exemplificat în exerciţiu nu se va măsoară doar în zile, ore, secunde, ci mai ales în valoarea faptelor săvârşite (cât eşti de folos celor din jur) şi în puterea legăturii pe care o stabileşti cu Dumnezeu.

Produse obținute:

Lucrările realizate în grup (ciorchinele) şi fişele individuale.

2. **Moș Timp se grăbește!**

Necesar: materiale necesare pentru realizarea activităților (foi de hârtie pentru calcul, text pentru lecturat, foaie albă pentru realizarea desenului etc.), cronometru.

Durată: 50 minute

Activitate frontală:

Se audiază şi se învaţă o strofă din cântecelul „Să iubim copilăria!" de pe Internet.
http://www.trilulilu.ro/muzica-pop/adinuta-andruta-si-bimbam-sa-iubim-copilaria

Clipe, ore, ani şi veacuri vin
Le goneşte timpul că-i hain.
De teamă să nu-ntârzie cumva
Le obligă să nu stea
Oricât ar vrea de puţin.
Clipe, ore, ani şi veacuri trec
Ca-n formula unu se întrec
Deodată schimbă tot ce e frumos
Azi ce-i trainic, valoros
Mâine e şubred şi vechi.

Refren: De-aceea...
Să iubim copilăria cât mai e cu noi !
Uite timpu-abia aşteaptă
Să ne-o ia-napoi !

Hai să nu treacă fără joacă
Ce ne-a mai rămas
Nici o zi, nici o zi, nici un ceas !
Cu toţii
Să iubim copilăria cât mai e pe aici !
O minune-i lumea noastră, lumea celor mici!
Hai să nu treacă fără joacă
Ce ne-a mai rămas
Nici un pic, nici un pic, nici un pas!

Ţineţi minte: Să iubim copilăria cât mai e pe-aici !
Ţineţi minte: O minune-i lumea noastră
A celor mici !

Activitate frontală:

Copiii vor realiza diverse activități într-un timp fix (max. 5 minute fiecare activitate).

*Lecturarea unui text religios. (Textul „Ogorul" – Antonie Plămădeală, *Tâlcuiri noi la texte vechi*);

*Vizionarea unei secvenţe de film religios (ex. Iosif şi fraţii săi);

*Rezolvarea unui rebus scurt (din care să rezulte cuvântul TIMP);

*Desenarea unui îngeraş;

*Intonarea cântecelului „Să iubim copilăria!"

Activitate individuală:

Fiecare elev va ordona activitățile realizate, estimând durata fiecăreia.

Cerință:

Ordonează activitățile realizate după durata fiecăreia începând cu 1 pentru cea care crezi că a durat cel mai puțin și terminând cu 6 pentru cea care crezi că a durat cel mai mult.

Lecturarea textului	Vizionarea filmului	Rezolvarea rebusului	Realizarea desenului	Intonarea cântecelului

Activitate frontală:

Li se dezvăluie elevilor faptul că toate activitățile au durat la fel de mult timp (1-2 copii pot fi observatori și martori ai acestui lucru).

Li se explică faptul că oamenii percep diferit trecerea timpului: atunci când facem activități plăcute ni se pare că timpul trece mai repede decât atunci când facem lucruri mai puțin agreabile. În realitate timpul fizic trece la fel de repede în toate cazurile.

Profesorul poate aminti elevilor că Dumnezeu nu depinde de timp, dar El este Creatorul timpului. „Timpul' lui Dumnezeu se numeşte Veşnicie şi nu se măsoară în ore, zile, ani. Noi toţi dorim să facem parte din Veşnicia lui Dumnezeu. Pentru ca orele să ni se pară clipe, trebuie să facem lucruri frumoase şi bune care să dea valoare timpului. Timpul petrecut cu Dumnezeu (în rugăciune, la sfintele slujbe, în Duminici şi sărbători) sau cu semenii făcând fapte bune sau împărţind momente fericite, ne va apropia de Veşnicia lui Dumnezeu, pentru că va fi un timp binecuvântat.

Produse obținute:

Fișele de lucru individual.

3. <u>Timp binecuvântat</u>

Necesar: fișe de lucru

Durată: o oră

Activitate frontală: Discuții referitoare la importanța utilizării eficiente a zilei de Duminică.

Activitate individuală: Li se prezintă elevilor un tabel ce va trebui completat de către aceștia, alcătuind ORARUL activităților într-o zi de Duminică. (se completează ora sau activitatea după caz)

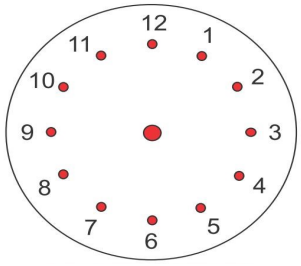

ora la care ne trezim

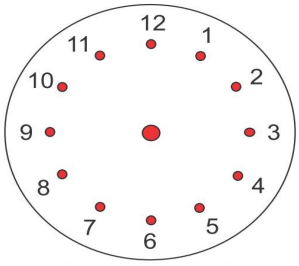

ora la care mergem la Sfânta Liturghie

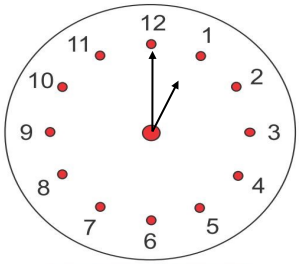

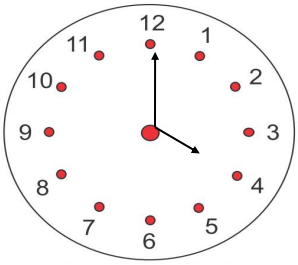

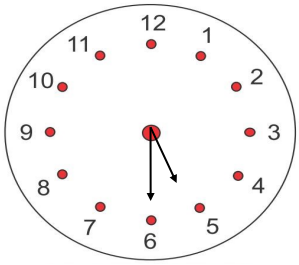

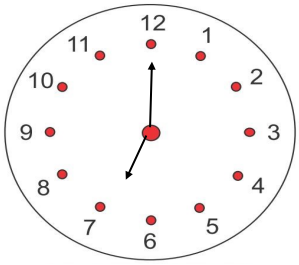

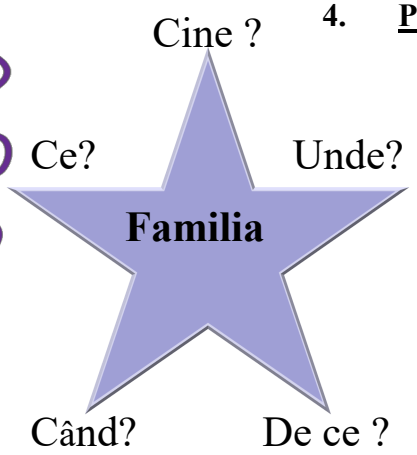

4. Povestea familiei mele

Necesar: elevii îşi prezintă membrii familiei

Durată: 2 ore

Activitate frontală:

„Sora, fratele, mămica,
Tata, bunicul, bunica,
Ce alcătuiesc cu toţii?
Hai, ghicește dacă poţi!”
(Familia)

Elevii vor privi mai multe imagini cu viaţa de familie şi vor răspunde la întrebările din explozia stelară.

Activitate pe grupe:

Lucrați în grupuri de câte 3. Priviţi imaginile ce surprind aspecte din viața unei familii (profesorul le va pune la dispoziţie o imagine cu sărbătorirea onomastică a unui membru al familiei, cu masa de Crăciun sau Paşti ş.a.). Alegeţi o imagine care vă place mai mult și răspundeţi oral:

Ce vedeţi în această imagine?
De ce aţi ales această imagine?
Cine sunt persoanele din imagine?
Când v-aţi întâlnit astfel în familia voastră?
Unde v-aţi întâlnit?

Activitate frontală:

Fiecare echipă își prezintă răspunsurile.

Activitate individuală:

Elevii vor realiza acasă un desen cu titlul „Familia mea”. Li se solicită elevilor să adune cât mai multe informații despre persoanele desenate:
data naşterii;
momentele când se reunește familia „mare” (părinţi, bunici, unchi, mătuşi, verişori etc.)

Activitate frontală:

Prezentarea desenelor. Discuţii referitoare la momentele memorabile din familie.

Produse obţinute:

Dialoguri / Lucrările realizate individual.

5. Calendarul

Necesar: foi albe cartonate

Durată: 2 ore

Activitate frontală:

Se intonează cântecelul „Anotimpurile”.
https://www.youtube.com/watch?v=93VkwPqF74M
Li se prezintă elevilor diferite tipuri de calendare.

Activitate pe grupe:

Se formează grupe de 4-5 elevi. În cadrul fiecărei grupe se realizează pagini de calendar al anului în curs. Pentru fiecare lună a anului elevii vor realiza un desen ce prezintă o sărbătoare religioasă sau un eveniment din viața clasei sau a comunității ce se sărbătorește în luna respectivă.

La final cele douăsprezece file se ordonează și se prind cu un șnur, formându-se calendarul.

Activitate frontală:

Afișarea calendarului și prezentarea fiecărei fișe lunare.

Activitate individuală:

Elevilor li se solicită realizarea unui astfel de calendar în care să prezinte evenimente personale sau din viața familiei lor.

Activitate frontală:

Prezentarea calendarelor. Discuții.

Produse obținute:

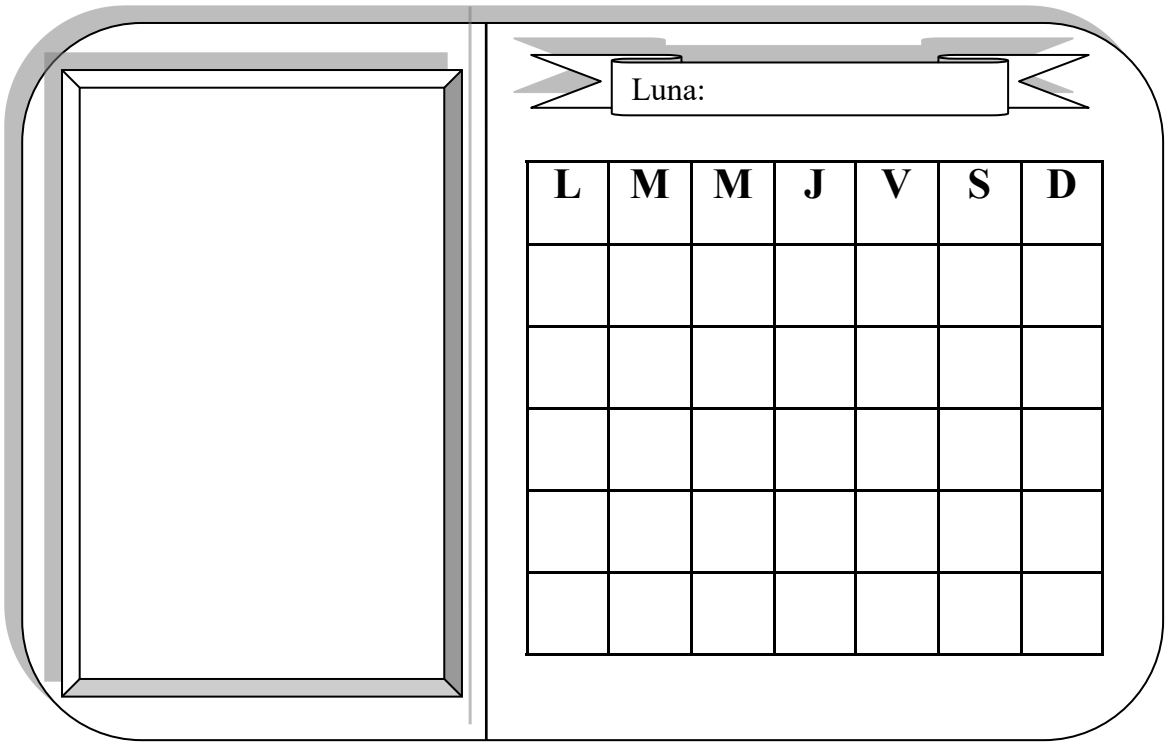

6. <u>Timpul mântuirii</u>.

Necesar: fişele de lucru

Durată: 45 minute

Activitate frontală

Se intonează colindul „La Vitleem colo-n jos” şi se descoperă evenimentul – Sărbătoarea Naşterii Domnului.

Elevii sunt solicitaţi să scrie pe fişa de lucru primită data calendaristică la care se află. Elevii sunt întrebaţi dacă ştiu ce reprezintă anul pe care ei l-au notat. Astfel ei vor afla că anii se numără de la Naşterea Domnului Iisus Hristos.

Activitate individuală:

Elevii vor completa fişa după lecturarea textului.

Activitate frontală: Discuții despre timpul mântuirii, despre venirea Mântuitorului lumii.

Produse obținute: fişele.

Ordonează imaginile în ordinea cronologică în care s-au petrecut, lecturând textul. (notează de la 1 la 3)

În Nazaret, un orășel din nordul Țării Sfinte, Iosif și Maria se pregăteau pentru o lungă călătorie. Era în zilele împăratului Irod. Acesta dăduse poruncă să fie numărați oamenii din țara sa. Fiecare se înregistra în orașul natal. Maria era din Nazaret, însă Iosif fiind din Betleem, trebuia să meargă acolo. Drumul a fost obositor. Venise și vremea Nașterii lui Iisus. Ajungând în orașul natal al lui Iosif, au cerut găzduire. Nimeni nu i-a primit, așa că s-au adăpostit într-un staul de animale. Acolo S-a născut Pruncul Iisus. Nu într-un palat, cum I se cuvenea, ci pe fân uscat. Îngerii au cântat primul colind, vestind Nașterea Mântuitorului. O stea deosebită a apărut pe cer. Fiind zărită de trei magi din Răsărit, se deplasa ca o călăuză pentru aceștia, conducându-i la Pruncul abia născut. Ei au venit cu daruri, aur, smirnă și tămâie și I s-au închinat ca unui Împărat.

Nașterea Domnului

Venirea Magilor

Maria *și* Iosif spre Betleem

D. Bibliografie orientativă pentru profesorul de Religie

- **** *Cântările Sfintei Liturghii şi alte cântări bisericeşti*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2013.
- **** *Culegere de texte educative pentru copii şi părinţi – Povestiri moral-creştine*, Editura Buna-Vestire, Râmnicu-Vâlcea, 2013.
- **** *Halima şi alte cărţi populare*, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1963.
- **** *Vieţile sfinţilor de peste tot anul*, Editura Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2003.
- Lupu, diac. Prof. Jean, *Cântând, să ne bucurăm!*, Editura Basilica, 2015.
- Magdan, Leon, *Pilde ortodoxe și povestiri cu tâlc*, vol. 1-2, Editura Mateiaş, 2008.
- Magdan, Leon, *Poveşti, pilde şi legende*, Editura Mateiaş, 2009.
- Eminescu, Mihai, *Poezie, beletristică şi critică*, Editura Hiperion, 2008.
- Sava, Olimpia, *Se sfârşeşte-un an cu sărbătoare, Ne aşteaptă altul c-un sfânt mare*, Editura Pax Aura Mundi, Galaţi, 2007.
- Sava, Olimpia, Colecţia *Împreună învăţăm sfinţii să ni-i respectăm*, vol I-VII, Editura Olimpias, Galaţi, 2011.
- Vasilescu, Ileana, *Vieţile sfinţilor – povestiri pentru copii*, Editura Sofia, Bucureşti, 2005.
- http://www.trilulilu.ro/muzica-pop/adinuta-andruta-si-bimbam-sa-iubim-copilaria
- https://www.youtube.com/watch?v=93VkwPqF74M

E. Bibliografie

- **** *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1993.
- **** *Biblia cu ilustraţii*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2002.
- **** *Mica Biblie*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2004.
- **** *Acatistier*, Ed. Porto-Franco, Galaţi, 1995.
- **** *Ceaslov*, Ed. Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996.
- **** *Cântările Sfintei Liturghii şi alte cântări bisericeşti*, Ed. Institutului Biblic de şi Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2013.
- **** *Culegere de texte educative pentru copii şi părinţi – Povestiri moral-creştine*, Ed. Buna-Vestire, Râmnicu-Vâlcea, 2013.
- **** *Învăţătură de credinţă creştină ortodoxă*, Ed. Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2000.
- **** *Vieţile sfinţilor de peste tot anul*, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2003.
- Angelescu, Antim, *Psihologia religioasă a copilului şi a adolescentului, cu aplicaţii în învăţământul religios*, Ed. Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galaţi, 2015.
- Bogoş, Muşata, *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecţie şi acţiune*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002.
- Branişte, Ene Pr., *Liturgică generală*, vol. I-II, Ed. Basilica, Bucureşti, 2015
- Buchiu, Ştefan Pr. (coord.), *Sensurile şi importanţa Sfintei Taine a Spovedaniei şi ale Sfintei Taine a Împărtăşaniei în teologia, spiritualitatea şi misiunea ortodoxă contemporană*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2015.
- Câdă, Nicolae Pr., Cristian, Câdă, Narcisa Mihaela, *Simbolul de credinţă pe înţelesul copiilor*, Ed. Basilica, Bucureşti, 2011.
- Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996.
- Cosmovici, Andrei, *Psihologie generală*, Ed. Polirom, 2005.

- Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996.
- Cosmovici, Andrei, *Psihologie generală*, Ed. Polirom, 2005.

- Cosmovici, Andrei şi Iacob, Luminiţa, *Psihologie şcolară*, Ed. Polirom, 2005.
- Cucoş, Constantin, *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iaşi, 1996.

- Dumitru Al. Ioan, *Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă*, Ed. de Vest, Timişoara, 2000.
- Eminescu, Mihai, *Poezie, beletristică şi critică*, Ed. Hiperion, 2008.
- Felea, Ilarion V. Pr., *Pildele Mântuitorului*, Ed. Fundaţia Justin Pârvu, Suceava, 2014.
- Jinga, Ioan şi Istrate Elena, *Manual de Pedagogie*, Ed. ALL, Bucureşti, 2008.
- Lavric, Sorin, *Cartea de Crăciun*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1997.
- Lupu, Jean, Diac., *Cântând, să ne bucurăm!*, Ed. Basilica, 2015.
- Magdan, Leon, *Legende creştine*, Ed. Mateiaş, Bucureşti, 2006.
- Magdan, Leon, *Pilde ortodoxe și povestiri cu tâlc*, vol. 1-2, Ed. Mateiaş, Bucureşti, 2006.
- Magdan, Leon, *Poveşti, pilde şi legende*, Ed. Mateiaş, Bucureşti, 2009.
- Mladin, Mitropolit dr. Nicolae, *Teologia morală ortodoxă*, vol. I-II, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
- Nicola, Ioan, *Pedagogie*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994.
- Opriş, Dorin, *Dimensiuni creştine ale pedagogiei moderne*, Ed. Sf. Mina, Iaşi, 2010.
- Opriş, Dorin şi Opriş, Monica, *Metode active de predare-învăţare*, Ed. Sf. Mina, Iaşi, 2008.
- Stăniloae, Dumitru Pr., *Spiritualitate şi comuniune în Liturghia ortodoxă*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2004.
- Stăniloae, Dumitru Pr., *Telogie Dogmatică Ortodoxă*, vol. I-III, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 2003.
- Vasilescu, Ileana, *Vieţile sfinţilor – povestiri pentru copii*, Ed. Sofia, Bucureşti, 2005.